

නාගරික දරිද්‍රතාවය මැනීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ
 භාවිතා කරන දරිද්‍රතා මිනුම්වල යෝග්‍යතාවය:
 කොළඹ උගරයේ සිද්ධි අධ්‍යයනයක්

ගීතා මායාදුන්නන්
 කුලසභානාදන් රොමේෂන්

කාර්ය පත්‍රිකා මාලා අංක 19 - 2013

**නාගරික දර්ශනාවය මැනීම සඳහා
ශ්‍රී ලංකාවේ භාවිතා කරන දර්ශනා මිනුම්වල යෝග්‍යතාවය: කොළඹ
නගරයේ සිද්ධි අධ්‍යයනයක්**

**ගීතා මායාදුන්නේ
කුලසභානාදන් රොමේෂන්**

මැයි 2013

කාර්ය පත්‍රිකා මාලා අංක 19-2013

© දර්ශන විශ්ලේෂණ කේන්ද්‍රය 2013
ප්‍රථම ප්‍රකාශනය 2013

ISBN : 978-955-1040-64-2

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය - ප්‍රකාශනගත සුවිකරණ දත්ත

මායාදුන්නේ, ගීතා

නාගරික දර්ශනවය මැනීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ භාවිතා කරන දර්ශන මිනුම්වල
යෝග්‍යතාවය : කොළඹ නගරයේ සිද්ධි අධ්‍යයනයක් /
ගීතා මායාදුන්නේ සහ කුලසභානාදන් රොමේෂන්. - කොළඹ :
දර්ශන විශ්ලේෂණ කේන්ද්‍රය, 2013

පි.65 ; සෙමි. 25 .. කාර්ය ප්‍රතිකා මාලා 19-2013
ISBN : 978-955-1040-64-2

i. 365.57 ඩීවී 23
ii. රොමේෂන්, කුලසභානාදන් සම කර්තෘ
iii. ග්‍රන්ථ මාලාව

1. දුප්පත්කම පිටු දැකීම

මෙම ග්‍රන්ථයේ ප්‍රකාශන අයිතිය සේපා ආයතනය සතු වේ. කර්තෘ/ කර්තෘන් හා ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශනයේ අවසරය ඇතිව මෙම ග්‍රන්ථයේ ඕනෑම කොටසක් පිටපත් කළ හැකිය.

සේපා ප්‍රකාශන මාලාවට: අධ්‍යයනයන් සංස්කරණය කරනු ලැබූ වෙළුම, කාර්ය ප්‍රතිකා මාලාවන් හා සංකීර්ණ අධ්‍යයනය ප්‍රතිකා අයත් වේ. මෙම කාර්ය ප්‍රතිකා මාලාවෙන් ඉදිරිපත්වන අර්ථකථනයන් සහ නිගමනයන් එම කර්තෘන්ගෙන් අයිතියට යටත්වන අතර සේපා ආයතනයේ හෝ ග්‍රන්ථ අනුග්‍රහකයන්ගේ මතය හෝ ප්‍රතිපත්ති මතු නොකරයි.

මෙම ග්‍රන්ථයේ යොදාගෙන ඇති ඡායාරූප සේපා කාර්ය මණ්ඩලයට අයත් වේ.

මෙම ග්‍රන්ථය පිළිබඳ සියළු විමසීම්:

දර්ශන විශ්ලේෂණ කේන්ද්‍රය
29, ග්‍රේගරි පාර,
කොළඹ 7
ශ්‍රී ලංකාව

දු. අං: +94 11 4690200, 2676 955
ෆැක්ස්: +94 11 2676959
ඊ මෙල්: info@cepa.lk
වෙබ්: www.cepa.lk

වෙත යොමු කරන්න.

කඩීන් පිළිබඳ විස්තර

ගීතා මායාදුන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ, කොළඹ පිහිටි දරිද්‍රතා විශ්ලේෂණ කේන්ද්‍රයෙහි ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ වෘත්තිකාවක් වන අතර එහි දරිද්‍රතා ඇගයීම් හා මිණුම් කණ්ඩායමෙහි සාමාජිකාවකි. ඇය කෘෂිකාර්මික ආර්ථික විද්‍යාව පිළිබඳව ආචාර්ය උපාධියක් ලබා ඇති අතර ඇයගේ ශ්‍රාස්ත්‍රපති උපාධිය සඳහා ව්‍යවහාරික සංඛ්‍යානය හා ආර්ථිකමිතිය පිළිබඳව විශේෂඥතාවය ලබා ගෙන ඇත. රාජ්‍ය අංශයේ රැකියාවන්හි සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති විශ්ලේෂණය පිළිබඳව වසර 15 කට වඩා පළපුරුද්දක් ඇති අතර වෘත්තීය ජීවිතයේ මුල් අවධියේ දී සංඛ්‍යාලේඛනඥවරියක ලෙස ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ සේවය කර ඇත.

කුලසභානාදන් රොමේෂන්, දරිද්‍රතා විශ්ලේෂණ කේන්ද්‍රයෙහි ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ වෘත්තිකයෙකු වන අතර, එහි දරිද්‍රතා ඇගයීම් හා මිණුම් කණ්ඩායමෙහි කණ්ඩායම් නායක ලෙස සේවය කරයි. ඔහු මූල්‍ය ආර්ථික විද්‍යාව පිළිබඳව ශ්‍රාස්ත්‍රපති උපාධිධාරියකු වන අතර දූතට ආචාර්ය උපාධි අපේක්ෂකයෙකි. ඔහු රාජ්‍ය අංශයේ මෙන්ම ආධාරක ආයතනයක සේවය කර ඇති අතර, යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය, මූල්‍ය අංශය සහ පෞද්ගලික අංශයේ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතීන්ට අදාලව වෘත්තීය පළපුරුද්ද ලබා ඇත.

දරිද්‍රතා විශ්ලේෂණ කේන්ද්‍රය (සේපා) ස්වාධීන ආයතනයක් වන අතර ශ්‍රී ලංකාවේ දරිද්‍රතාවය හා සංවර්ධනය හා සම්බන්ධ ගවේෂණය කිරීමේ බුද්ධිමණ්ඩලයක් ලෙස කටයුතු කරයි. දරිද්‍රතා විශ්ලේෂණ කේන්ද්‍රය විශ්වාස කරන පරිදි දරිද්‍රතාවය සමාජ අසාධාරණයේ ප්‍රතිඵලයකි. එබැවින් එය ජය ගත යුතුව ඇත. දිළිඳුකම පිටුදකීම සඳහා ජාතික හා ජාත්‍යන්තර වශයෙන් ප්‍රතිපත්ති සහ ප්‍රායෝගික ක්‍රියාදාමයන් වෙනස් කළ යුතු අතර දරිද්‍රතාවයට මුහුණපා සිටින ප්‍රජාව සමඟ එක්ව කටයුතු කිරීමද අත්‍යාවශ්‍ය වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ සහ ආසියානු කලාපයේ දරිද්‍රතාවය පිළිබඳව ස්වාධීන විශ්ලේෂණය සහ ප්‍රතිපත්ති නිර්මාණය කිරීමේ ප්‍රමුඛ ආයතනය ලෙස කටයුතු කිරීම දරිද්‍රතා විශ්ලේෂණ කේන්ද්‍රයෙහි මෙහෙවර පාඨය වේ. ඒ අනුව යමින් සේපා ආයතනය විසින් දරිද්‍රතාවය හා සම්බන්ධ සංවර්ධන ප්‍රතිපත්තීන් සඳහා ජාතික මට්ටමෙන්, පළාත් මට්ටමෙන්, සංවර්ධන ක්ෂේත්‍රයන්, වැඩසටහන් සහ ව්‍යාපෘති මට්ටමෙන් බලපෑම් කිරීමට උත්සාහ දරයි.

ස්තූතිය

ශ්‍රී ලංකාවේ දරිද්‍රතා මිනුම් විශ්ලේෂණ අධ්‍යයනය සිදු කිරීම සඳහා සහ විවිධ ක්ෂේත්‍රයන් සහ සම්බන්ධ කරමින් දරිද්‍රතාවය විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා වටිනා අදහස් ලබාදීම සහ අධ්‍යයනයට සහාය දැක්වීම වෙනුවෙන් ලන්ඩන්හි පිහිටි පරිසරය හා සංවර්ධනය සඳහා වූ ජාත්‍යන්තර ආයතනයෙහි ඩේවිඩ් සැටර්ත්වේට් මහතාට කතුවරුන්ගේ කෘතඥතාවය හිමිවේ.

තවද මෙම අධ්‍යයනයෙහි ක්ෂේත්‍ර කටයුතු සඳහා සහාය වීම වෙනුවෙන් දරිද්‍රතා විශ්ලේෂණ කේන්ද්‍රයෙහි සේවයේ නියුතු ගීතා හර්ෂණී සහ අවසන් අධ්‍යයන වාර්තාව පිළියෙළ කිරීමේ දී අදහස් දැක්වූ අස්ථා අබ්දුල් කාදර් සහ නිලක්ෂි ද සිල්වා යන හිතවත් කාර්යමණ්ඩලයට අපගේ ස්තූතිය පිරිනැමේ.

සිංහල භාෂා පරිවර්තනය සිදුකල එච්. එම්. යූ. වූලරත්න මහතාට අපගේ ස්තූතිය පිරිනැමේ.

සංක්ෂිප්ත යෙදුම් හා තේරුම

CBN	-	මූලික අවශ්‍යතා පිරිවැය
DCS	-	ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව
DFID	-	සංවර්ධනය සඳහා වූ ජාත්‍යන්තර ආයතනය (එක්සත් රාජධානිය)
DSL	-	ප්‍රාදේශීය කොට්ඨාශ මට්ටමෙන්
FEI	-	ආහාර බලශක්ති පරිභෝජනය
GND	-	ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශය
HCI	-	ශීර්ෂ ගණන දර්ශකය
HIES	-	කුටුම්භ ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණය
OPL	-	දරිද්‍රතා නිල ආදායම් සීමාව
PCA	-	මූලික සංසථක විශ්ලේෂණය
PL1	-	ප්‍රථම දරිද්‍රතා සීමාව
PL2	-	ද්විතීය දරිද්‍රතා සීමාව
PL3	-	තෘතීය දරිද්‍රතා සීමාව
UBNI	-	අතෘප්ත මූලික අවශ්‍යතා දර්ශකය
UNDP	-	එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩසටහන
USS	-	උග්‍රත සේවා පහසුකම් සහිත ජනාවාස

පටුන

සාරාංශය

1. හැඳින්වීම	5
2. දරිද්‍රතාවය මැනීම	9
2.1. ශ්‍රී ලංකාවේ දරිද්‍රතාවය මැනීම	10
2.1.1. දරිද්‍රතාවය මැනීමේ මූල්‍ය ප්‍රවේශයන්	11
2.1.2. පෝෂණය හා එහි විචල්‍යයන් පදනම් කරගත් දරිද්‍රතා මට්ටම්	12
2.1.3. මූලික අවශ්‍යතා පිරිවැය සහ විචල්‍යයන් පදනම් කරගත් දරිද්‍රතා මට්ටම්	13
2.1.4. අවධානය යොමුකළ යුතු අංශ	14
2.1.5. බලපෑම් (අනුමිතිය)	16
2.2. දරිද්‍රතාවයේ බහුමානයන්	17
2.2.1. දරිද්‍රතාවය මැනීම සඳහා ශක්‍යතා පදනම් ප්‍රවේශය	17
2.2.2. මූලික අවශ්‍යතා මානයන්	18
2.2.3. සමාජයීය බැහැර කිරීම	20
2.2.4. ප්‍රජා පාදක මානයන්	20
3. ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික දරිද්‍රතාවය	23
3.1. නාගරික අංශයේ පැතිකඩ	23
3.2. නාගරික උග්‍රත සේවා පහසුකම් සහිත ජනාවාසයන්හි දරිද්‍රතාවය	28
4. බහුමාන සංදර්භයක් තුළ නාගරික දරිද්‍රතාවය මැනීම	31
4.1. ක්‍රමවේදය	31
4.1.1. මූලික අවශ්‍යතා නිර්ණායකයන්	31
4.1.2. ඒකමානක දර්ශක භාවිතය	40
4.1.3. ගණනය කිරීමේ ක්‍රමවේදය භාවිතය	40
4.1.4. සමීක්ෂණ නියැදි හා දත්ත	40
4.2. විශ්ලේෂණය	41
4.2.1. තෝරාගත් කුටුම්භ පැතිකඩ	42
4.2.2. ඒකමාන දර්ශකය මත පදනම්වූ දරිද්‍රතා සංසිද්ධි	47
4.2.3. ගණනය කිරීමේ ක්‍රමවේදය මත පදනම් වූ දරිද්‍රතා සංසිද්ධි	48
5. නිගමනය	49
ඇමුණුම 1:	53
ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ	63

වගු විස්තරය

වගු අංක 1:	නාගරික හා ග්‍රාමීය ප්‍රදේශයන්හි දරිද්‍රතාවය සහ ඒකපුද්ගල ආහාර හා ඒකපුද්ගලික කැලරි පරිභෝජනය, 2002-2009/10	15
වගු අංක 2:	ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අතෘප්ත මූලික අවශ්‍යතා දර්ශකය ගොඩනැගීම සඳහා භාවිත කරන ලද නිර්ණායකයන්	19
වගු අංක 3:	කුටුම්භ තෘප්ත ගති ලක්ෂණ සාරාංශය	22
වගු අංක 4:	නාගරික හා ග්‍රාමීය නිවාස ගති ලක්ෂණ	27
වගු අංක 5:	නාගරික හා ග්‍රාමීය අංශයේ දිළිඳු ප්‍රජාව 1990/91-2009/10 (සියයට ගණන)	28
වගු අංක 6:	මූලික අවශ්‍යතා දර්ශක ගොඩනඟා ගැනීමේ දී භාවිත කරන ලද විචල්‍යන් සඳහා ලකුණු දීම සහ මැනීම	36
වගු අංක 7:	ජාතික නාගරික අංශයේ කුටුම්භ වියදම් ප්‍රතිශතයන්ට අනුව නියැදි සමීක්ෂණ කුටුම්භ ව්‍යාප්තිය	43
වගු අංක 8:	නියැදි කුටුම්භ 20 ට අදාළ විරහිතතා ලකුණු	46
වගු අංක 9:	සෑම නිර්ණායකයක් අනුව විරහිත කුටුම්භ සංඛ්‍යාව	47
වගු අංක 10:	විරහිතතාවයට අදාළ මානයන්ට අනුව විරහිතතාවයට පත්වූ පවුල් ගණන	48

සාරාංශය

ශ්‍රී ලංකාවේ දරිද්‍රතා ඇස්තමේන්තු

දරිද්‍රතාවය සංකල්පනය හා නිර්වචනය කෙසේ සිදුකර ඇත්ද යන්න මත ඒ හා සම්බන්ධ සංඛ්‍යාලේඛන පරිමානය හා ගැඹුර කෙරෙහි බලපානු ඇත. දරිද්‍රතාවයේ බහුමානයන් අනුව සලකා බලනවිට ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික දරිද්‍රතාවය අඩුවෙන් ඇස්තමේන්තු කර තිබේදැයි මෙම ප්‍රකාශනය තුළින් මූලික ගවේශනයන් කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ රජය විසින් දරිද්‍රතාවය නිර්වචනය කිරීම සහ මැනීම සිදුකරනු ලබන්නේ නිවාස කුටුම්භ විසින් ආහාර සඳහා කරනු ලබන වියදම පදනම් කරගෙනයි. ආහාර නොවන අනෙකුත් අවශ්‍යතා සඳහා වියදම් ගණනය කරනු ලබන්නේ ආහාර සඳහා කුටුම්භ වියදම් අවශ්‍යතාවයට සාපේක්ෂ වශයෙනි. ඒ අනුව ගණනය කරනවිට දරිද්‍රතාවය පිළිබඳව රජයේ නිල සංඛ්‍යාලේඛණ අනුව නාගරික ජනගහනයෙන් ඉතා සුළු ප්‍රමාණයක් දරිද්‍රතාවයෙන් පෙළෙන බවද (2009/10 දී සියයට 5.3 ක්) එය ක්‍රමයෙන් අඩුවෙමින් පවතින බවද පෙන්වා දී ඇත. නමුත්, ආහාර නොවන අවශ්‍යතා සඳහා දක්වා ඇති මූල්‍ය වටිනාකම ගණනය කර ඇත්තේ නාගරික දිළිඳු පවුල් ඒ සඳහා දරණ වියදම පදනම් කරගෙන මිස සත්‍ය වශයෙන් ආහාර නොවන අවශ්‍යතා සලකා බලා ඒවායේ මූල්‍යමය වටිනාකම අනුව නොවේ.

ධරිද්‍රතාවයේ බහුවිධමානයන් අනුව සලකා බලනවිට, නාගරික ජනගහනයෙන් දරිද්‍රතාවය යටතේ ජීවත්වන ප්‍රමාණය රජයේ නිල සංඛ්‍යා ලේඛන තුළින් දක්වා ඇති ප්‍රමාණයට වඩා වැඩි බව පැහැදිලිය. උදාහරණයක් ලෙස කොළඹ නගරයේ ජනගහනයෙන් හරි අඩක් පමණ, ජනගහන තදබදය සහිත, ප්‍රමාණවත් සේවා පහසුකම් නොමැති, පහළ ගුණාත්මක බවින් යුතු “උණ සේවා පහසුකම් සහිත ජනාවාස” නමින් හඳුන්වනු ලබන ප්‍රදේශයන්හි ජීවත්වේ. වසර 2004 පමණ වන විට එවැනි උණ සේවා පහසුකම් සහිත ජනාවාස 1,614 ක් පමණ කොළඹ නගර සීමාව තුළ පැවති අතර නගරයේ ජනගහනයෙන් අඩක් පමණ ඒවායේ වාසය කර ඇත. එනමුත් රජයේ නිල සංඛ්‍යාලේඛනවලට අනුව දරිද්‍රතාවයෙන් පෙළෙන නගරයේ ජනගහනය 2009/10 දී සියයට 5.3 ක් ලෙස පෙන්වා ඇත.

මෙම ප්‍රකාශනය මඟින් ශ්‍රී ලංකාවේ සහ තවත් බොහෝ රටවල භාවිත කරනු ලබන දරිද්‍රතාවය මැනීමේ නිල සංඛ්‍යාලේඛන වල ඇති දුර්වලතා සාකච්ඡා කරයි. දරිද්‍රතා රේඛා නිර්ණය කර ඇත්තේ විශේෂඥයින් විසින් නිර්ණය කරනු ලබන මූලික ආහාර හා ආහාර නොවන අවශ්‍යතා, පදනම් කරගෙන මිස කුටුම්භ විසින් ආහාර හා ආහාර නොවන අවශ්‍යතා නිසි ලෙස සපුරා ගන්නේ ද යන්න අනුව නොවේ. එමෙන්ම දරිද්‍රතාවය බහුවිධමානයන් ඔස්සේ මැනීමට ඒකීය මානයන්ගේ නොහැකියාව (නිවාස සහ ජීවන තත්ත්වය), ජීවනයකට බලපාන පොදු සම්පත් භාවිතය නොසලකා හැරීම ආදී මූලික දුර්වලකම් වෙත අවධානය යොමු කෙරේ.

මෙවැනි සීමාවන්ගෙන් යුත් දරිද්‍රතා මිනුම් මත පදනම් වූ දරිද්‍ර ඇස්තමේන්තු, රජය මෙන්ම රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන විසින් දරිද්‍රතාවය පිටුදැකීමේ වැඩසටහන් සඳහා මඟපෙන්වීම සහ දිළිඳුකම අවම කිරීමේ උපාය මාර්ග හා මැදිහත්වීම් සිදුකිරීමට යොදා ගැනේ. රජයේ නිල දරිද්‍රතා මට්ටම නිර්ණය කිරීම සඳහා සිදුකරනු ලබන කුටුම්භ සමීක්ෂණයේ දී නිවාස නොමැති අනවසර නිවාස, සරණාගත කඳවුරු, පොදු විවෘත භූමි හා විවිචල ජීවත්වන පවුල් පිළිබඳව තොරතුරු අඩංගු නොවන බව පෙනේ. තවද ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික ප්‍රදේශ යන්නට අයත් වන්නේ කුමණ ප්‍රදේශයන්ද (කුමණ ජනගහනයක්ද) යන්න අපහැදිලි අතර එබැවින්

නාගරිකව ජීවත්වන ජනගහනයේ දරිද්‍රතාවයේ මට්ටම පිළිබඳ ඇස්තමේන්තු අපහැදිලි බව පෙනේ.

නාගරික දරිද්‍රතාවයේ බහුමානයන් තක්සේරු කිරීම

සාම්ප්‍රදායික දරිද්‍රතා සංඛ්‍යාලේඛන මගින් මැනීමට ලක් නොවන්නා වූ දරිද්‍රතාවයේ බහුමානයන් තේරුම් ගැනීම සඳහා මෙම ප්‍රකාශනය මගින් නාගරික දරිද්‍රතාවයේ විවිධ මානයන් තක්සේරු කිරීමට භාවිත කළ හැකි නිර්නායකයන් සාකච්ඡාවට භාජනය කර ඇත. අනතුරුව මෙම නිර්නායකයන් භාවිත කරමින් කොළඹ නගරය තුළ නිල දරිද්‍රතා රේඛාවට ඉහලින් ඇති කුටුම්භයන් අධ්‍යයනයට භාජනය කර ඇත. ආදායම (විවිධ ආදායම් මාර්ග හා ආදායමේ ප්‍රමාණය), රැකියාව (වැඩිහිටි සාමාජිකයින්ගේ රැකියා නියුක්තිය), අධ්‍යාපනය (වැඩිහිටියන් අත්කරගත් අධ්‍යාපනයේ සාමාන්‍ය වසර ගණන, ළමුන් පාසලට ඇතුළත් කිරීම), පෝෂණය (නිර්දේශිත අවම මට්ටම් අනුව පරිභෝජනය), නිවාස (හිමිකම, තදබදය, නිවසේ ගුණාත්මක බව), සනීපාරක්ෂාව (වැසිකිළි වර්ගය හා ඒවායේ ඇති/නැති බව), ජලය (මූලාශ්‍රය හා ඇති/නැති බව), ආලෝකකරනය හා ආහාර පිසීම සඳහා බල ශක්ති භාවිතය, සෞඛ්‍ය පහසුකම් ගමනාගමනය (ගමනාගමන විදි, රැකියා ස්ථානයට ළඟාවීමට වැයවන කාලය), දුරකථන භාවිතය, ඉතිරිකිරීම් හෝ ණය ගැනීම්, ආරක්ෂාව යන නිර්නායකයන් භාවිතා කර ඉහත කුටුම්භවල සිටින තත්වය විශ්ලේෂණය කර ඇත. මෙම නිර්නායකයන්ගේ මට්ටම 1 සිට 3 දක්වා වූ ලකුණු දීමේ ක්‍රමයක් මගින් නිර්නාය කර ඇත. ලකුණු 1 (ඉතා උණ තත්ත්වයේ) ලකුණු 3 (අවම උණ තත්ත්වය).

කුටුම්භ වියදම් තත්ත්වය අනුව බලනවිට නියැදි කුටුම්භ 20 න් කිසිවෙකු වියදම් පරිමාණයේ අවසාන දහයෙන් පංගුව තුළට අයත් නොවන අතර දෙවැනි, තෙවැනි හා සිව්වැනි දහයෙන් පංගුව තුළ නියැදි කුටුම්භ ප්‍රමාණයන් තුනෙන් දෙකක් අඩංගුව තිබුණි. නියැදියේ වැඩි ප්‍රමාණයකට නිවාස සඳහා ගෙවීම් ඉතා පහළ මට්ටමක පවතී, එනම් කුටුම්භ 06 ක් කිසිදු කුලියක් නොගෙවන අනවසර පදිංචිකරුවන් වේ. එමෙන්ම 11 දෙනෙකු රජයේ කුලී නිවැසියන් වන අතර වෙළඳපොළ කුලී වටිනාකමට ඉතා අඩු කුලියක් ගෙවයි. කුටුම්භ 16 ණය ගැතියන් බවට හෙළි වී ඇත. පාසල් යා යුතු වයසේ සියලුම ළමයින් පාසලට ඇතුළත් කර ඇත. සෑම දෙනාටම සෞඛ්‍ය පහසුකම් සඳහා හැකියාව ඇතත් සියලුම කුටුම්භ සාමාජිකයින් විසින් රෝග පරීක්ෂාවන් සහ ඖෂධ මිලදී ගැනීම සඳහා වැය කිරීම අපහසු බව සඳහන් කර ඇත. සියලුම කුටුම්භ සඳහා නිවස තුළට නල ජල සම්බන්ධතාව ඇත. 70% සඳහා ජල මුද්‍රිත පෞද්ගලික වැසිකිළි තිබෙන අතර 30% පොදු වැසිකිළි පාවිච්චි කරයි. කුටුම්භ 17% සඳහා විදුලි බලය ඇත.

නියැදි කුටුම්භ උණතාවය මැනීම සඳහා 1 සිට 3 දක්වා ලකුණු දීමේ ඇගයීම් ක්‍රමයක් භාවිතා කරන ලදී. මෙහිදී උපරිම කඩ ඉම් ලකුණු සීමාව 2 ලෙස සලකන ලදී. ආදායම් අනුව උණතා දර්ශකයෙහි කුටුම්භ 11ක් 2ට අඩු ලකුණු ප්‍රමාණයක් ලබා ඇත. එයට හේතුව එකී පවුල් සඳහා ඇත්තේ ආදායම් මාර්ග එකක් හෝ දෙකක් පමණි. කුටුම්භ 11ක ගෘහ මූලිකයින් වසර 10කට වඩා පාසල් අධ්‍යාපනයක් ලබා ඇති බව පෙනේ. කුටුම්භ 15ක් තමා සතු ඉතිරි කිරීම් නොමැති බවත් ණය ගැති බවත් සඳහන් කර ඇත. නිවාස අයිතිය අනුව බලන විට කුටුම්භ 11ක් සඳහා නීත්‍යානුකූල අයිතියක් නැති බව, තදබදය සහ නිවසේ සැලැස්ම අසනුදායක තත්ත්වය සහිත බව හෙළි වී ඇත. කුටුම්භ 6ක නිවැසියන් විසින් තම වෛද්‍ය අවශ්‍යතා සඳහා වැය කිරීමට අපහසු බව දක්වන ලදී. උණතා දර්ශක 10 අනුව සළකා බලන විට සෑම නියැදි කුටුම්භයක්ම අඩු තරමින් එක් දර්ශකයකින් හෝ උණතාවයට පත්ව ඇත, කුටුම්භ 19ක් දර්ශක 2ක් අනුව උණතාවයටද කුටුම්භ 15 දර්ශක 3 යටතේද,

කුටුම්භ 5ක් දර්ශක 4 යටතේ සහ කුටුම්භ 3ක් දර්ශක 5ක් යටතේ උගුණතාවයට භාජනය වී ඇත.

මෙම අධ්‍යයනය යටතේ තෝරාගත් කුටුම්භ නියැදිය කුඩා බැවින් ප්‍රධාන සංරචක පදනම් දර්ශක විශ්ලේෂණය සිදුකළ නොහැකිය. එබැවින් උගුණතාවය මැනීමේ විකල්පයක් ලෙස උගුණතා සංයුක්ත දර්ශක ක්‍රමය භාවිත කරන ලදී. ඒ යටතේ එක් එක් දර්ශකය සඳහා ඒවායේ විවිධ විරහිතතා පැතිකඩ ආවරණය වන ලෙස උප දර්ශක භාවිත කර ඇති අතර ඒවාට සමාන බර තැබීමක් සිදුකර ඇත. උගුණතා මට්ටම ඇගයීමේදී ප්‍රවේශ ලක්ෂය අවම මට්ටමක තබා ගනිමින් කුටුම්භයන්හි ආරක්ෂිත හා සෞඛ්‍ය සම්පන්න ජීවිතයක් සඳහා වූ තෘප්ත මට්ටම මැන බැලීම කර ඇත. මෙම විශ්ලේෂණයට අනුව, ඒකමාන සංයුක්ත දර්ශක සහ තෝරාගත් ප්‍රවේශ ලක්ෂ සංසටක අනුව, කුටුම්භ 20න් 6ක් උගුණතා දර්ශකයෙන් පහල තලයට අයත්ය.

මෙම ප්‍රකාශනයට අනුව අධ්‍යයනයට භාජනය කරන ලද නියැදියේ කුඩා බව, අසම්පූර්ණ හෝ පුද්ගල නිශ්‍රිත දර්ශක මානයන්, උප දර්ශකයන් සහ දර්ශක ප්‍රවේශ ලක්ෂය නිර්ණය කිරීම ආදී අඩුලුහුඬුකම් වලින් හෙබි බව පිළිගෙන ඇත. කෙසේ නමුත්, නාගරික දර්ශකවලට ඇස්තමේන්තු කර ඇති ප්‍රමාණයට වඩා වැඩි විය හැකි බවත්, වඩාත් පැහැදිලි නියෝජනයක් සහිත නිරවද්‍ය අධ්‍යයනයක් සිදු කිරීමේ අවශ්‍යතාවයන් මෙම අධ්‍යයනය මගින් අවධාරනය කරයි.

1. හැඳින්වීම

ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික ප්‍රදේශ ලෙස නිර්වචනය කර ඇත්තේ මහ නගර සභා සහ නගර සභාවලින් සේවා සපයන ප්‍රදේශ ලෙසයි.¹ ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ඇස්තමේන්තු කර ඇති පරිදි ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික ජනගහනය මුළු ජනගහනයෙන් 15% වඩා වැඩි අතර,² එහි

වාර්ෂික වර්ධනය 3% කි. ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු ජනගහන වර්ධනය වර්ෂයකට 1% ක් පමණ වේ. ශ්‍රී ලංකා රජයේ වර්තමාන සංවර්ධන සැලැස්මට³ අනුව නාගරික ජනගහනයේ වර්ධනයක් අපේක්ෂා කරන අතර නාගරික දරිද්‍රතාවය අවම කරමින්, නාගරික මූලික සේවා පහසුකම් සඳහා දිළිඳු ප්‍රජාවට ඇති ප්‍රවේශකත්වය වර්ධනය කරමින් තිරසාර සංවර්ධනයක් ඇතිකර ගැනීම අපේක්ෂා කරයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික ප්‍රජාවගෙන් බහුතරයක් මුඩුක්කු හා පැල්පත් ජනාවාසයන්හි ජීවත්වන අතර ඒවා උණ සේවා පහසුකම් සහිත ජනාවාස ලෙස හඳුන්වා දී ඇත. දැනට කොළඹ මහ නගර සභා සීමාව තුළ එවැනි ජනාවාස 1614 ක් පිහිටා ඇති අතර නගරයේ මුළු ජනගහනයෙන් 50 % ක් පමණ ඒවායේ වාසය කරති. කොළඹ නගරය තුළ පිහිටි උණ සේවා ජනාවාසවලින් බහුතරයක් රජයේ හෝ පෞද්ගලික අයිතිකරුවන් සතු ඉඩම්වල පිහිටා ඇත. මෙම ජනාවාසයන්හි පොදු ලක්ෂණයක් ලෙස අධික ජනගහන ඝනත්වය (දළ වශයෙන් හෙක්ටරයාර් එකකට 820 ක⁴ ජනගහනයක්, හෝ නගරයේ සාමාන්‍ය ජන ඝනත්වයට වඩා 4 ගුණයක් වන අතර සාමාන්‍යයෙන් පර්වස් 1.5 ක් පමණ කුඩා බිම් කොටස් සහිත

¹ ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවට අනුව නාගරික ප්‍රදේශ නිර්වචනය කර ඇත්තේ, මහ නගර සභාවන් හා නගරසභා මගින් පාලනය වන ප්‍රදේශ ලෙසයි. කෙසේ නමුත් කොළඹ නගරය හා අවට ප්‍රදේශ සලකා බලන විට උප නාගරික ප්‍රදේශයන්හි ව්‍යාප්තියක් පෙනේ, නමුත් වර්තමානයේ පරිපාලන ප්‍රදේශ පදනම් කරගෙන "නාගරික ප්‍රදේශ" නිර්වචනය කිරීමේ දී ඉහත කී ප්‍රදේශ අයත් නොවන නිසා එමගින් නිසි පරිදි නාගරිකරණය වී ඇති ප්‍රදේශ නියෝජනය නොවන බව පෙනේ.

² නාගරික ජනගහනය ඇස්තමේන්තු කිරීමේදී විකල්ප ක්‍රමයක් ලෙස මීට පෙර පැවති සුළු නගරසභා ප්‍රදේශ අඩංගු කළ හැකි බවත්, ඒවා දැනට ප්‍රාදේශීය සභාවන්ට අයත්වන බවත් පෙනේ. ඒ අනුව ඇස්තමේන්තු කළ විට වර්තමාන නාගරික ජනගහනය ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු ජනගහනයෙන් 30%ක් පමණ විය හැකිය. ඒ අනුව බලන විට 1987 වසරේදී සිදු කරන ලද නාගරික ප්‍රදේශ නිර්වචනයන්ට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික ජනගහනයේ සැබෑ ස්වරූපය පෙන්නුම්කළ නොහැක. මෙම කාරණය මෙම වාර්තාවේ 3 වැනි පරිච්ඡේදය යටතේ සාකච්ඡා කර ඇත.

³ චින්තනය - නව ශ්‍රී ලංකාවක් සඳහා වූ දර්ශනය දස අවුරුදු සංවර්ධන රාමුව 2006-2016

⁴ 2011 වසරේ ජනගහන සංඛ්‍යාලේඛන දත්ත සහ උණ සේවා පහසුකම් සහිත ජනාවාස පිළිබඳ දත්ත සහ කොළඹ නගරයේ උණ සේවා ජනාවාස ප්‍රජාව ජීවත්වන ප්‍රාදේශ පදනම් කරගෙන ඇස්තමේන්තු කර ඇත.

නිවාසවලින් යුක්තව ඇත. මෙම ජනාවාසයන්ට සපයා ඇති සේවා හා පහසුකම්වල ඉතා පහළ මට්ටම නිසාවෙන් එකී ජනාවාස උග්‍රණ සේවා පහසුකම් ජනාවාස ලෙස නම්කර ඇත. (ඩී. එල්. අයි. ඩී. හා වෙනත් 2002)

ශීර්ෂ ලංකා රජයේ නිල දර්ශන සංඛ්‍යාලේඛන ඇස්තමේන්තු කරනු ලබන්නේ ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් වන අතර ඒ සඳහා කුටුම්භ ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණ සිදුකරයි. ඒ අනුව වාර්තා වී ඇති අන්දමට නාගරික අංශයේ දර්ශනාවය ඉතාම පහළ මට්ටමක පවතී. ඒ අනුව නාගරික ජනගහනයෙන් දර්ශනා ආදායම් මට්ටම පහළ සිටින ප්‍රමාණය 5.3% ක් වන අතර එය ජාතික මට්ටමේ දර්ශනාවය වන 8.9% ට වඩා පහළ මට්ටමකි.⁶ ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ මැන කාලීන දත්ත වලට අනුව (2011) නාගරික කුටුම්භයක සාමාන්‍ය මාසික ආහාර පරිභෝජන වියදම මුළු වියදමෙන් 35.4% කි,⁶ කෙසේ නමුත් ජාතික මට්ටමේ එහි අගය 43.2% කි. එමෙන්ම දෛනික කැලරි පරිභෝජනය අනුව බලන විට නාගරික අංශයේ ජනතාව පහළ මට්ටමක සිටී. නාගරික දිළිඳු නොවන පවුල්වල පුද්ගලයකු විසින් දෛනිකව පරිභෝජනය කළ යුතු කැලරි ප්‍රමාණය වන 2030 ට (ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2004) වඩා අඩු මට්ටමක් වාර්තා වී ඇත. දර්ශනා ශීර්ෂ ගණන දර්ශකය අනුව කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයෙහි දර්ශනා දර්ශකය 3.6% ක් වැනි පහළ මට්ටමක පවතින නමුත්, දෛනික ආහාර පෝෂණ පරිභෝජනය ද පහළ මට්ටමක පවතී. මෙම දත්තයන්ට අනුව පෙනී යන්නේ නාගරික ප්‍රදේශයන්හි විශේෂයෙන්ම කොළඹ නගරයෙහි දර්ශනාවය පිළිබඳව ඇස්තමේන්තු මගින් එහි පවත්නා යථා තත්ත්වය පිළිබිඹු නොවන බවයි.

නාගරික ප්‍රදේශයන්හි ආදායම් මට්ටම ඉහළ තත්ත්වයක පවතින බව වාර්තා වුවත්, උග්‍රණ සේවා පහසුකම් සහිත ජනාවාසයන්හි දිළිඳුබව පිළිබඳ තත්ත්වය මනාව පිළිබිඹු වන බව පෙනේ. මේ බව මැනකදී සිදුකරනු ලද විවිධ අධ්‍යයන්ගෙන් හෙළිවී ඇත. (උදාහරණ: ගුණතිලක, කාදර් හා ප්‍රනාන්දු 2004, ඩී. එල්. අයි. ඩී. / එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩසටහන / යූ. එන්. හැබ්ටැට් / නාගරික කළමනාකරන වැඩසටහන 2002 / හැබ්ටැට් 2009).

මෙම අධ්‍යයනයන් සහ සමීක්ෂණයන් තුළින් දිළිඳු ප්‍රජාවගේ ආදායම් සහ අදාළ අනෙකුත් අංශයන් පිළිබඳව මිණුම් සහ ගණනය කිරීම් සිදුකර ඇත. විශේෂයෙන් උග්‍රණ සේවා පහසුකම් සහිත ජනාවාසයන්හි විවිධ වූ සේවාවන් ගෙන බලනවිට, උදාහරණ: ප්‍රවාහනය, සෞඛ්‍ය හා අධ්‍යාපනය, නිවාස, ජලය, විදුලිය, මලාපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම හා සහ අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සඳහා ප්‍රවේශකත්වය, සහාය සේවාවන්, ඉඩම් හිමිකම, කාන්තාවන් ගෘහමූලිකත්වය දරණ පවුල් සංඛ්‍යාව, මහනගර සභාවට වරිපනම් ගෙවීම, සමාජයීය හා මූල්‍යමය සංවිධාන, අපරාධවල තත්ත්වයන්, මත්ද්‍රව්‍ය උවදුර ආදී විවිධ අංශයන් පිළිබඳව අධ්‍යයන කර ඇත.

ඉහත සඳහන් සෑම අධ්‍යයනයකම අරමුණ වන්නේ උග්‍රණ සේවා පහසුකම් සහිත ජනාවාසයන්හි සේවා පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීමයි. නමුත් එකී අධ්‍යයනයන් මගින් දර්ශනාවය මැන නොමැත. නාගරික ප්‍රදේශවල ජීවත්වන දිළිඳු ජනතාව විසින් ආහාර සහ ආහාර නොවන ද්‍රව්‍ය සඳහා ඔවුන්ට සමගාමීව ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල වෙසෙන ජනතාවට වඩා මිලක්

⁶ මෙම දර්ශකය ආදායම් අනුව වර්ගීකරණයක් නොකර කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයෙහි වාසය කරන සියළුම ජනගහනයට අදාළ වේ.

ගෙවති. ඒ අනුව බලන විට දිළිඳු ප්‍රජාවගේ වියදම් ප්‍රමාණය ඉතා ඉහළ මට්ටමක පවතින අතර විශේෂයෙන්ම ආහාර නොවන වියදම් ඉතා අධිකය, එබැවින් නාගරික ප්‍රජාව අරමුණු කරගත් නිවැරදි ප්‍රතිපත්ති හා වැඩසටහන් ඉතා වැදගත් වේ (සැටර්ක්වේට්, 2004). දරිද්‍රතා ආදායම් මට්ටම ගණනය කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාව විසින් "මූලික අවශ්‍යතා වියදම" යන ප්‍රවේශය භාවිත කරයි. සැටර්ක්වේට් 2004 දක්වන පරිදි ශ්‍රී ලංකාවේ දරිද්‍රතා ආදායම් මට්ටමේ ඉහළ අගය ගණනය කිරීමේදී (ආහාර නොවන ද්‍රව්‍ය වියදම සමඟ) එය පහළ දරිද්‍රතා ආදායම් මට්ටම වඩා වාර 2.1 ක් වැඩි වේ. නමුත් නාගරික ප්‍රදේශයන්හි ගණනය කිරීම් සඳහා ඉහළ මිලක් සඳහා වන ගෙවීම් අන්තර්ගත කිරීමේ ක්‍රමයක් අනුගමනය කර නැත. ඒ අනුව දැනට කරනු ලබන ගණනය කිරීම් පිළිබඳව නිසි අවබෝධයක් ලබා ගැනීම සහ පවතින සත්‍ය තත්ත්වයන් පිළිබඳව අධ්‍යයනයන් සහ සාකච්ඡා කිරීම් තුළින් වඩාත් ගැලපෙන ප්‍රතිපත්ති හා වැඩසටහන් නිර්මාණය කර ගත හැකිය.

මෙම අධ්‍යයනයෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ නාගරික දරිද්‍රතාවය පිළිබඳව කරනු ලබන ඇස්තමේන්තු උගණ ඇස්තමේන්තු විය හැකි බව හෙළිදරව් කිරීමයි. පළමුව, දැනට පවත්නා තොරතුරු හා සාහිත්‍ය විවරණයකට ලක් කරමින්, පරිභෝජන දරිද්‍රතාවය සහ බහුමාන දරිද්‍රතාවය ඇස්තමේන්තු කිරීමේ ක්‍රමවේදය විශ්ලේෂණය කිරීම, ශ්‍රී ලංකාවේ පවත්නා සංදර්භයට අනුව දැනට භාවිත කරන දරිද්‍රතා ඇස්තමේන්තු සූත්‍රයන්හි සීමාවන් විශ්ලේෂණය කිරීම, විශේෂයෙන්ම නාගරික ප්‍රදේශ ආශ්‍රයෙන් ඒවායේ ඇති වලංගුභාවය හඳුනා ගැනීම. දෙවනුව, බහුමාන දර්ශක ප්‍රවේශය භාවිත කරමින් ශ්‍රී ලංකාවේ දරිද්‍රතාවය මැනීමේදී සිදුවිය හැකි උගණ ඇස්තමේන්තු තත්ත්වයන්ද විශ්ලේෂණය කර ඇත.

මෙම දෙවැනි අරමුණ ඉටු කරගැනීම සඳහා, බහුමාන දර්ශක සංදර්භයක් තුළ දරිද්‍රතාවය විශ්ලේෂණය කිරීම උදෙසා, සහේතුකව දරිද්‍රතා ආදායම් මට්ටමට ඉහළ තත්ත්වයේ සිටින කුටුම්භ 20 ක කුඩා නියැදියක්, කොළඹ නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළින් තෝරා ගන්නා ලදී. මෙම කුඩා නියැදිය තෝරා ගැනීම නිසා බහු විචල්‍ය සංඛ්‍යාන විශ්ලේෂණ ක්‍රමය භාවිත කරමින් දරිද්‍රතා ආදායම් මට්ටම බහුමාන දර්ශක සංදර්භයක් තුළ ගණනය කිරීමට හැකියාව ලැබී ඇත. එබැවින් තවත් විශ්ලේෂණ ක්‍රම දෙකක්ද භාවිත කරන ලදී. ඒ අනුව පළමුව, දරිද්‍රතා බහුමාන දර්ශකයන් හඳුනාගෙන ඒවාට අදාළ පුද්ගල නිශ්‍රිත උපදර්ශක හඳුනාගෙන එකී දර්ශක සඳහා ළකුණු ලබාදෙමින්, ඒ හරහා දරිද්‍රතාවය මැනීමේ ඒකමාන දර්ශක ගොඩ නගාගෙන ඇත. දෙවනුව, පුද්ගල නිශ්‍රිත උපදර්ශක පදනම් කරගෙන නිවාස කුටුම්භ හඳුනාගත් අතර එකී උපදර්ශකයන්ගේ ප්‍රවේශ ලක්ෂ අනුව සීමාවන් නිර්ණය කිරීම සිදුකර ඇත.

අප විසින් සිදු කරන ලද ආශ්‍රිත සාහිත්‍ය විශ්ලේෂණයට අනුව පරිභෝජන දරිද්‍රතා ආදායම් මට්ටමට අදාළ බොහෝ සීමාවන් පවතින බව පෙනේ. නාගරික සංදර්භයට අනුව එහි නුසුදුසු භාවය සහ විශේෂයෙන්ම දරිද්‍රතාවය සඳහා බහුමාන දර්ශකවල බලපෑම පවතින තත්ත්වයක් තුළ ඇතිවන නොගැලපීම හඳුනාගන්නා ලදී. නිවාස කුටුම්භ ආශ්‍රයෙන් සිදු කරන ලද මෙම සමීක්ෂණයට අනුව, විශේෂයෙන්ම බහුමාන දර්ශක සංදර්භය තුළ නාගරික දරිද්‍රතාවය උගණ ඇස්තමේන්තු කිරීමකට ලක්ව ඇති බව හෙළිදරව් විය. මෙම අධ්‍යයනය එක්තරා ආකාරයක ගවේශණාත්මක ස්වරූපයක් ගන්නා අතර, එකී ක්‍රමවේදය භාවිත කරමින් අනාගතයේදී වඩාත් පුළුල් නියෝජන නියැදි සමීක්ෂණයන් තුළින් ගැඹුරු අධ්‍යයනයන් සිදු කිරීමට අවස්ථාව උදා කරදී ඇත.

2. දරිද්‍රතාවය මැනීම

මෙම පරිච්ඡේදය යටතේ ශීථිලංකාවේ දරිද්‍රතා මිනුම් වැඩිදියුණු කිරීම පිළිබඳව සවිස්තර විවරණයක් තුළින් විවිධ කමිටුවේදයන් හරහා සැලකිල්ලට භාජනය වූ අංශයන් සහ ගැටලු විශේෂයෙන්ම නාගරික අංශයේ දරිද්‍රතා ඇස්තමේන්තු කිරීමේ දී ඒවා සෘජුව බලපා ඇති අන්දම අධ්‍යයනය කරයි.

දරිද්‍රතා සංකල්පය ගොඩනගා ගැනීමට අදාළ කෙටි විස්තරයකින් අනතුරුව, ශීථිලංකාවේ දරිද්‍රතාවය පිළිබඳව ඇස්තමේන්තු කිරීමට භාවිත කරන ලද නිර්ණායකයන් සහ කමිටුවේදයන් පැහැදිලි කරයි. එහිදී විශේෂයෙන්ම දරිද්‍රතාවය නිර්වචනය කිරීම කාලීනව වෙනස්වූ ආකාරය, සහ එමඟින් දරිද්‍රතා ඇස්තමේන්තු කිරීමට සිදුවූ බලපෑම විශේෂයෙන්ම නාගරික දරිද්‍රතාවය කෙරෙහි වූ බලපෑම විස්තර කරයි. විවිධ නිර්වචනයන්ගේ අන්තර්ගතය, මිනුම් සහ ඒවාට අදාළ ගැටලු පිළිබඳ තොරතුරු උපුටා ගැනීම සැටර්න්වේට් (2004), ගුණවර්ධන (2000, 2004, 2005), නානායක්කාර (2006) සහ ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ විවිධ ප්‍රකාශනවලින් සොයා ගන්නා ලදී.

දරිද්‍රතාවය පිළිබඳව ගෝලීය මට්ටමෙන් ගත් කල සංකල්පමය වශයෙන් විකල්ප තුනක් ගොඩනගාගෙන ඇත. එනම් “යැපුම් මට්ටම, “මූලික අවශ්‍යතා” සහ “සාපේක්ෂ උග්‍රතාවය” යන මේවායි. යැපුම් මට්ටම යන සංකල්පයට අනුව දරිද්‍රතාවය නිර්වචනය කිරීම, යැපුම් මට්ටමේ අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම සඳහා ආදායම් ප්‍රමාණවත් නොවූ තත්වයන්; ඒ අනුව මිනිසුන්ගේ මූලික ආහාර හා ආහාර නොවන අවශ්‍යතා සහ සේවා සපුරා ගැනීම මෙන්ම මූලික සමාජීය හා ආරථික කිසිකාරකම්වලට සහභාගී වීමට ද නොහැකි තත්වයක් වේ. ආදායම් ප්‍රවේශ ලක්ෂ්‍ය හෝ දරිද්‍රතා ආදායම් මට්ටම නිර්ණය කරනු ලැබූ විට එයින් පහළ මට්ටමට අයත් ජනතාව දරිද්‍රතාවට භාජනය වූ අය වේ. මූලික අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමට නොහැකි වීම හෙවත් උග්‍රතාවය, ආදායම් ප්‍රවේශ ලක්ෂ්‍ය ඇස්තමේන්තු කිරීම සඳහා භාවිත කරයි. (වේම්බර්ස් 2006) දරිද්‍රතාවය මැනීමේ යැපුම් සංකල්පය තවත් වර්ධනය වී මෙකී ප්‍රවේශයට මූල්‍ය නොවන වටිනාකමක් ඇති මානයන්ගේ බලපෑම දරිද්‍රතාවය සඳහා හේතුවන බවට තර්ක කරයි. සාමාන්‍යයෙන් පිළිගැනෙන මූලික අවශ්‍යතා පහක් ලෙසට ආහාර, සෞඛ්‍ය, ජලය හා සනීපාරක්ෂාව, අධ්‍යාපනය හා නිවස හඳුනාගෙන ඇත. (ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව 1985)

මෑත කාලයේ දී ගොඩනගා ඇති හැකියා ප්‍රවේශයට (සෙන් 1985, 1987, 1989) අනුව දරිද්‍රතාවය යනු පුද්ගලයින්ගේ හැකියාවයන් උග්‍රතා කිරීම ලෙස හඳුන්වා ඇත. ඒ අනුව ආදායම යනු පුද්ගලයකුගේ හැකියාව සහ කිසිකාරකම් අතර එක් නිර්වචනයක් පමණක් බව පෙන්වා දී ඇත. මෙම හැකියා ප්‍රවේශයට අනුව දරිද්‍රතාවය නිර්වචනය කිරීමේ යොමු ලක්ෂ්‍ය මුදල් (ආහාර මිලදී ගැනීමට මුදල් තිබීම) වෙනුවට එහි අවසාන ප්‍රතිඵලය වන

සංකෘතීන්තාවය සහ පෝෂණය යන අංශ කෙරෙහි යොමු කරයි. එයට හේතුව ආදායම පුද්ගලයකුගේ අවශ්‍යතා සංකෘතීන්තාවයට පත්කර ගැනීමට තවත් බොහෝ හේතුකාරණා බලපාන බව වටහා ගැනීමත් සමගයි. ඒ අනුව මානව සංවර්ධනය යන්න නිර්වචනය කර ඇත්තේ මනුෂ්‍යයාට ඇති විකල්ප අවස්ථා පුළුල්වීමක් ලෙසටයි. එබැවින් මානව දරිද්‍රතාවය යනු පුද්ගලයකු සතු අත්‍යවශ්‍ය හැකියාවයන් උගත කිරීම සහ එමගින් ඔහුට දිගුකාලීනව ජීවත්වීමට සහ සෞඛ්‍ය සම්පන්න ජීවත්වීමට ඇති ඉඩකඩ, දැනුම ලබා ගැනීමේ අවස්ථා, ප්‍රමාණවත් ආර්ථික අවස්ථාවන්, උපරිම ලෙස ප්‍රජා කිහිපකාරකම් ලෙස සහභාගී වීම, මානව තෘප්තතාවය සහ නිදහස ආදී සියල්ල විරහිත කිරීමයි. නමුත් මානව සංවර්ධනය යන්නෙහි සංකල්පය ඉහත සඳහන් සියල්ල සඳහා ඇති හැකියාව බව හඳුනාගෙන ඇත. (ගුණවර්ධන 2004, 2005)

ඉහත අදහස්වලට අනුව දරිද්‍රතාවය සංකල්පමය වශයෙන් විග්‍රහ කිරීම සහ දරිද්‍රතාවය මැනීම සඳහා විශාල ප්‍රමාණයක පර්යේෂණ හා කෘතීන් එළිදක්වා ඇත. එකී අධ්‍යයනයන්ට හා ප්‍රකාශනයන්ට අනුව දරිද්‍රතාවය මැනීමේ පුළුල් ප්‍රවේශයන් පහක් හඳුනාගත හැකිය: එනම් ආදායම් දරිද්‍රතාවය නොහොත් පාරිභෝජන දරිද්‍රතාවය, මූලික අවශ්‍යතා, බහුමාන දරිද්‍රතා විශ්ලේෂණය, හැකියා උගතතාවය, සමාජීය බැහැර කිරීම, දිළින්දන් විසින් දරිද්‍රතාවය සංකල්පනය කිරීම සහ ඒවා සම්බන්ධ මිනුම් යනාදියයි.

2.1. ශීථිලංකාවේ දරිද්‍රතාවය මැනීම

අනිකුත් බොහෝ රටවල මෙන් ශීථිලංකාවේද දරිද්‍රතාවය සහ එහි ගැඹුර ඇස්තමේන්තු කිරීම සඳහා ආහාර හා ආහාර නොවන අවශ්‍යතා සඳහා වැය කිරීමේ සාධකය පදනම් කරගෙන දරිද්‍රතා ආදායම් මට්ටම තීරණය කරයි. දරිද්‍රතාවය පිළිබඳ ඇස්තමේන්තු කිරීමේ දී මූලික අවශ්‍යතා සහ දරිද්‍රතාවයේ බහුමාන අංශයන් පිළිබඳව අවම වශයෙන් සැලකිල්ල යොමුකර ඇත: දරිද්‍රතා විශ්ලේෂණය මට්ටම් දෙකකදී සිදුකරයි; එනම් දරිද්‍රතාවය නිර්වචනය කිරීම සහ එය මැනීම වශයෙනි. දරිද්‍රතාවය නිර්වචනය කිරීමේ දී, එය සංකල්පමය වශයෙන් ගොඩනගාගෙන එමගින් මිනිසුන් දිළිඳු හෝ දිළිඳු නොවන වශයෙන් හඳුනා ගනී. දරිද්‍රතාවය මැනීමේ නිර්වචනයට අනුව දරිද්‍රතාවයේ ප්‍රමාණය එක් සංඛ්‍යාණමය දත්තයක් ලෙස ගණනය කරයි. එබැවින් දරිද්‍රතාවය පිළිබඳ කරන්නාවූ නිර්වචනය දරිද්‍රතාවය මැනීම සහ මිණුමෙහි ගැඹුර / තීව්‍යතාවය කෙරෙහි සෘජුව බලපායි.

ශීථිලංකාව තුළ භාවිත කරනු ලබන දරිද්‍රතා මිණුම් ක්‍රමවේදයන් සඳහා දරිද්‍රතාවය නිර්වචනය කිරීමට දරිද්‍රතා ආදායම් මට්ටමක් තෝරා ගන්නා ලද සුභ සාධක දර්ශක අනුව තීරණය කර ඇත. කුටුම්භ ආදායම් සහ වියදම් පොදුවේ භාවිත කරන සුභසාධන මිණුම් වේ. එනමුත් මෙහිදී පරිභෝජන අංශය බෙහෙවින් භාවිත කෙරෙයි. එයට හේතුව පරිභෝජන වියදම අනුව දරිද්‍රතාවය ගණනය කිරීමේ වඩාත් ස්ථාවර න්‍යායාත්මක සංදර්භය සහ ප්‍රායෝගික පහසුකම් සලකාගෙනය. ඒක පුද්ගල හෝ කුටුම්භ සුභසාධන මට්ටම්, පරිභෝජන වියදම් පදනම් කරගෙන සන්සන්දනය කරමින් දරිද්‍රතාවය නිර්වචනය කරයි. මෙලෙස දරිද්‍රතාවය ගණනය කිරීම සුභසාධන ආර්ථික නිර්ණායකයන් පදනම් කරගෙන සිදුකරන අතර ඒ සඳහා ඒක පුද්ගල හෝ කුටුම්භයක අවශ්‍යතා උපරිම ලෙස සපයා ගැනීම සඳහා අවශ්‍යවන්නා වූ මුදල් ප්‍රමාණය පදනම් කරගෙනය. ඒ අනුව අත්කරගන්නා සුභසාධන මට්ටම පාරිභෝජන සුභසාධන මට්ටම හා සංසන්දනය කළ හැකිය. (ග්ලේව් 1985 සහ රවැලියොන් 1998)

සුභසාධන දර්ශකයක් ලෙස ආදායම භාවිත කිරීමේ දී ආදායම ස්ථාවර තත්ත්වයක පවතී යන උපකල්පනය නිසා යම් කිසි න්‍යායාත්මක පසුබෑමකට ලක්ව ඇත. මේ යටතේ හෙළිදරව් කිරීමට උත්සාහ කරනුයේ, යම්කිසි කාලපරාසයක් තුළ වියදම් කළ හැකි ආදායමේ විචල්‍යතාවය නිසා යම් නිශ්චිත වර්ෂයක ආදායම ආහාර හා අනෙකුත් සේවා සඳහා කුටුම්භ

වියදම සහ ඒ නිසා අත්කර ගැනීමට අපේක්ෂිත සාමාන්‍ය සුභසාධන මට්ටම සමඟ සමාන නොවන බවයි (සිටන් සහ මුළුබවර් 1980, ග්ලේව් උපුටා ගැනීම් 1985). ඒ අනුව බලනවිට ආදායම් මට්ටම විචල්‍යතාවන්ට භාජනය වූවත් පුද්ගලයකුගේ හෝ කුටුම්භයක ජීවන මට්ටම මැනීමේ වඩාත් සුදුසු දර්ශකය ලෙස පරිභෝජනය සැලකිය හැකිය. පුද්ගල හෝ කුටුම්භ සුභසාධනය මැනීමේ නිර්ණායක ලෙස ආදායම භාවිත කිරීම ප්‍රායෝගික ගැටලු රාශියකට මුහුණදීමට සිදුවේ. එනම්; පුද්ගලයින් විසින් නීතිමය තත්ත්වයන්ගෙන් මඟ හැරීම සඳහා බොහෝ විට තම ආදායම අවම වශයෙන් ප්‍රකාශ කිරීම සහ විශේෂයෙන්ම දිළිඳු පුද්ගලයින් තම සමාජ සුභසාධන වරප්‍රසාද අහිමි වේ යන බිය නිසා නියම ආදායම වසංකිරීම සිදුකරයි. එබැවින් පරිභෝජන වියදම් පදනම් කරගෙන සුභසාධනය මැනීම බොහෝ විට සිදුකරන අතර එය පුද්ගල සුභසාධනය හා සම්පව සම්බන්ධ වන බොහෝ දුරට නිවැරදිව මැනීමටද හැකියාව තිබේ. එනමුත් පරිභෝජනය පදනම් කරගත් සුභසාධනය තීරණය කිරීමේ එක් ප්‍රධාන දුර්වලතාවයක් වන්නේ, රාජ්‍ය අංශය විසින් සපයනු ලබන සුභසාධන සේවාවන් වල වටිනාකම එහි අඩංගු නොවීමයි.

2.1.1. දරිද්‍රතාවය මැනීමේ මූල්‍ය ප්‍රවේශයන්

දරිද්‍රතාවය ඇස්තමේන්තු කිරීම සඳහා දෙයාකාරයක දරිද්‍රතා සීමාවන් භාවිත කරයි; එනම් නිරපේක්ෂ හා සාපේක්ෂ දරිද්‍රතා සීමාවන්ය. සාපේක්ෂ දරිද්‍රතා මට්ටම නිර්ණය කරණුයේ තෝරා ගන්නා ලද සුභසාධන ව්‍යාප්තියක විසන්ධි මට්ටම ලෙසයි, එනම් ආදායම් හෝ වියදම් ව්‍යාප්තියෙහි පහළම දහයෙන් පංගු තුන වැනි නිර්ණායකයන්වේ. නිරපේක්ෂ දරිද්‍රතා සීමාව යම් විශේෂිත සුභසාධන මට්ටමක් අනුව නිර්ණය කරනු ලබයි. සාපේක්ෂ දරිද්‍රතා මිනුම් තීරණය කිරීම ඒකපුද්ගල හෝ කුටුම්භ ආශ්‍රිත ඌනතාවය හෝ අතෘප්තතාවය පදනම් කරගෙන සිදුකරන අතර, එය අදාල සමාජයේ අනිකුත් ජන ස්ථරයන්ට සාපේක්ෂව තීරණය කරයි. එහිදී දිළින්දන් යනු වියදම් දර්ශකයේ පහළම දශක කාණ්ඩයට අයත් ජනකොටස ලෙස පිළිගැනේ. සාපේක්ෂ දරිද්‍රතා මට්ටම රජයේ සුභසාධන ප්‍රතිපත්ති හා වැඩසටහන් අනුව ස්වයංක්‍රීයව යාවත්කාලීන වන අතර, සුභසාධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම තුළින්ම, දිළිඳු ජනතාව සමාජයේ ජීවත්වන බවට නිෂ්චය කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකාව තුළ දරිද්‍රතාවය මැනීමේ දී සාමාන්‍යයෙන් භාවිත කරන ක්‍රමවේදය වන්නේ පාරිභෝජනය සඳහා කරන වියදම් සලකාගෙන නිරපේක්ෂ දරිද්‍රතා මට්ටමක් තීරණය කර ඒ අනුව දරිද්‍රතාවය මැනීමයි. සාපේක්ෂ දරිද්‍රතා මිනුම් පිළිබඳව සිදුකර ඇති සීමා සහිත වූ අධ්‍යනයන් ලෙස බැලා සහ ග්ලේව් (1996) සහ ගුණරත්න (1985) (උපුටා ගැනීම, ගුණවර්ධන 2005) ආදිය දැක්විය හැකිය. නිරපේක්ෂ දරිද්‍රතා මට්ටම් යම් පිළිගත් නිරපේක්ෂ සම්මතයන් හා සම්බන්ධකර ඇති අතර ඒ අනුව, යම් කුටුම්භයක් විසින් තම අත්‍යවශ්‍ය අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම සඳහා කළයුතු වියදම සැලකිල්ලට ගෙන ඇත. දරිද්‍රතාවය මැනීමේ නිරපේක්ෂ ප්‍රවේශය ගණනය කිරීමේ දී, අත්‍යවශ්‍ය ආහාර සඳහා වූ වියදම් ඇස්තමේන්තුව මත එය පදනම් වන අතර එයට ආහාර නොවන වියදම් කොටසකුත් අන්තර්ගත කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකාව තුළ දරිද්‍රතාවය නිර්ණය කිරීමේ දී සහ දරිද්‍රතාවය ඇස්තමේන්තු කිරීමේ දී නිර්දේශිත අවම ආහාර හා පෝෂක ශක්තීන් පරිභෝජනය කිරීම පදනම් කරගෙන ඇත. ඒ අනුව දරිද්‍රතා මට්ටම තීරණය කිරීම පුද්ගලයකු විසින් තම අත්‍යවශ්‍ය ආහාර සහ ආහාර නොවන අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම සඳහා වැයකරන වියදම අනුව සිදුකරයි. මෙහිදී ආහාර සඳහා වූ වියදම ගණනය කිරීම නිර්දේශිත අවම පෝෂක ශක්තීන් ලබා ගැනීම සඳහා වූ වියදම ලෙසද, ආහාර නොවන වියදම් මැනීම සඳහා විවිධ ක්‍රමවේදයන්ද භාවිත කරයි.

එක්දහස් නවසිය හැට දශකයේ ආරම්භයේ සිට පර්යේෂකයින් විසින් (විසාරියා 1979, එදිරිසිංහ 1999, ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, නානායක්කාර සහ ප්‍රේමරත්න

1987, ගුණවර්ධන 2000) ඉහත සඳහන් දරිද්‍රතා නිර්නායකයන්ට විවිධ විචල්‍යයන් හඳුන්වා දී ශ්‍රී ලංකාවේ දරිද්‍රතාවය නිර්වචනය කිරීම සහ ඇස්තමේන්තු කරන ලදී. ජාතික සංවර්ධන ප්‍රතිපත්තීන් තුළ දිළිඳුභාවය නිර්වචනය කිරීම සහ ඇස්තමේන්තු කිරීම සඳහා මැදිහත්වීම ප්‍රධාන වශයෙන් ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සිදුකර ඇත. තෝරා ගන්නා ලද අධ්‍යයනයන් සමහරක් පහත විස්තර කර ඇත.

2.1.2. පෝෂණය හා එහි විචල්‍යයන් පදනම් කරගත් දරිද්‍රතා මට්ටම්

ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් දරිද්‍රතාවය ඇස්තමේන්තු කිරීමේ දී ශ්‍රම බලකා සහ සමාජ ආර්ථික සමීක්ෂණය (1985/86) පදනම් කරගෙන ඇති අතර එහිදී දරිද්‍රතාවය නිර්වචනය පෝෂක ද්‍රව්‍ය පරිභෝජනය කිරීම අනුව සිදුකර ඇත. පෝෂක පරිභෝජන අවම මට්ටම ලෙස කිලෝ කැලරි 2500 ක් සහ ප්‍රෝටීන් ග්‍රෑම් 53 ක් වයස 23 - 39 අතර වූ වැඩිහිටි පිරිමියෙකු විසින් දිනකට පරිභෝජනය කළ යුතු බව සලකයි. පෝෂක හා ප්‍රෝටීන් අවශ්‍යතාවය ගණනය කිරීම කුටුම්භයක් විසින් ආහාර සඳහා දරන වියදම පදනම් කරගෙන සිදුකර ඇත. ඒ සඳහා ඉහත සඳහන් සමීක්ෂණ දත්ත භාවිත කර ඇත.

මෙහිදී පුද්ගලයකු විසින් පරිභෝජනය කරන ආහාර පෝෂක පදාර්ථවලට පරිවර්තනය වීම පිළිබඳව දත්ත ශ්‍රී ලංකා වෛද්‍ය පර්යේෂණ ආයතනයේ ඇස්තමේන්තු අනුව සිදුකරයි. ශීර්ෂ ගණන දර්ශකය අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රාමීය හා නාගරික දරිද්‍රතාවය සියයට 31.7 සහ 16.4 ක් වශයෙන් ඇස්තමේන්තු කර ඇත. (ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 1987, නානායක්කාර හා ප්‍රේමරත්න 1987)

ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 1990 / 1991 වසරේ දී සිදුකරන ලද කුටුම්භ ආදායම් සහ වියදම් සමීක්ෂණයට අනුව දිළිඳු කණ්ඩායම් දෙකක් නිර්වචනය කර ඇත. එනම් කණ්ඩායම් 1 හා කණ්ඩායම් 2 වශයෙනි. මෙම කණ්ඩායම් දෙකම ආහාර අනුපාතය (ආහාර සඳහා වියදම, ආහාර හා ආහාර නොවන අවශ්‍යතා සඳහා වූ මුළු වියදමේ අනුපාතයක් ලෙස) පදනම් කරගෙන ඇස්තමේන්තු කර ඇත. එහිදී එහි අනුපාතය 50% ඉක්මවා තිබීම සහ වැඩිහිටියකු සඳහා වැය කළයුතු සාමාන්‍ය මාසික ආහාර වියදම මාසික කුටුම්භ ආහාර වියදම් දර්ශකය පහළම ස්ථර දෙක තුළට හසුවීම, එකී ස්ථර හඳුනා ගැනීම, වැඩිහිටියකු විසින් පරිභෝජනය කළ යුතු දෛනික කිලෝ කැලරි සාමාන්‍ය අගය අනුව නිර්ණය කර ඇත. උදා: කිලෝ කැලරි 2475 - 2750 අංක 1 කණ්ඩායම සඳහා සහ කිලෝ කැලරි 2200 - 2750 අංක 2 කණ්ඩායම සඳහා. ඒ අනුව නාගරික අංශයේ දිළිඳු කණ්ඩායම් 1 හා 2 සඳහා වූ ප්‍රතිශතයන් 19.00 හා 20.6 ක් ලෙසත්, ග්‍රාමීය අංශය සඳහා වූ ඇස්තමේන්තුව සියයට 34.0 සහ 36.3 වශයෙන් දක්වා ඇත. (ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 1992)

නානායක්කාර (1994) විසින් ආහාර හා පෝෂක පාරිභෝජන දරිද්‍රතා දර්ශකය තවත් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා එයට තවත් විචල්‍යයන් හඳුන්වා දෙන ලදී. ඒ අනුව පෝෂණය පදනම් කරගත් දරිද්‍රතා මට්ටම පෝෂක ශක්ති පරිභෝජනය ලබාගන්නා ආහාරවලට සමානුපාතික අනුපාතයක් ගණනය කර ඇත. මෙලෙස දරිද්‍රතා මට්ටම් 4 ක් (PL 1 to 4) ඇස්තමේන්තු කර ඇත. PL 1 යටතේ යම්කිසි කුටුම්භයක් දිළිඳු යැයි සැලකීම සඳහා, නිර්දේශිත අවම කැලරි ප්‍රමාණයට අඩුවෙන් පරිභෝජනය කිරීම, එහි ඒකපුද්ගල ආහාර වියදම, ඒක පුද්ගල කැලරි ප්‍රමාණය ලබා ගැනීමට නොහැකි මට්ටමක පැවතීම, සහ ආහාර අනුපාතය සියට 50 වැඩිවීම යන කරුණු සම්පූර්ණ විය යුතුය. PL 2 සඳහා ද ඉහත සියළු අංගයන් අදාළ වන අතර ආහාර අනුපාතය සියයට 60 ට වඩා විශාල විය යුතුය. PL 3 යටතේ යම්කිසි කුටුම්භයක් දිළිඳු යැයි සැලකීම සඳහා; එකී කුටුම්භය විසින් පරිභෝජනය කළ යුතු අවම කැලරි ප්‍රමාණය පරිභෝජනය නොකිරීම, එකී කුටුම්භයෙහි ආහාර සඳහා වැඩිහිටි පුද්ගලයකු වෙනුවෙන් දරණ වියදම සාමාන්‍යයෙන් පිළිගත් ලෙස වැඩිහිටියෙකු

වෙනුවෙන් ලබා ගත යුතු අවම කැලරි ප්‍රමාණය ලබා ගැනීමට වැය කළ යුතු වියදමට අඩුවෙන් වැය කිරීම, සහ එකී කුටුම්භයෙහි ආහාර අනුපාතය 50% ට වැඩිවීම යන කරුණු පදනම් කරගෙනයි. PL 4 සඳහා ඉහත සඳහන් PL 3 වලට අදාළ සියලු කරුණු අදාළ වන අතර කුටුම්භයෙහි ආහාර අනුපාතය 60 % ඉක්මවිය යුතුය. ඉහත සඳහන් නිර්වචනයන්ට අනුව දරිද්‍රතාවය ඇස්තමේන්තු කර බලනවිට නාගරික අංශයේ දරිද්‍රතාවය 36.9 සිට 44.1 දක්වා සහ ග්‍රාමීය අංශයේ 39.3 සිට 43.3 දක්වා ව්‍යාප්තව තිබෙන බව දැකගත හැකිය.

2.1.3. මූලික අවශ්‍යතා පිරිවැය සහ විචල්‍යයන් පදනම් කරගත් දරිද්‍රතා මට්ටම්

2002 වසරේ කුටුම්භ ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණය පදනම් කරගෙන, ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින්, දිළිඳු පවුල් නිර්වචනය කර ඇත. ඒ අනුව පහළම ආදායම් බාණ්ඩයට අයත් මාසික ආහාර වෙනුවෙන් 50% කට වඩා වැය කරමින් වැඩිහිටියකු විසින් පරිභෝජනය කළ යුතු දෛනික කැලරි ප්‍රමාණය කිලෝ කැලරි 2475 - 2750 මට්ටමේ පවතින කුටුම්භ මෙම කාණ්ඩයට අයත්ය. ඒ අනුව ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ඇස්තමේන්තු කර ඇති නාගරික හා ග්‍රාමීය ආහාර දරිද්‍රතා ව්‍යාප්තිය 8.6% ක් සහ 31.3% ක් වේ. මෙම ඇස්තමේන්තු රජයේ නිල දරිද්‍රතා මට්ටම සැලකිල්ලට ගෙන ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පහත සාකච්ඡා කරන පරිදි සංශෝධනය කරන ලදී.

විද්‍යරත්න සහ තිලකරත්න (2003) විසින් 1995 / 96 කුටුම්භ ආදායම් හා වියදම් සංඛ්‍යාලේඛන උපයෝගී කරගනිමින්, අවම ආහාර හා ආහාර නොවන පරිභෝජනය සඳහා ඒකපුද්ගල මාසික වියදම් පදනම් කරගෙන දරිද්‍රතාවය ඇස්තමේන්තු කර ඇත. ආහාර පදනම් කරගත් දරිද්‍රතා මට්ටම නිර්වචනය කිරීම, ඒකපුද්ගල දෛනික කැලරි පරිභෝජනය වූ කැලරි 2030 අත්කර ගැනීම සඳහා මාසයකට ආහාර සඳහා දරණ වියදම කුටුම්භ ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණය (1995 / 96) දත්ත භාවිත කරමින් ආහාර පදනම් කරගත් දරිද්‍රතා මට්ටම ඇස්තමේන්තු කර ඇත. මෙම ඒකපුද්ගල දෛනික කැලරි අවශ්‍යතාවය වන කිලෝ කැලරි 2030, ශීථිලංකා වෛද්‍ය පර්යේෂණ ආයතනයේ වයස් සහ ස්ත්‍රී/ පුරුෂ භාවය අනුව පෝෂක ප්‍රමාණ නිර්දේශයට අනුව සිදුකර ඇත.

වසර 2004 දී ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් රජයේ නිල දරිද්‍රතා මට්ටම, වසර 2000, කුටුම්භ ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණ දත්ත පදනම් කරගෙන ඇස්තමේන්තු කර ඇත. මේ සඳහා භාවිත කරන ලද කමිටුවේදී විද්‍යරත්න හා තිලකරත්න (2003) විසින් භාවිත කරන ලද කමිටුවේදීයෙහි වැඩිදියුණු කිරීමක් ලෙස දැක්විය හැකිය. රජයේ නිල දරිද්‍රතා මට්ටම නිර්වචනය කර ඇත්තේ ඉහළ සහ පහළ දරිද්‍රතා මට්ටමෙහි සාමාන්‍ය අගය ගණනය කිරීමෙනි. ඉහළ දරිද්‍රතා මට්ටම නිර්වචනය කර ඇත්තේ, දෛනික ඒකපුද්ගල කැලරි ප්‍රමාණය වූ කිලෝකැලරි 2030 අත්කර ගැනීම සඳහා ආහාර වෙනුවෙන් වැයකරන මාසික වියදමේ එකතුව සහ කුටුම්භයේ ඒක පුද්ගල ආහාර නොවන අවශ්‍යතා සඳහා වූ වියදම ද සලකා බලමිනි. එය ආහාර දරිද්‍රතා මට්ටමට 10% ක් අඩු හෝ වැඩි විය හැකිය. පහළ දරිද්‍රතා මට්ටම තීරණය කිරීම සඳහා ඒක පුද්ගල දෛනික කැලරි ප්‍රමාණය වූ කිලෝකැලරි 2030 ප්‍රමාණ අත්කර ගැනීම සඳහා වැයකළ යුතු මුළු ආහාර වියදම සහ ඒකපුද්ගල කුටුම්භ ආහාර නොවන අවශ්‍යතා සඳහා වියදම (එය 10% ට අඩු හෝ වැඩි විය හැකිය) යන දෙකෙහි එකතුව සලකා ගෙනය.

දරිද්‍රතා මට්ටම කාලානුරූපව යාවත්කාලීන කරණු ලබන අතර ඒ සඳහා කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය භාවිත කරයි. එමඟින් උද්දමනය සඳහා අවශ්‍ය ගැලපීම් තීරණය කළ හැකිය. (ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2004). රජයේ නිල දරිද්‍රතා මට්ටම සහ කුටුම්භ ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණ දත්ත 2002 පදනම් කරගෙන නාගරික දරිද්‍රතා මට්ටම 7.9% ලෙසත් ග්‍රාමීය අගය 24.7% ලෙසටත් ඇස්තමේන්තු කර ඇත. රජයේ නිල දරිද්‍රතා මට්ටම

සහ 2006/2007 කුටුම්භ ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණ දත්ත පදනම් කරගෙන නාගරික හා ග්‍රාමීය දරිද්‍රතා මට්ටම 6.7% සහ 15.7% වශයෙන් ඇස්තමේන්තු කර ඇත. (ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2008/09) එමෙන්ම, කුටුම්භ ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණ දත්ත (2009/2010) පදනම් කරගෙන නාගරික හා ග්‍රාමීය දරිද්‍රතා මට්ටම ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර එය 5.3% ක් හා 9.4% ක් වශයෙන් දක්වා ඇත. (ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2011 a සහ 2011 c).

දිස්ත්‍රික්ක අනුව දරිද්‍රතා මට්ටම ඇස්තමේන්තු කිරීමේ දී, ජාතික දරිද්‍රතා මට්ටමට විශේෂිත වූ මිල දර්ශකයන් යොදා ගනිමින් එය සිදුකරයි. දිස්ත්‍රික්ක මිල දර්ශක ගණනය කිරීම සඳහා දිස්ත්‍රික්කය තුළ තෝරාගත් භාණ්ඩ කිහිපයක සාමාන්‍ය මිල ගණනය කර එය 2002, කුටුම්භ ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණ දත්තයන්ට අනුව, වියදම් කාණ්ඩ 2 සිට 4 දක්වා වූ කුටුම්භ යොමු කණ්ඩායම ලෙස සලකාගෙන සිදුකරයි.

2.1.4. අවධානය යොමුකළ යුතු අංශ

රජයේ නිල දරිද්‍රතා ඇස්තමේන්තු අනුව බලන විට නාගරික අංශයේ දරිද්‍රතාවය සංසන්දනාත්මකව උභය ඇස්තමේන්තු කර තිබෙන බව පෙනේ, කෙසේ නමුත් නාගරික අංශයේ ඒකපුද්ගල දෛනික කැලරි පාරිභෝජනය ග්‍රාමීය අංශයට වඩා පහළ මට්ටමක පවතින බව සඳහන්ව ඇත.

වගු අංක 01ට අනුව දිළිඳු හා දිළිඳු නොවන කුටුම්භ සඳහා ඒකපුද්ගල කැලරි පාරිභෝජනය දක්වා ඇත. එය මූලික අවශ්‍යතා සඳහා වියදම් ප්‍රවේශය අනුව කුටුම්භ ආදායම් හා වියදම් ඇස්තමේන්තු පදනම් කරගෙන පාරිභෝජන දරිද්‍රතාවය ඇස්තමේන්තු කිරීමෙන් ලබාගෙන ඇත.

මූලික අවශ්‍යතා සඳහා වියදම් ප්‍රවේශය අනුව සහ 2002 කුටුම්භ ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණ දත්ත (2002) පදනම් කර ඇති දෛනික ඒකපුද්ගල අවම කැලරි පාරිභෝජන අවශ්‍යතාවය වූ කැලරි 2030 අනුව බලන විට, නාගරික ජනගහනයෙන් 92.1%ක් දිළින්දන් නොවන බව පෙනී ගොස් ඇත. කෙසේ නමුත් ඔවුන්ගේ දෛනික සාමාන්‍ය කැලරි පාරිභෝජනය කිලෝ කැලරි 1968 වන අතර එය ග්‍රාමීය අංශයට වඩා පහළ මට්ටමක පවතී (ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2003).

ඉහත සඳහන් පරිදි අවම පෝෂක ප්‍රමාණයක් පාරිභෝජනය කිරීම මූලික පාරිභෝජන අවශ්‍යතාවයක් ලෙස සලකා බලන විට, නාගරික අංශයේ ඇස්තමේන්තුගත දරිද්‍රතාවයේ ප්‍රමාණය පිළිබඳව විවාදාත්මක මතයන් ඉස්මතු වේ.

2006/2007 කුටුම්භ ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණ දත්ත අනුව බලන විට නාගරික අංශයේ ජනගහනයෙන් දරිද්‍රතා මට්ටම පහළ ජීවත්වන ප්‍රමාණය 6.7%ක් පමණ වේ. එනමුත් එම සමීක්ෂණයට අනුව නාගරික අංශයේ දිළිඳු ප්‍රජාව පාරිභෝජනය කරන කැලරි ප්‍රමාණය ග්‍රාමීය අංශයේ කැලරි පාරිභෝජනය වඩා අඩු මට්ටමක පවතී: එනම් 65%ක් පමණ වූ නාගරික ජනගහනය ඔවුන්ගේ දෛනික ඒකපුද්ගල කැලරි පාරිභෝජන අවශ්‍යතාවය වූ කිලෝ කැලරි 2030ට වඩා අඩුවෙන් පාරිභෝජනය කරන බවයි. ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2008 දත්තවලට අනුව කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයෙහි අවම දරිද්‍රතා ශීර්ෂ මිනුම් දර්ශකය වූ 5.4%ක් වාර්තා වී ඇත, එනමුත් එකී දිස්ත්‍රික්කයෙහි වැඩිම ජනගහනයක් 64%ක් දෛනික කැලරි අවශ්‍යතාවයට වඩා ඉතා පහළ මට්ටමක කැලරි පාරිභෝජනය කරන බව පෙනේ.

වගු අංක 01: නාගරික හා ගම්මිස ප්‍රදේශයන්හි දරිද්‍රතාවය සහ ඒකපුද්ගල කැලරි පරිභෝජනය 2002, 2009 / 2010

අංශය	දිළිඳු හා දිළිඳු නොවන ප්‍රතිශතය		ඒක පුද්ගල දෛනික සාමාන්‍ය කැලරි පරිභෝජනය			ආහාර අනුපාතය (%)
	දිළිඳු නොවන	දිළිඳු	දිළිඳු නොවන	දිළිඳු	එකතුව	
2002 කුටුම්භ ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණ දත්ත අනුව						
නාගරික	92.1	7.9	1988	1553	1953	35.9
ගම්මිස	75.3	24.7	2195	1768	2069	45.3
2006 / 2007 කුටුම්භ ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණ දත්ත අනුව						
නාගරික	93.3	6.7	1949	1316	1906	31.2
ගම්මිස	84.3	15.7	2222	1686	2138	38.7
2009 / 2010 කුටුම්භ ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණ දත්ත						
නාගරික	94.4	5.3	1922	1139	1881	35.4
ගම්මිස	90.6	9.4	2180	1497	2116	43.7

මූලාශ්‍ර: ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2003, 2004, 2008 a, 2011 a.

දරිද්‍රතා මට්ටම නිර්ණය කිරීම අවම කැලරි පරිභෝජනය පදනම් කරගෙන සිදුකර ඇති අතර එහි අවම මට්ටම වියදම් එකතුව මත තීරණය කරයි; පාරිභෝජනය සඳහා ගණනය කරන වියදම සත්‍යවශයෙන්ම අවශ්‍ය අවම කැලරි පරිභෝජනය සපුරා ගැනීම සඳහා යොදවා ගන්නේදැයි සැක සහිතයි. නාගරික අංශයේ කුටුම්භ වියදම් දෙස බලන විට ආහාර නොවන අවශ්‍යතා වෙනුවෙන් සිදුකරන වියදම සාමාන්‍යයෙන් ආහාර නොවන අවශ්‍යතා සඳහා වැය කළ යුතු ප්‍රමාණයට වඩා ඉහළ මට්ටමක පවතී. මෙය ග්‍රාමීය අංශයට වඩා නාගරික අංශයේ ආහාර සඳහා වියදම් අනුපාතයේ පහළ අගයක් පෙන්වීමට හේතු වී ඇත. (වගු අංක 01 බලන්න)

රැවලියන් 1998 උපුටා ගැනීම නානායක්කාර 2006), ගේ පැහැදිලි කිරීමට අනුව, නාගරික අංශයේ පාරිභෝගිකයින් විසින් තමා පරිභෝජනය කරනු ලබන කැලරි ප්‍රමාණය සඳහා ඉහළ වියදමක් දරයි, එබැවින් ඕනෑම වියදම් විශ්ලේෂණයකදී ඔවුන්ගේ ආහාර කැලරි පරිභෝජනය අවම මට්ටමක පවතී. එමෙන්ම ඔවුන්ගේ ආහාර අවශ්‍යතා සඳහා දරණ වියදම ග්‍රාමීය අංශයේ වියදමට වඩා ඉහළ මට්ටමක පවතී. කෙසේ නමුත් නාගරික අංශයේ රැකියා ක්‍රියාකාරකම් සඳහා, ග්‍රාමීය අංශයට වඩා අඩු කැලරි ප්‍රමාණයකින් යෙදවිය හැකිය. නාගරික අංශයේ සෞඛ්‍ය සේවා සහ අධ්‍යාපනය සඳහා පහසු ප්‍රවේශකත්වයක් ඇති අතර එබැවින් නාගරික අංශයේ පාරිභෝගිකයින් විසින් අවම කැලරි ප්‍රමාණයක් සහ ඉහළ පෝෂණ ගුණයක් සහිත සමබර ආහාර වේලක් ගැනීම කෙරෙහි යොමුව ඇති බවද පෙන්වා දිය හැකිය.

දරිද්‍රතා මට්ටම, ආහාර හා ආහාර නොවන අවශ්‍යතා සඳහා වියදම පදනම් කරගෙන තීරණය කර ඇතත් එය අවසානයේ දී මූල්‍ය හැකියා මට්ටමක් ගෙනහැර දක්වයි. ඒ අනුව බලනවිට ඉහත සඳහන් ඒකපුද්ගල වියදම, මගින් ඒකපුද්ගල කැලරි අවශ්‍යතාවය ළඟා කර ගැනීම සඳහා ප්‍රමාණවත් මුදලක් වැයකර තිබේද යන්න තහවුරු කළ නොහැකිය. නාගරික අංශයේ

ජනතාව විසින් දැරිය යුතු ආහාර නොවන අවශ්‍යතා එනම්, විශේෂයෙන්ම, නිවාස සහ ඇදුම් පැලඳුම් සඳහා අධිකව වියදම් කරන බැවින් ආහාර සඳහා ඔවුන් අඩුවෙන් වියදම් කරන අතර අවම කැලරි ප්‍රමාණයක් ගැනීමට එය හේතු වේ.

කෙසේ නමුත්, අවම කැලරි අවශ්‍යතාවය පරිභෝජනය කිරීම සෞඛ්‍ය සම්පන්න ජීවිතයක් සහතික කිරීමට හේතුවන අතර, ජනගහනයෙන් විශාල ප්‍රතිශතයක් නිර්දේශිත කැලරි/පෝෂණ ප්‍රමාණයට අඩුවෙන් පරිභෝජනය කිරීම නාගරික අංශයේ ජනගහනයේ පෝෂණ උෞනතාවයට හේතුවේ. මේ තත්ත්වයට අනුව, නාගරික අංශයේ ජනගහනය අපේක්ෂිත පරිභෝජනයට වඩා පහළ මට්ටමක පරිභෝජන රටාවන් පවත්වාගෙන යෑම නිසා මූල්‍යමය දරිද්‍රතා මට්ටමෙන් පෙන්වනවාට වඩා දරිද්‍රතා මට්ටමක් ඔවුන්තුළ පවතීද යන්න සැක සහිතයි.

2.1.5. බලපෑම් (අනුමිතිය)

ඉහත සාකච්ඡා කරන ලද පාරිභෝජන දරිද්‍රතා මට්ටම සලකා බැලූ විට එහි සංකල්පය තුළම මූලික ආහාර හා ආහාර නොවන අවශ්‍යතාවලට අදාල ප්‍රශ්න මතු වී තිබේ. එහි ඉලක්කය දිළිඳු පුද්ගලයින් කුමක් පරිභෝජනය කරන්නේ ද යන්න වුවත් ඇත්ත වශයෙන් ඔවුන්ගේ පාරිභෝජන අවශ්‍යතාවය සැලකිල්ලට ගෙන නැත. දිළිඳු පුද්ගලයින් විසින් ආහාර නොවන ද්‍රව්‍ය පරිභෝජනය කිරීම සඳහා වැයකළ මුදල් අනුව, ඔවුන් ආහාර නොවන අවශ්‍යතා සඳහා වියදමෙන් වෙන් කිරීම, සත්‍යවශයෙන්ම ඔවුන් සතුව මුදල් තිබුණේ නම් වැය කරන ප්‍රමාණය නියෝජනය කරන්නේ ද යන්න පැහැදිලි නැත. උදාහරණයක් ලෙස ගත්විට, සාමාජිකයින් 5 දෙනෙකු සිටින අඩු ආදායම්ලාභී පවුලක් විසින් ඔවුන් සියළු දෙනාටම ජීවත්වීම සඳහා තනි කාමරයක් සහිත නිවසක් කුලියට ගත් අවස්ථාවක (එහි ප්‍රමාණවත් සේවා පහසුකම් නැති, අයිතිවාසිකමක් නැති තත්ත්වය යටතේ) එකී නිවස සඳහා ගෙවන ලද කුලිය ඔවුන්ගේ නිවාස අවශ්‍යතාවය සඳහා අවශ්‍යවන සත්‍ය වියදම වන්නේ නැත. තවද, පහළම දරිද්‍රතා මට්ටම යටතේ, මුළු කුටුම්භ වියදම පරිභෝජන දරිද්‍රතා මට්ටමට සමාන හෝ ආසන්න අවස්ථාවකදී දිළිඳු පවුල් විසින් ආහාර නොවන අවශ්‍යතා සඳහා වියදම් කළවිට ඔවුන්හට ප්‍රමාණවත් ආහාර වේලක් සඳහා මුදල් වැය කිරීමට නොහැකි තත්ත්වයක් මතුවේ. (සැටර්න්වේට් 2004)

නාගරික හා ග්‍රාමීය අංශයේ දරිද්‍රතාවය ඇස්තමේන්තු කිරීම සඳහා ජාතික දරිද්‍රතා මට්ටම භාවිත කිරීම තුළින් එම අංශයන්හි පාරිභෝජන අසමානතාවයන් සහ මිල උෞනතාවයන් නිසි පරිදි පෙන්වුම් කළ නොහැකිවනු ඇත. එමනිසා එකී පදනම මත සිදුකරනු ලබන නාගරික හා ග්‍රාමීය දරිද්‍රතා ඇස්තමේන්තුවල නිරවද්‍යතාවය පිළිබඳව ගැටලු මතුවේ. තවද දරිද්‍රතා මට්ටම තීරණය කිරීමේ දී මිල උච්චාවචනය සඳහා දිස්ත්‍රික් මිල උච්චාවචන දත්ත භාවිත කිරීම නිසා දිස්ත්‍රික්කය තුළ නාගරික සහ ග්‍රාමීය අංශයට අදාල මිල උච්චාවචනය අන්තර්ගත වීමක් සිදුනොවේ. මිල දර්ශක පදනම් කරගෙන දිස්ත්‍රික්ක මට්ටමේ දරිද්‍රතා මට්ටම ගණනය කිරීමේ දී, ආහාර මිල වෙනස්වීම් පමණක් සැලකිල්ලට ගන්නා අතර දිස්ත්‍රික්කය තුළ පවතින ආහාර නොවන වියදම් උෞනතාවයන් සම්පූර්ණයෙන් නොසලකා හැර ඇත. (උදාහරණ නිවාස කුලී වියදම් ආදිය)

කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය පදනම් කරගෙන දරිද්‍රතා මට්ටම සංශෝධනය කිරීම තුළ, දිස්ත්‍රික්ක, පළාත් සහ නාගරික හා ග්‍රාමීය අංශයන්හි සිදුවන මිල උච්චාවචනයන් සැලකිල්ලට නොගැනේ. උදාහරණයක් ලෙස ගත්විට, 2006 / 2007, කුටුම්භ ආදායම හා වියදම් සමීක්ෂණ දත්තයන්, 2002 සිට 2007 දක්වා කාලය තුළ සංශෝධනය කිරීම සඳහා කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය භාවිත කර ඇත, ඒ අනුව කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ වෙනස්කම් අනෙකුත් දිස්ත්‍රික් සඳහා කොතරම් ගැලපේද යන්න ගැටලුවකි. ඒ අනුව බලනවිට, ජාතික

දරිද්‍රතා මට්ටම අදාළ මිල දර්ශකයන් කාලානුරූපව සංශෝධනය කිරීම තුළින් ජාතික මට්ටමේ දරිද්‍රතා මට්ටම සහ අනෙකුත් භූගෝලීය ප්‍රදේශවල දරිද්‍රතා මට්ටම ඇස්තමේන්තු කිරීම කොපමණ දුරට නිවැරදිදැයි ගැටලුවකි.

“දිළිඳු” බව නිර්වචනය කිරීමේ සීමාවන් අතර පවත්නා වෙනස්කම් ශ්‍රී ලංකාව තුළ දරිද්‍රතාවය විවිධාකාරයෙන් ඇස්තමේන්තු කිරීමට හේතුවී තිබේ. දරිද්‍රතාවය නිර්වචනය කිරීම සඳහා පැහැදිලි එකඟතාවයක් නොමැතිකම බැවින් විවිධ ජාතික මට්ටමේ සමීක්ෂණ / දත්ත හරහා එය විවිධාකාරයෙන් නිර්වචනය කර ඇත. කෙසේ නමුත් පාරිභෝජන දරිද්‍රතා මට්ටම අනුව බලනවිට, විවිධ ඇස්තමේන්තුවලින් හෙළිවී ඇති පොදු ලක්ෂණයක් වනුයේ නාගරික අංශයේ දරිද්‍රතාවය ග්‍රාමීය අංශයට වඩා පහළ මට්ටමක පවතින බවයි. මේ සඳහා එක් හේතුවක් විය හැක්කේ, රජයේ නිල දරිද්‍රතා මට්ටමේ පදනම කුටුම්භ සාමාජිකයින් වීමයි, ඒ සඳහා, විටීවාසී පවුල්, පොදු ස්ථනවල රැඳී සිටින පවුල්, අනවසර පදිංචිකරුවන් සහ අනාථ කඳවුරුවල වාසය කරන්නන් අඩංගු කර නොමැත. ඒ අනුව බලනවිට අන්ත දුගී තත්ත්වයෙන් ජීවත්වන පවුල් මෙම ගණන් කිරීම්වලට අඩංගු නොවේ. ගුණතිලක හා සේනානායක (2004) පෙන්වාදෙන පරිදි, දරිද්‍රතා මට්ටම්වල වෙනස්වීම් සහ ප්‍රතිවිරුද්ධ නිරූපකයන් පැවතියත්, රජය හා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන විසින් ජාතික හා ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ දරිද්‍රතාවය පිටුදැකීමේ සහ අවම කිරීමේ වැඩසටහන් හා උපායමාර්ග මෙන්ම මැදිහත්වීමේ වැඩසටහන් සඳහා එකී ඇස්තමේන්තු භාවිතා කරයි.

2.2. දරිද්‍රතාවයේ බහුමානයන්

දරිද්‍රතාවය මැනීමේ දී “දරිද්‍රතාවය” පිළිබඳව පුළුල් නිර්වචනයක වැදගත්කම පිළිබඳව නිරන්තර වාද විවාද පවතින තත්ත්වයක් තුළ බොහෝ රටවල් විසින් දරිද්‍රතාවයේ විවිධ මානයන් ආවරණ වන පරිදි දර්ශකයන් භාවිත කිරීමට පෙළඹී සිටී. මේ අතර වඩාත් අවධානය යොමුවී ඇත්තේ, පෝෂණය, සෞඛ්‍ය, අධ්‍යාපනය, ආරක්ෂිත පානීය ජලය හා සනීපාරක්ෂාව ඇතුළු සහසු සංවර්ධන ඉලක්ක හා අදාළ දර්ශකයන් වැනි අංශ කෙරෙහිය (ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2005 b). විශේෂයෙන්ම ශ්‍රී ලංකාව ගැන සලකා බලනවිට, අදාළ අනෙකුත් ක්ෂේත්‍රයන් වන, ආරක්ෂාව, ස්වයං අභිමානය, රජය විසින් සපයනු ලබන සහ වෙනත් පොදු දේපල සඳහා ප්‍රවේශකත්වය යන තේමාවන් යටතේ ඉතා සීමිත අධ්‍යයනයන් කිහිපයක් පමණක් සිදුකර ඇත.

2.2.1. දරිද්‍රතාවය මැනීම සඳහා ශක්‍යතා පදනම් ප්‍රවේශය

දරිද්‍රතාවය මැනීමට භාවිත කරන ශක්‍යතා ප්‍රවේශය සඳහා න්‍යායාත්මක පදනමක් සපයා ඇති අතර දරිද්‍රතාවය බහුමානයන් යටතේ හඳුනාගත හැකිය. ශක්‍යතා ප්‍රවේශය යටතේ, බහුමාන සංදර්භයක් තුළ හැකියා විරහිතතාවය දරිද්‍රතාවය ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. මේ අනුව බලනවිට පුද්ගලයකුගේ ශක්‍යතාවයන් මිලක් ඇති නිමවුම් බිහිකිරීම සඳහා වූ ඔහුට ඇති අවස්ථාවන් ලෙස හඳුනාගත හැකිය (සෙන් 1999, උපුටා ගැනීම ගුණවර්ධන 2005). දිළින්දන් යනු ශක්‍යතාවයන් විරහිතවූ පුද්ගලයින්ය. දරිද්‍රතාවය මැනීමේ මූල්‍ය ප්‍රවේශය මෙන්ම, හැකියා ප්‍රවේශය යටතේද, තෝරාගත් දර්ශකයන් හඳුනා ගැනීම හා ඇගයීම එකතු කිරීම, විශ්ලේෂණ ඒකකයන් තෝරා ගැනීම (බොහෝ විට පුද්ගලයින් හෝ කුටුම්භ) සහ අනතුරුව බහුමාන සංදර්භයක් තුළ ප්‍රවේශ ලක්ෂය තීරණය කිරීම සිදුකරයි. ප්‍රවේශ ලක්ෂය (දේහලිය සීමාව) පැහැදිලි එකක් වන අතර බොහෝ විට ස්වභාවික හෝ විශේෂඥයකු විසින් නිර්ණය කරන ලද්දක් වේ. (ගුණවර්ධන 2004)

2.2.2. මූලික අවශ්‍යතා මානයන්

බහුමාන සංදර්භයක් තුළ දිළින්දන් හඳුනා ගැනීම සඳහා සාමාන්‍යයෙන් අවදානය යොමු කරනුයේ පෝෂණය, නිවාස, සෞඛ්‍ය, අධ්‍යාපනය, ආරක්ෂිත පානීය ජලය හා සනීපාරක්ෂාව යන අංශ කෙරෙහිය. අරමුණු කරගත් මූලික අවශ්‍යතාවලට අදාළ විවිධ අංශ නියෝජනය වන පරිදි දර්ශකයන් ගොඩනගා ගෙන එකී මූලික නිර්ණායක සඳහා අගයන් එකතු කර ඒ අනුව දිළිඳු පුද්ගලයින් හඳුනා ගනු ලබයි. දර්ශක සඳහා බර තැබීමේ ක්‍රමය පුද්ගල නිශ්‍රීත හෝ සංඛ්‍යානමය පදනමක් අනුව සිදුකරයි. ප්‍රාථමික නිර්ණායකයන් ගොඩනැගීමේ දී පුද්ගල පදනම් වර්ගීකරණයක් සිදුකරන බැවින් එකී නිර්ණායක තේරීම සඳහා විද්‍යාත්මක පදනමට වඩා පුද්ගල මැදිහත්වීම අතිමහත්ය. එමෙන්ම සංයුක්ත දර්ශක අගයන් භාවිතා කරන්නේ නම්, එකී සංයුක්ත දර්ශක අගයන්ගේ යම් නිශ්චිත ප්‍රවේශ ලක්ෂ්‍යයකට (දේහලිය සීමාව) පහළ මට්ටමේ සිටින අය දිළින්දන් බවට හඳුනා ගැනේ. තවද බහුමාන ප්‍රාථමික නිර්ණායකයන් භාවිතා කරනවිට, ප්‍රවේශ ලක්ෂ්‍ය (දේහලිය සීමාව) එකක් හෝ කිහිපයක පහළ මට්ටමකට අයත් පුද්ගලයින් දිළින්දන් බවට හඳුනා ගනු ලබයි.

සිද්ධිසේන සහ ජයතිලක (2003) විසින් බහුමාන දර්ශක සංයුක්ත දර්ශක නිර්ණායකයන් ගොඩනගන ලදී. ඒ සඳහා පෝෂණය, ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය, ප්‍රාථමික සෞඛ්‍ය පහසුකම්, සනීපාරක්ෂාව, ආරක්ෂිත පානීය ජලය, කුටුම්භ ආදායම් හා වියදම් දර්ශකවලට මානයන් ලෙස සලකන ලද අතර එමඟින් පුද්ගලයකුට හෝ කුටුම්භයකට මූලික අවශ්‍යතා ළඟා කර ගැනීමට ඇති හැකියාව ප්‍රදර්ශනය කරන බව දක්වයි. මේ යටතේ ගොඩනගන ලද සංයුක්ත දර්ශකය “ප්‍රධාන සංරචක විශ්ලේෂණය” පදනම් කරගෙන සිදුකර ඇත. මෙම විශ්ලේෂණයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ප්‍රධාන අංශ තුනක් ඉස්මතු කර ගැනීමට හැකිවිය; එනම් කුටුම්භයන්ගේ පවත්නා තත්ත්වයේ විචල්‍යතාවයන් පැහැදිලි කර ගැනීම, කැලරි පාරිභෝජනය සහ අනෙකුත් මූලික අවශ්‍යතා පාරිභෝජනය යන ඒවා වේ. ඉහත සියළු කරුණු භාවිතයෙන් මුළු විචල්‍යයන්ගෙන් 52% ක් පමණක් පැහැදිලි කිරීමට හැකිවිය.

ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මෙම විචල්‍යතා ක්‍රමවේදය භාවිත කරමින් “අතෘප්ත මූලික අවශ්‍යතා දර්ශකය” ගොඩනගන ලදී. අතෘප්ත මූලික අවශ්‍යතා දර්ශකය, ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ සඳහා ගණනය කරන ලදී.⁹ ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ කුටුම්භ ආදායම් වියදම් සමීක්ෂණ දත්ත (2002) භාවිත කරමින්, මෙම දර්ශකය ගොඩනගා ගැනීම සඳහා නිර්ණායක නවයක් (9 ක්) භාවිතා කරන ලදී. එහිදී පාරිභෝජන දර්ශකවය සමඟ එකී නිර්ණායකයන්ගේ ඇති දැඩි සහසම්බන්ධතාවය සැලකිල්ලට ගෙන ඇත. (වගු අංක 2)

⁹ විධිමත් අංශයේ පහළම පරිපාලන මට්ටම.

වගු අංක 2: ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අතෘප්ත මූලික අවශ්‍යතා දර්ශකය ගොඩනැගීම සඳහා භාවිත කරන ලද නිර්ණායකයන්

නිර්ණායකය	සහසම්බන්ධතා සංගුණකය
1. ජල මූලික වැසිකිළියක් නොමැති කුටුම්භ ප්‍රතිශතය	0.46
2. ආලෝකය සඳහා භූමිකෙල් භාවිතකරන කුටුම්භ ප්‍රතිශතය	0.63
3. ආහාර පිසීම සඳහා දර භාවිත කරන කුටුම්භ ප්‍රතිශතය	0.65
4. ගඩොල්, කබොක් හෝ සිමෙන්තිවලින් ඉදිකල බිත්ති සහිත නිවසක් නොමැති කුටුම්භ ප්‍රතිශතය	0.56
5. සිමෙන්ති, ටෙරාසෝ, පිඟන් ගඩොල් හෝ කොන්ක්‍රීට් අතුරුණ ලද පොලව රහිත කුටුම්භ ප්‍රතිශතය	0.61
6. උ, ඇස්බ්ලේටෝස්, කොන්ක්‍රීට් හෝ ඇලුමිනියම් තහඩු වහලයක් නොමැති කුටුම්භ ප්‍රතිශතය	0.40
7. අ.පො.ස. (උ.පෙළ) හෝ ඊට ඉහළ අධ්‍යාපන සුදුසුකම් නොමැති කුටුම්භ ප්‍රධානියකු සහිත කුටුම්භ ප්‍රතිශතය	0.71
8. වර්ෂයකට සති 52 ක් සඳහා ගෙවීමක් හෝ වැටුපක් නොලබන සහ රැකියාවක් නියුක්තවී නොමැති කුටුම්භ ප්‍රධානියකු සහිත කුටුම්භ ප්‍රතිශතය	0.48
9. අ.පො.ස. (උ.පෙළ) හෝ ඊට ඉහළ අධ්‍යාපනයක් නොමැති වයස අවුරුදු 20 හා ඊට වැඩි සාමාජිකයින් සහිත කුටුම්භ ප්‍රතිශතය	0.53

මූලාශ්‍ර: ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

මෙම නිර්ණායකයන් සඳහා ලකුණු දීම අංක 1 සිට 4 දක්වා සිදුකර ඇති අතර, ඉහළ ලකුණු මට්ටම ඉහළ දරිද්‍රතාවයක් පිළිබිඹු කරයි. ප්‍රධාන සංරචක විශ්ලේෂණය භාවිත කරමින් සාධක තුනක් උපුටාගෙන ඇති අතර එකී සාධක තුන මගින් දත්තයන්ගේ මුළු විචල්‍යතාවයන්ගෙන් 81% පැහැදිලි කරයි. සාධක 1 ප්‍රධාන වශයෙන් නිවාස තත්ත්වය ගැන යොමු වී ඇති අතර, එමඟින් මුළු විචල්‍යතාවයෙන් 51% ක් පැහැදිලි කරයි. සාධක 2 යටතේ කුටුම්භ මූලිකයාගේ සහ වයස අවුරුදු 20 ට වැඩි සාමාජිකයින්ගේ අධ්‍යාපන මට්ටමේ විචල්‍යතාවයන් පැහැදිලි කරයි. සාධක 3 වඩාත්ම බර තබා ඇති නිර්ණායකයක් වන කුටුම්භ මූලිකයාගේ රැකියාවේ තත්ත්වය පැහැදිලි කරයි. ඉහත සාධකයන් මත සාධක බර තැබීම සිදුකර එමඟින් අතෘප්ත මූලික අවශ්‍යතා දර්ශකය ගොඩනගා ගැනීමට හැකිවී තිබේ. එය ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ තුළ භූගෝලීය වශයෙන් පැතිර පවත්නා අතෘප්ත මූලික අවශ්‍යතා විචල්‍යතාවයන් සිතියම්ගත කිරීමේ සංයුක්ත දර්ශකයක් ලෙස භාවිත කර ඇත. කෙසේ නමුත් අතෘප්ත මූලික අවශ්‍යතා දර්ශකය පදනම් කරගෙන ඇස්තමේන්තු කරන ලද දරිද්‍රතාවය පිළිබඳ තොරතුරු ප්‍රසිද්ධ කර නොමැත. අතෘප්ත මූලික අවශ්‍යතා දර්ශකය සහ ශීර්ෂ ගණන දර්ශකය අතර සහසම්බන්ධතා අනුපාතය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ මට්ටමෙන් විශ්ලේෂණය කරන ලද අතර ඒ අනුව 0.62 ක සහසම්බන්ධතා සංගුණක අගයන් ලැබී ඇත. (ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2004)

අතෘප්ත මූලික අවශ්‍යතා දර්ශකය මගින් ආහාර නොවන මූලික අවශ්‍යතා සම්බන්ධයෙන් වැදගත් දර්ශකයන් හෙළිකරන නමුත්, අවම පෝෂණ පරිභෝජනය සපුරා ගත යුතු මූලික අවශ්‍යතාවයන් වන අතර පුද්ගල සුභසාධනය පිළිබිඹු කරන වැදගත් නිර්ණායකයකි. අතෘප්ත මූලික සේවා දර්ශකය ඇස්තමේන්තු කිරීමේ දී පෝෂණ පරිභෝජනයට අදාළ නිර්ණායකයක් නොමැති නිසා එය දරිද්‍රතාවය මැනීමේ මිනුම් දණ්ඩක් ලෙස භාවිත කිරීම පිළිබඳව බොහෝ

අදහස් මතුවී ඇත. මෙම අදහස් තවත් උද්දීපනය වීමට හේතුවී ඇත්තේ අතෘප්ත මූලික අවශ්‍යතා දර්ශකය සහ දරිද්‍රතා ව්‍යාප්තිය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ මට්ටමෙන් ගණනය කර ඇති අතර (0.62 ක) සහසම්බන්ධතාවයක් පැවතී බවට අනාවරණය වීමයි.¹⁰ මේ පිළිබඳව විවේචන ඉදිරිපත් කරන අය විසින් තවත් අන්තර්ගත කළ යුතු අංශයන් ලෙස සෞඛ්‍ය සම්පන්න නොවන ජීවන වටපිටාව, (උදා: නේවාසික තදබදය, ප්‍රමාණවත් පරිදි ආලෝකය හා වාතාසුය නැතිකම), ඉතිරිකිරීම් හා ආයෝජන නොමැතිකම, ණයගැතිභාවයන්, අනාරක්ෂිතබව, කුටුම්භ සාමාජිකයින් ශාරීරිකව හා මානසිකව දූෂණයන්ට ලක්වීමේ අවදානම, ගෘහස්ථ හිංසනය මූලික වශයෙන් කාන්තාවන් හා ළමුන්ට එරෙහි හිංසනය සහ සමාජයේ කොන්කිරීම වැනි අංශ වැදගත් බව සඳහන් කර ඇත. (සැටර්ත්වේට් 2004)

2.2.3. සමාජයීය බැහැර කිරීම

සමාජයීය බැහැර කිරීම සමාජ ක්‍රියාකාරකම්වලට සහභාගී වීමට නොහැකියාව හා සම්බන්ධ වේ. සිල්වා (2001) ඉදිරිපත් කරන පරිදි ශ්‍රී ලංකාවේ පවත්නා සංදර්භයට අනුව, සමහර සමාජ කණ්ඩායම්වල හා ප්‍රජාවන්ගේ දරිද්‍රතාවය හා සම්බන්ධ විවිධ පැතිකඩයන් සාම්ප්‍රදායික ආර්ථික විද්‍යාත්මක විශ්ලේෂණයන් මඟින් පැහැදිලි කිරීමට අපහසු බවයි. කෙසේ නමුත් අවදානම යොමු විය යුතු අංශයක් වන්නේ දරිද්‍රතාවය අඛණ්ඩව පැවතීමට හේතුවන සමාජයීය වශයෙන් බැහැර කිරීමයි.

මේ පිළිබඳව ශ්‍රී ලංකාවේ සිදුකර ඇති පර්යේෂණයන් මඟින් බොහෝ ප්‍රජාවන් සමාජයෙන් බැහැරකර ඇති බවත්, එබැවින් ඔවුන් ප්‍රධාන සමාජ ප්‍රවාහයෙන් බොහෝ දුරස්ථව සිටින බවත්, ඒ සඳහා ඔවුන්ගේ සමාජ හා සංස්කෘතික අන්‍යතාවය, ජනාවාසයේ ගති ලක්ෂණ සහ ජීවන රටාව යන කරුණු බලපා ඇති බව පෙනේ. ඉහත සඳහන් ප්‍රජාවන් ගණයට, පැල්පත් හා මුඩුකකු නිවැසි අඩු ආදායම් ප්‍රජාවන්, ගම් පුළුල් කිරීමේ ජනපදවාසීන්, ආන්තික ගොවිතැන් කටයුතුවල නියැලී අනවසර පදිංචිකරුවන්, වෙරළ තීරයේ පදිංචි ධීවර ප්‍රජාවන්, වියළි කළාපයේ ගොවි ජනපදවාසීන්, සුභ සාධක කඳවුරුවල වෙසෙන අවතැන්වූ ප්‍රජාවන් සහ පාරම්පරිකව පැවත එන කුලභීත ජනකොටස් අයත් වේ. මෙලෙස සමාජයෙන්, බැහැර වූ ජනකොටස්වල දරිද්‍රතාවයේ ස්වභාවය සහ ඒ සඳහා හේතූන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ දරිද්‍රතා ඇස්තමේන්තු සකස්කර නොමැති අතර ඒවා සාමාන්‍ය නිරීක්ෂණයන්ට පමණක් සීමාවී තිබේ.

2.2.4. ප්‍රජා පාදක මානයන්

මෙම පරිච්ඡේදය යටතේ, ගුණවර්ධන (2004), ගුණතිලක, කාදර් සහ ප්‍රනාන්දු (2004) සහ සැටවෙයිට් (2004) යන අය විසින් සිදුකර ඇති අධ්‍යයනයන්ට අදාළ කරුණු විග්‍රහ කරයි. ප්‍රජාව විසින් දරිද්‍රතාවය නිර්වචනය කිරීම සඳහා ඔවුන්හට ආවේනික වූ මානයන් ඉදිරිපත් කරති. සහභාගීත්ව ප්‍රවේශයන් හරහා ප්‍රජාවට ආවේනික වූ දැනුම තුළින් දරිද්‍රතාවය මැනීමේ නිර්ණායකයන් ඔවුන් විසින් තීරණය කරනු ලබයි. ඔවුන්ට අනුව විශ්ලේෂණ ඒකකය කුටුම්භය වේ. නමුත් දරිද්‍රතාවයේ ප්‍රවේශ ලක්ෂය (දේහලිය සීමාව) පිළිබඳ පැහැදිලි අවබෝධයක් නැත. සහභාගීත්ව ප්‍රවේශය තුළ පුද්ගල මට්ටමේ තොරතුරු ඒකරාශී කොට සාමාන්‍ය මිනුම් අගයක් ගොඩනගාගැනීම පිළිබඳව වැටහීමක් නැත.

දරිද්‍රතාවයේ ප්‍රජාමානයන් බොහෝ විට තම අවට පරිසරයේ විරහිතතාවයන් පදනම් කරගෙන ගොඩනගාගත් අතර, කුටුම්භ මට්ටමේ විශ්ලේෂණ මඟින් සොයාගනු ලබන

¹⁰ ගැබ් නිලධාරී කොට්ඨාශ මට්ටමට ඉහළ එහෙත් දිස්ත්‍රික් මට්ටමට පහළ පිහිටි පරිපාලන ඒකකයයි.

තත්ත්වයන් අඩංගු නොවේ. මෙම ප්‍රජාවන්ට අනුව ආදායම් මට්ටම ප්‍රධාන නිර්නායකයක් නොවන අතර, මූලික අවශ්‍යතා ළඟා කර ගැනීම සඳහා වියදම් කිරීමේ හැකියාව හෝ නොහැකියාව ප්‍රමුඛතාවයෙනිලා සලකයි. මේ ප්‍රජාවන්ගේ කුටුම්භ අයවැය විශ්ලේෂණයන් තුළින් පැහැදිලි වන්නේ තම පෞරුෂය දූෂණය කර ගැනීම (එනම්, මත්පැන්, මත්ද්‍රව්‍ය සහ අනෙකුත් අවිචාරවත් කටයුතු) සඳහා බොහෝ මුදල් වැයකරන බවයි. ඔවුන් සමාජයීය වශයෙන් කොන්ට් සිටීම නිසා, ඔවුන්හට රාජ්‍ය අංශයේ රැකියා, සහ සේවාවන් වන පිළිගත් පාසල්, ආදියට ප්‍රවේශකත්වය අහිමි වී ඇති බව පෙනේ. ඔවුන් බොහෝ නීති විරෝධී ක්‍රියාකාරකම්වල යෙදීමත් ගෘහස්ථ හිංසනය (කාන්තාවන් හා ළමුන්ට හිංසා කිරීම) බහුල වශයෙන් සිදුකිරීමත් දැකගත හැකිය.

ගුණතිලක, කාදර් සහ ප්‍රනාන්දු (2004) විසින් කොළඹ නගරයේ උෞත සේවා පහසුකම් සහිත ජනාවාසයන්හි අධ්‍යයනයක් සිදුකරමින්, එකී ප්‍රජාවන් විසින් දරිද්‍රතාවය හඳුනා ගන්නා ආකාරය පැහැදිලි කර ඇත. එකී නිරීක්ෂණයන්, කුටුම්භ සාමාජිකයින්ගේ සහ එකී ජනාවාසයන්හි විවිධ සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම්වල නියැලී සිටින අයගේ අදහස් ද පදනම් කරගෙන ඉදිරිපත් කර ඇත. කුටුම්භ මට්ටමේ දී දරිද්‍රතාවය ප්‍රධාන වශයෙන් කුටුම්භයක ආදායම් මට්ටම සහ ආදායම් ඉපයීමේ හැකියාව මත රඳාපවතින බව හෙළිකර ඇත. ඔවුන් විසින් අවධාරණය කර ඇත්තේ විවිධ ආදායම් ඉපයීමේ අවස්ථාවන්වල වැදගත්කම වන අතර ඒවාට අදාල ගැඹුර / ස්ථාවරකම නොවේ.

මෙකී ජනාවාසයන්හි වෙසෙන දිළිඳු හා දිළිඳු නොවන කුටුම්භ සාමාජිකයින් බොහෝ දෙනෙකු විසින් ආදායම් මාර්ගවල ස්ථාවර භාවයේ වැදගත්කම අවධාරනය කර ඇත. එමෙන්ම ආදායම් ඉපයීමේ විවිධ මාර්ගවල වැදගත්කමද ඉස්මතු කර ඇත. බොහෝ කුටුම්භ සාමාජිකයින් විසින් පෙන්වා දී ඇත්තේ අවම වශයෙන් පවුලේ එක් සාමාජිකයෙකු හෝ ස්ථාවර වැටුපක් සහිත රැකියාවක නියුතු වීම සහ අන් අය වාණිජ කටයුතුවල යෙදේ නම් එවැනි තත්ත්වයක් වඩාත් යහපත් බවයි. මෙකී ප්‍රජාවන් විසින් දරිද්‍රතාවය යන්න ආර්ථිකමය නොවන මානයන් එනම්, පෞරුෂ දූෂණය, නීතිවිරෝධී ක්‍රියාවන්හි නිරතවීම, කුටුම්භ සාමාජිකයින්ගේ සෘණ ආකල්ප සහ අවදානම් තත්ත්වයන්ට මුහුණදීමට ඇති ඉහළ නැඹුරුතාවය අනුවද හඳුනාගත හැකිබව පෙන්වාදෙයි. මෙහි පහත වගු අංක 3 යටතේ, ප්‍රජා ඉලක්ක කණ්ඩායම් සහ කුටුම්භ සමීක්ෂණය හරහා හඳුනාගනු ලැබූ, ප්‍රජා සුභසාධනය ඉහළ මට්ටමක පැවතීමට අවශ්‍ය මානයන් සාරාංශයක් ලෙස ඉදිරිපත් කර ඇත.

වගු අංක 3: කුටුම්භ තෘප්ත ගතිලක්ෂණ සාරාංශය

ගති ලක්ෂණ	දිළිඳු	දිළිඳු නොවන
ආදායම් සහ ආදායම් ඉපයීමේ ධාරිතාව	<ul style="list-style-type: none"> • රැකියා විරහිත • අකමිච්ච ආදායම් • දෛනික කුලිය ලබන කම්කරු • ආදායම් මාර්ග එකක් පමණක් ඇති 	<ul style="list-style-type: none"> • වාණිජ කටයුතුවල යෙදීම • විදේශ රැකියා • වැටුප් ලබන රැකියාවක් • බහුවිධ ආදායම් මාර්ග • ස්ථාවර / කමිච්ච ආදායම්
නිවාස	<ul style="list-style-type: none"> • නීති විරෝධී / අනවසර • අසතුටුදායක තත්ත්වයන් • ඇල මාර්ග / දුම්රිය පාර අසල ජීවත්වීම 	<ul style="list-style-type: none"> • ස්ථාවර නිවාස • ප්‍රවේශ මාර්ග ආසන්න බව • මහල් නිවාස
පෞරුෂ දූෂණය හා නීතිවිරෝධී කිණි	<ul style="list-style-type: none"> • මත්පැන් සහ මත්ද්‍රව්‍යන්ට ඇබ්බැහි වීම 	<ul style="list-style-type: none"> • මහන්සි වී වැඩ කිරීම • මනා සිහියෙන් කටයුතු කිරීම • නාස්තිය අවම කර ගැනීම
සේවාවන්	<ul style="list-style-type: none"> • ජලය හා වැසිකිළි පහසුකම් සඳහා ප්‍රවේශකත්වය නැත • විදුලිය නොමැත 	<ul style="list-style-type: none"> • ජලය හා වැසිකිළි සඳහා ප්‍රවේශකත්වය ඇත • විදුලිය හා දුරකථන පහසුකම් ඇත
යැපෙන්නන් / දේපල අයිතිය	<ul style="list-style-type: none"> • ආබාධිත / මහලු සහ අසනීප සහිත සාමාජිකයින් • කුඩා දරුවන් බොහෝ දෙනෙකු සිටීම • පවුලේ සාමාජිකයින්ගේ ප්‍රමාණය අධිකයි 	<ul style="list-style-type: none"> • මහල් නිවාස • වාහන හිමිකම • රන්භාණ්ඩ සහ ඉතිරිකිරීම් සහිත
ණය බරිත බව	<ul style="list-style-type: none"> • නිතර ණය බරින් මිරිකී සිටීම 	-
අවදානම් තත්ත්වයන්	<ul style="list-style-type: none"> • උදව් උපකාර ලබාගත හැකි අය නොමැතිකම • නිතර ප්‍රශ්නවලට මුහුණදීම 	-

ඉහත වගුව අනුව බලනවිට උභය සේවා පහසුකම් සහිත ජනාවාස කුටුම්භයන් විසින් දරිද්‍රතාවය නිර්වචනය කිරීම ආදායම් මට්ටම මෙන්ම, සමාජ ආර්ථික, දේශපාලනික සහ තම ආරක්ෂාව, අවදානම් තත්ත්වය ආදී අනෙකුත් මානයන් ද සැලකිල්ලට ගෙන සිදුකරන බව පෙනේ. ජනාවාසයක් තුළ ගත්විට, ප්‍රජාව විසින් ජනාවාසයේ පරිසර තත්ත්වය, කුටුම්භ තෘප්තබව, සමාජ සම්බන්ධතා සහ ආයතනික වටපිටාව ආදී කරුණු කෙරෙහි ද අවධානය යොමුකර ඇත. ඉහත කරුණු අනුව අනාවරණය වන්නේ අඩු ආදායම්ලාභී ප්‍රජාවන් විසින් දරිද්‍රතාවය යනු ආදායම් මූලික කරගත් තත්ත්වයකට වඩා බහුමානයන් සහිත තත්ත්වයක් ලෙස හඳුනා ගන්නා බවයි.

3. ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික දරිද්‍රතාවය

මෙම පරිච්ඡේදය යටතේ ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික අංශයට අදාළ සමහර සමාජයීය සහ ආර්ථික මානයන් පිළිබඳව පැහැදිලි කිරීමත්, මෙහි මින්මතු සාකච්ඡා කරන නාගරික අංශයේ සහ කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ දරිද්‍රතාවය පිළිබඳ සාකච්ඡාවකට පෙරවදනක් ලෙස සපයා ඇත. කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය ශ්‍රී ලංකාවේ වඩාත්ම නාගරීකරණයට භාජනය වී ඇති දිස්ත්‍රික්කය වේ, ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු ජනගහනයෙන් 86% ක් එයට අයත්ය (ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2001a). මෙම පරිච්ඡේදයෙහි අන්තර්ගත බොහෝ කරුණු 2006 / 2007, සහ 2009 / 2010 ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව කුටුම්භ ආදායම් සහ වියදම් සමීක්ෂණ වාර්තාවලින් (2008 a, 2011 a, 2011 b) සහ දරිද්‍රතා විශ්ලේෂණ ආයතනය විසින් කොළඹ නගරයේ උග්‍ර සේවා සහිත ජනාවාස අධ්‍යයන මඟින් ලබාගෙන ඇත (ගුණතිලක, කාදර් හා ප්‍රනාන්දු 2004)

3.1. නාගරික අංශයේ පැතිකඩ

ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික අංශය නිර්වචනය කර ඇත්තේ මහනගර සභා සහ නගරසභා විසින් පරිපාලනය කරන ප්‍රදේශ ලෙසයි. නාගරික අංශය නිර්වචනය කිරීම 1987 වසරේ දී වෙනසකට භාජනය විය. එයට හේතුව එතෙක් පැවති නාගරික ප්‍රදේශයන්හි සුළු නගරසභා විසුරුවා හැරීමෙන් අනතුරුවයි. ඉන් අනතුරුව, 1987 න් පසුව සුළු නගරසභා සියළු ප්‍රාදේශීය සභා ප්‍රදේශ යටතට ගනු ලැබූ අතර ඒ අනුව එකී ප්‍රදේශ ගිණි ප්‍රදේශ ලෙස සලකන ලදී.

නාගරික ජනගහනයේ බැරෑරුම්කම, සහ එහි වර්ධන වේගය යන කරුණු, නාගරික ජනගහනය සහ නාගරික ප්‍රදේශ පිළිබඳ සිදුකරන නිර්වචනයන්ට අනුව වෙනස්වේ. ඉන්ද්‍රසිරි විසින් විස්තර කරන ලද පරිදි (2006, උපුටා ගැනීම සැටර්න්වේට් 2010) ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික ජනගහනය දැනට කර ඇති ඇස්තමේන්තුවලට වඩා බොහෝ ඉහළ අගයක් ගත යුතුව ඇත. නාගරික ජනගහනයේ උග්‍ර ඇස්තමේන්තු කිරීම, ශ්‍රී ලංකාවේ ඉහළ ඒකපුද්ගල ආදායමක් පෙන්වීමට මෙන්ම ජාතික මට්ටමේ දත්ත හා නාගරික දත්ත අතර විශාල වෙනසක් නොමැති කමටද බලපා ඇත.

ඉහත සීමාවන්ට අනුව, ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සිදුකර ඇති කුටුම්භ ආදායම් හා වියදම් ඇස්තමේන්තු සමීක්ෂණය 2009 / 2010 යටතේ ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු ජනගහනයෙන් නාගරික ජනගහනය ඇස්තමේන්තු කර ඇත්තේ 15% ක් ලෙසයි. 2006 / 2007, කුටුම්භ ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණය හා සසඳා බලන විට ඉහත සඳහන් නාගරික

ජනගහනය 3% ක වාර්ෂික වර්ධනයක් පෙන්වයි. එය සාමාන්‍ය ජාතික ජනගහන වර්ධනය වූ 1% ට වඩා ඉහළ අගයක් ගනී.

අධ්‍යාපනය:

අධ්‍යාපන පන්තියට යොමු වූ ශ්‍රී ලංකාව තුළ වයස අවුරුදු 6-14 දක්වා සෑම ළමයකුටම ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය ලබාදීම අනිවාර්යය වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තියට අනුව පළමු වසරේ සිට විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනය දක්වා නිදහස් අධ්‍යාපන අවස්ථා සෑමට ලබාදී ඇත. මේ යටතේ, පළමු ශ්‍රේණියේ සිට 11 ශ්‍රේණිය දක්වා ඉගෙනුම් පොත් නොමිලයේ ලබාදීම, පාසල් නිල ඇඳුම් නොමිලයේ ලබාදීම, සහ පාසල් දරුවන්ට දිවා ආහාරය නොමිලයේ ලබාදීමද සිදුකරයි. ශ්‍රී ලංකාවේ ළමුන් පාසලට ඇතුළත් කිරීමේ ප්‍රතිශතය 98% ක් වැනි ඉහළ මට්ටමකද, ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය නිම කිරීමේ ප්‍රතිශතය 96% ක් ලෙසටද වාර්තාවී ඇත. (අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය 2011)

ග්‍රාමීය අංශය හා සසඳා බලන විට නාගරික අංශයේ ඉහළ අධ්‍යාපන සාධන මට්ටමක් පවතී. මුළු ජනගහනයෙන් 2.5% ක් පමණ පාසල් අධ්‍යාපනයක් ලබා නොමැත, එමෙන්ම මුළු ජනගහනයෙන් 16.2% ක් වසර 12 ක අධ්‍යාපනයක් අත්කරගෙන ඇත. ජනගහනයේ වයස අවුරුදු 5 සිට 20 දක්වා කොටස සලකා බලන විට 86.2% ක් අධ්‍යාපනය ලබා ඇත. 11.2% ක් පාසල් හැරගොස් ඇත, 2.5% ක් කිසිදා පාසල් ගොස් නොමැත. (ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2011a).

සෞඛ්‍යය:

මෙම පරිච්ඡේදයට අදාළ තොරතුරු ලබා ගැනීම සඳහා ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ ජනගහන හා සෞඛ්‍ය සමීක්ෂණ (2001 a, 2006 / 2007 සහ 2008 b) වාර්තාවන් භාවිතා කර ඇත. සංවර්ධනය වෙමින් පවත්නා වෙනත් බොහෝ රටවල් හා සමඟ සන්සන්දනය කරන විට, ශ්‍රී ලංකාව තුළ ජනගහනයේ සෑම කොටසකටම ළඟාවිය හැකි හොඳ තත්ත්වයේ සෞඛ්‍ය සේවාවක් ක්‍රියාත්මක වේ. ශ්‍රී ලංකාව තුළ මෙන්ම එහි නාගරික අංශය සලකා බලන විට ළඳරු, ළමා හා මාතෘ මරණ අනුපාතය (අවුරුදු 1 ට අඩු වයසේ) සහ ළමා මරණ අනුපාතය (අවුරුදු 5 ට අඩු) සජීවී දරු උපන් 1000 කට 21 ක් හා 15 ක් ලෙස වාර්තාවී ඇත. දරු ප්‍රසූතිය හා සම්බන්ධව මාතෘ මරණ සංඛ්‍යාව 100,000 කට 9.2% ක් ලෙස වාර්තාවී ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ සියලුම ළමුන්හට ක්ෂයරෝගය, ගලපටලය, පිටගැස්ම, පෝලියෝ සහ සරම්ප යන රෝග සඳහා නොමිලයේ ප්‍රතිශක්තිකරණ එන්නත් ලබාදෙයි. ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ නිර්දේශයන්ට අනුව ළමයකුට සම්පූර්ණ ප්‍රතිශක්තිකරණ එන්නත් ලබාදී ඇතැයි සැලකීම සඳහා, ක්ෂයරෝග පාලනයට බී.සී.ජී. එන්නත වාර තුනකදී ලබාදීම, ගලපටලය, කක්කල් කැස්ස සහ පිටගැස්ම වළක්වා ගැනීම සඳහා ඩී.පී.ටී. එන්නත තුන්වරකදී ලබාදීම, පෝලියෝ සඳහා එන්නත් තුනක් ලබාදීම, සහ සරම්ප සඳහා එක් වතාවක් එන්නත් ලබාදීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික ජනගහනයෙන් 96% කට වඩා වූ ළමා ජනගහනය ඉහත සඳහන් පරිදි සම්පූර්ණ වශයෙන් ප්‍රතිශක්තිකරණ එන්නත් ලබා දී ඇති අතර 99% කට වඩා සරම්පවලට ලබාදෙන එන්නත් හැර අනෙකුත් එන්නත් ලබාගෙන ඇත. 0.4% පමණ වූ ළමුන් කිසිදු එන්නතක් ලබාගෙන නොමැති බව වාර්තාවේ.

වයස අවුරුදු 5 ට අඩු දරුවන්ගේ වර්ධනය හීනවීම සහ ක්ෂයවීම යන ලක්ෂණ හා මත්ද්‍රව්‍යවලට පිළිබිඹු කරන සාම්ප්‍රදායික ලක්ෂණ වේ. වර්ධනය හීනවීම යනු කාලාන්තරයක් තිස්සේ ප්‍රමාණවත් පරිදි පෝෂ්‍යදායී ආහාර නොලැබීම නිසා ඇතිවන

තත්ත්වයක් වන අතර එමඟින් නිරතුරුව අසාධ්‍ය රෝගවලට ගොදුරුවීමට ඉඩ ඇත. මන්දපෝෂණයට ගොදුරුවීම යනු ප්‍රමාණවත් පරිදි පෝෂ්‍යදායී ආහාර නොලැබීම සහ මෑතකදී පාවනය හා වැනි රෝගයකට ගොදුරුවීම හෝ බොහෝ කලක් නිසි පරිදි ආහාර නොගැනීම නිසා ඇතිවන තත්ත්වයකි.

වසර 2006 / 2007 දත්තවලට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ දරුවන්ගෙන් 18% ක් වැඩිම දුර්වල සහිත බව සහ එයින් 4% ක් ඉතා දරුණු ලෙස වැඩිම දුර්වලව පැවති බව පෙනේ. එමෙන්ම 15% ක් පමණ දරුවන් ශරීරය ක්ෂය තත්ත්වයේ සිටින අතර එයින් 3% ක් ඉතා දරුණු ලෙස ශරීරය ක්ෂයවීමට ලක්වී ඇත. වර්ධනය හීනවීම සහ ක්ෂය වීම 14% ක් හා 15% ක් වශයෙන් නාගරික අංශයෙන් වාර්තාවී ඇත, එම තත්ත්වය ජාතික මට්ටම හා ග්‍රාමීය අංශයට වඩා පහළ අගයක් ගනී. වර්ධනය හීනවීම කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය 8% ක් (සියළුම දිස්ත්‍රික්කවලින් අවම අගය) සහ ක්ෂයවීම 13% කි. (ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2001a සහ 2008b).

රැකියා:

ශ්‍රී ලංකාවේ කම්කරු ශ්‍රම බලකායෙන් 40% ක් නාගරික අංශ නියෝජනය කරයි. නාගරික අංශයේ රැකියා විරහිත ප්‍රතිශතය වූ 3.4% ක්, ජාතික මට්ටමේ රැකියා විරහිත අගය වූ 4.3% ට වඩා බොහෝ පහළ මට්ටමක පවතී (ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2011 d). ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව විසින් එළිදක්වා ඇති "ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික සංවර්ධන අධ්‍යයන" වාර්තාව (2000) ට අනුව නාගරික අංශයේ රැකියා විරහිතතාවය තුළ, නාගරික අවිධිමත් අංශයේ උෞත රැකියාවල නියුතුවුවන් විශාල ප්‍රමාණයක් අඩංගුව ඇති බව පෙනේ. නාගරික දිළිඳු ජනයාගෙන් විශාල ප්‍රමාණයක්, නාගරික අවිධිමත් අංශයේ ස්වයං-රැකියාවන්හි නියුතු, ආදායම් උපයන හෝ තාවකාලික කම්කරුවන් ලෙස කටයුතු කරති. ඔවුන් වැඩිදෙනෙකු සතුව නිෂ්පාදන වත්කම් නොමැති අතර ඔවුන්ගේ ශ්‍රමය හෝ විශේෂ කුසලතා මත යැපෙති.

ආදායම්:

වසර 2009 / 2010 කුටුම්භ ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණය (ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2011, a), නාගරික අංශයේ කුටුම්භ මධ්‍යන ආදායම මාසයකට රුපියල් 31,000.00 කි, එය ග්‍රාමීය අංශයට වඩා 30% ක ඉහළ අගයකි. ගිනි සංගුණකයට අනුව (ආදායම් විෂමතාවයේ ප්‍රමාණය පෙන්වනුම් කිරීමේ දර්ශකය) නාගරික අංශයේ අගය 0.48% කි. එය ග්‍රාමීය අංශයේ අගය වූ 0.49% ට වඩා ඉතා සුළු පහළ අගයකි. නාගරික අංශයේ මුළු කුටුම්භ ආදායමෙන් 4.6% ක් උපයනු ලබන්නේ අන්ත දිළිඳු ස්ථර දෙකට අයත් ජනගහනයයි. ග්‍රාමීය අංශය ගත්විට එම තත්ත්වය පිළිවෙලින් 4.5% ක් හා 54% ක් වශයෙන් වාර්තා වී ඇත. මෙම දත්ත අනුව පෙනීයන්නේ බොහෝ දුරට සමාන තත්ත්වයක ආදායම් විෂමතාවයක් ග්‍රාමීය හා නාගරික යන අංශ දෙකෙහිම පවතින බවයි.

නාගරික අංශයේ කුටුම්භ ආදායමෙන් 80% ක් උපයාගනු ලබන්නේ මුදලින් ලැබෙන ආදායම් ලෙසයි, එයින් 35.9% ක් වැටුප් සහ වේතන ලෙස ලැබේ. අයිතිකරුවන් පදිංචි නිවාස ආදායම් ප්‍රභවයක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කළ විට එය මුළු ආදායමෙන් 15.7% ක් වන අතර අනිකුත් මුදල්මය ලැබීම් සුභසාධන සහනාධාරද ඇතුළත්ව මුළු ආදායමෙන් 13% ක් වේ, එය ග්‍රාමීය අංශයට වඩා ඉහළ අගයක් පෙන්වනුම් කරයි. (ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2011, c).

පාරිභෝජන වියදම:

ආහාර අනුපාතය යනු මුළු වියදම්වලින් ආහාර හා බීමවර්ග සඳහා දරණ වියදමයි. ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික හා ග්‍රාමීය අංශය ගත්විට, ආහාර අනුපාතය පිළිවෙලින් 35.4% හා 43.7% ක් වේ. ඒ අනුව නාගරික අංශයේ ආහාර නොවන අවශ්‍යතා සඳහා මුළු වියදම්වලින් විශාල වියදම් ප්‍රමාණයක් දරණ බව පෙනේ (ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2011, a).

ජාතික හා ග්‍රාමීය ආහාර පරිභෝජන පිළිවෙළ සලකා බලනවිට, නාගරික අංශය විසින් මස් හා මාළු සඳහා මුළු ආහාර වියදමෙන් විශාල ප්‍රතිශතයක් වැය කරයි (19.2 %ක්). ඒ සඳහා කරවල ද ඇතුළත්ය. එමෙන්ම වියදමෙන් 11% ක් කිරි හා කිරි නිෂ්පාදන ආශ්‍රිත ආහාර සඳහා වැය කරයි. නිවාස සඳහා සිදුකරන වියදම, ජාතික, නාගරික හා ග්‍රාමීය යන සියළු අංශයන්ගේ ආහාර නොවන අවශ්‍යතාවයන් අතර ඉහළම වියදම් ප්‍රතිශතයක් පෙන්වුම් කරයි. නාගරික අංශයේ එය 26.2% ක් වන අතර එය ග්‍රාමීය අංශයේ නිවස සඳහා දරණ වියදමට වඩා 10% ක ඉහළ අගයක් පෙන්වයි. (ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2011, a).

නිවාස:

ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ ආසන්නතම නිල දත්ත පදනම් කරගෙන ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික අංශයන්ට අදාල නිවාස ගති ලක්ෂණ වගු අංක 4 හි දක්වා ඇත. ඒ අනුව නාගරික අංශයෙහි බොහෝ කුටුම්භ ප්‍රමාණයක් (91.8%) බද්ධ හෝ තනි නිවාස ඒකකවල ජීවත් වෙති. ඒවා මුඩුකක්කු, පැල්පත් හෝ පේලි නිවාස ලෙස ගණන් නොගැනේ. බොහෝ නාගරික නිවාස (91.3%) තමාට අයිති, බදු අයිතිය, කුලී හෝ කුලිය නොමැති ඒවා වන අතර, බොහෝ නිවසයන් (97.8%) අවම වශයෙන් එක් නිදන කාමරයක් සහිතය. තවද 98.8% ක් නිවාස සඳහා ආරක්ෂිත පානීය ජලය සහ 96.5% ක් සඳහා විදුලි සම්බන්ධතාවය තිබේ. බොහෝ නාගරික කුටුම්භයන්හි (85.1%) වැසිකිළි පහසුකම් සඳහා ප්‍රවේශකත්වය ඇත, එනම් කුටුම්භයෙහි තනි පාවිච්චිය සඳහා වූ වැසිකිළි සහිත තත්ත්වයක් ඇත.

වගු අංක 4: නාගරික හා ගමීය නිවාස ගතිලක්ෂණ

අංශය	ගතිලක්ෂණ (ප්‍රතිශතය)	
	අයිතිය තමා සතු / කුලී / බදු අයිතිය / කුලී රහිත (%)	වෙනත් (%)
නාගරික	91.3	8.7
ගමීය	92.2	7.8
	නිවාස වර්ගය	
	බද්ධ / තනි නිවාස ඒකක (%)	මුඩුක්කු / පැල්පත් / ජේලි නිවාස (%)
නාගරික	93.8	6.2
ගමීය	98.6	1.4
	කාමර ගණන	
	අවම වශයෙන් එක් කාමරයක් (වෙන් කරනලද ඉඩක්) (%)	කාමර රහිත (වෙන් කරනලද ඉඩකඩ නැති) (%)
නාගරික	97.8	2.2
ගමීය	98.7	1.3
	පානීය ජලය	
	ආරක්ෂිත ජලය (%)	අනාරක්ෂිත ජලය (%)
නාගරික	96.8	3.2
ගමීය	87.1	12.9
	සනීපාරක්ෂාව	
	ආරක්ෂිත සනීපාරක්ෂාව (%)	අනාරක්ෂිත සනීපාරක්ෂාව (%)
නාගරික	85.1	14.9
ගමීය	90.3	9.7
	විදුලිය	
	විදුලිය භාවිත කරයි (%)	වෙනත් (%)
නාගරික	96.5	3.5
ගමීය	85.8	14.8

මූලාශ්‍ර: ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2011a, 2011b.

පාරිභෝජන දරිද්‍රතාවය:

රජයේ නිල සංඛ්‍යාලේඛන අනුව (ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2011a සහ 2011c) සාපේක්ෂ වශයෙන් අඩු දරිද්‍රතා මට්ටමක් නාගරික අංශයෙහි දැකගත හැකිය. මෑතකදී සිදුකරන ලද සමීක්ෂණයට අනුව (2011a) ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහනයෙන් 8.9% ක් දිළිඳු අය වන අතර නාගරික අංශයේ එකී අගය 5.3% ක් වේ. 1990/91 සිට 2009/10 දක්වා සිදුකරනලද දරිද්‍රතා ඇස්තමේන්තුවලට අනුව දරිද්‍රතාවයේ අවපාතයක් පෙන්නුම් කරයි, එනම් 1990/91 කාලයේ දී 16.3% වූ දිළිඳු පවුල් ගණන 2000/2010 වන විට 5.3% දක්වා අඩුවීමක් පෙන්නවයි. එකී දත්තයන්ට අනුව නාගරික හා ග්‍රාමීය යන අංශ දෙකෙහිම දරිද්‍රතාවයේ පහළ බැසීමක්

දැකගත හැකිය, කෙසේ නමුත්, නාගරික අංශයේ දරිද්‍රතාවය නිරතුරුවම පහළ යමින් පවතින බව පෙනේ. (වගු අංක 5).

වගු අංක 5: නාගරික හා ගමීය අංශයේ දිළිඳු ජනගහනය 1990 / 91 - 2009 / 10 (ප්‍රතිශතය.)

සමීක්ෂණ වර්ෂය	1990/91	1995/96	2002	2006/07	2009/10
නාගරික අංශය	16.3	14.0	7.9	6.7	5.3
ගමීය අංශය	29.5	30.9	24.7	15.7	9.4

සටහන: මෙම ප්‍රතිශතයන් රජයේ නිල දරිද්‍රතා මට්ටම පදනම් කරගෙන සකසා ඇත.

මූලාශ්‍ර: ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

3.2. නාගරික උගත සේවා පහසුකම් සහිත ජනාවාසයන්හි දරිද්‍රතාවය

කොළඹ, ශ්‍රී ලංකාවේ වැඩිම ජනගහනයක් සහිත පරිපාලන දිස්ත්‍රික්කය වන අතර එය මිලියන 2.55 කට අධික ජනගහනයක් සහ වර්ග කිලෝමීටර් එකකට 3500 ක ජන ඝනත්වයකින් යුක්ත වේ. මෙම දිස්ත්‍රික්කය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ වැඩිම නාගරික ජනගහනය වාසය කරන අතර එය මිලියන 2.4 කි. එය ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගත්විට මුළු දිස්ත්‍රික් ජනගහනයෙන් 90% ක් ය. එය ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු නාගරික ජනගහනයෙන් 80% ක් නියෝජනය කරයි.¹¹ දිස්ත්‍රික් දරිද්‍රතා ශීර්ෂ ගණන ප්‍රතිශතය 3.6% (2011a) ක් වන අතර දිස්ත්‍රික්කයේ ජනගහනයෙන් විශාල ප්‍රමාණයක් නාගරික ජනතාව ලෙස වර්ගීකරණය කර ඇති බවත් ඒ අනුව නාගරික දරිද්‍රතාවයද ඉහළ මට්ටමක පවතී.

කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයෙහි උප පරිපාලන ඒකකයන්, ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ නමින් හඳුන්වනු ලබන ඒවා 13 ක් ඇත. එකී ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයන් තුළ පිහිටි මහනගර සභා 04 ක් සහ නගරසභා 06 ක් තුළ නාගරික ජනගහනය ඒකරාශී වී ඇත. කොළඹ මහනගර සීමාව තුළ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ දෙකක් එනම්, කොළඹ හා තිඹිරිගස්සාය වශයෙන් පිහිටා ඇත. (කොළඹ දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලය 2011).

ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ සඳහා ඇස්තමේන්තු කර ඇති දරිද්‍රතා ශීර්ෂ ගණන දර්ශකයේ අවම ප්‍රතිශතය වාර්තා වී ඇත්තේ ඉහත සඳහන් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ දෙක තුළය. 2002 වසරේ කුටුම්භ ආදායම් හා වියදම් දත්ත අනුව කොළඹ හා තිඹිරිගස්සාය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයන්හි, දරිද්‍රතා ශීර්ෂ ගණන දර්ශකය පිළිවෙලින් 12% හා 4.4% ක් බව වාර්තා වී ඇත. (ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2005a).

ඉහත දත්ත ආහාර හා ආහාර නොවන සේවාවන් පාරිභෝජනය කිරීම පදනම් කරගෙන පාරිභෝජන දරිද්‍රතාවය පෙන්වනු ලබයි. කොළඹ ජීවත්වන නාගරික ජනගහනයෙන් විශාල ප්‍රමාණයක් රජයේ නිල දරිද්‍රතා මට්ටමට ඉහළ ආදායම් ලබන කුටුම්භයන් සහිත ජනගහනයකින් සමන්විත වේ, එබැවින් ඔවුන් දිළින්දන් ලෙස ගණන් නොගනී. එහෙත් ඔවුන් ගුණාත්මක තත්ත්වයෙන් අඩු නිවාසයන්හි තදබදය සහිත සෞඛ්‍ය සම්පන්න නොවන වටපිටාවක් තුළ ජීවත්වෙති.

¹¹ 2009 / 2010, කුටුම්භ ආදායම් හා වියදම් දර්ශක දත්ත පදනම් කරගෙන ඇස්තමේන්තු කර ඇත. (DCS 2011a)

එක්සත් ජාතීන්ගේ ජනාවාස කේන්ද්‍රය විසින් 2009 වසරේ දී සිදුකරන ලද අධ්‍යයනයකට අනුව කොළඹ නගර සීමාව තුළ නාගරික අඩු ආදායම් ජනාවාස 1506 ක් (1998/99) පිහිටා ඇති බවත්, ඒවා පැල්පත්, මුඩුකකු හා අඩු වියදම් තට්ටු නිවාස ලෙස හඳුනාගෙන ඇත.¹² ජාත්‍යන්තර සංවර්ධනය සඳහා වූ දෙපාර්තමේන්තුව (ඩී. එල්. අයි. ඩී.) විසින් සිදුකරන ලද අධ්‍යයනයකට අනුව (2002), ඉහත සඳහන් ජනාවාසවලින් 74% ක් පමණ කුටුම්භ 50 කට මදක් වැඩි විශාලත්වයෙන් යුතු අතර කුටුම්භ 500 ට වඩා වැඩි ජනාවාස 0.7% ක් බවයි. එකී අධ්‍යයනයට අනුව 50% කට වඩා පවුල් ප්‍රමාණයක් තමන්ට නිවාස අයිතිය නැති බවද, 56% ක් පවුල් සඳහා තමාගේ නිවසට ජල සම්බන්ධතාවය නැති බවත්, සහ 67% ක් පවුල් සඳහා පෞද්ගලික වැසිකිළි පහසුකම් නොමැති බව හෙළිවී ඇත. 12% ක් පවුල් සඳහා ස්ථිර රැකියාවන් තිබුණු අතර 34% ක් ස්වයං-රැකියා මත යැපෙන්නන් වූහ. ආදායම් උපයන්නන්ගෙන් 45% ක්ම, දෛනික වැටුප් ලබන කුලී වැඩකරුවන් හෝ අන් උදව්කරුවන් වේ.

ගුණතිලක, කාදර් සහ ප්‍රනාන්දු (2004) සඳහන් කරන පරිදි වසර 2004 දී, කොළඹ නගරයේ උෞන සේවා පහසුකම් සහිත ජනාවාස 1614 ක් පැවති අතර, නගරයේ මුළු ජනගහනයෙන් 50% ක් පමණ ඒවායේ ජීවත්ව ඇත. අර්ධ පුහුණු දෛනික, වැටුප් ලබන කම්කරුවන්, විධිමත් හා අවිධිමත් අංශයේ පහළ මට්ටමේ රැකියාවන්හි නියුතු අය, ස්වයං-රැකියා කරන්නන්, සුළු ව්‍යාපාරකරුවන්, සහ විදේශ රැකියාවන්හි නියුතු ආදී අංශයන්හි මෙකී ප්‍රජාවගේ ජීවනෝපාය මාර්ග වේ. මෙම ජනාවාසයන්හි රැකියා නියුක්තිකයින් විසින් අවම වැටුපක් ලබන එහෙත් ස්ථාවර තත්ත්වයෙන් යුතු රැකියාවල නියුතු වෙමින්, අමතර ආදායම් ඉපයීමේ ස්වයං-රැකියා හෝ වෙනත් සුළු ව්‍යාපාර කරගෙන යෑම තම ආදායම් මට්ටම ස්ථාවරව පවත්වා ගෙන යාමේ උපාය මාර්ගයක් ලෙස භාවිත කරයි. මෙම ජනාවාසයන් නගර මධ්‍යයේ පිහිටා තිබීම, රැකියාවන් සඳහා මෙන්ම ස්වයං-රැකියාවන්වල යෙදීම, සුළු ව්‍යාපාර ආරම්භ කිරීම, සෞඛ්‍ය සේවය, පාසල් හා ප්‍රවාහනය වැනි සේවාවන්ට පහසු ප්‍රවේශකත්වයක් ලබා ගැනීමට ප්‍රධාන හේතුවක් වී ඇත.

¹² මුඩුකකු යන්නෙන් සාමාන්‍යයෙන් අදහස් කරන්නේ, අධික තදබදයෙන් යුත් හවුලේ භාවිත කළයුතු පොදු පහසුකම් සහිත, ජරාවාස වූ ස්ථාවර නිවාස ඒකක වේ. පැල්පත් යනු අනවසර නිවාස වන අතර, ඒවා තාවකාලික අමුද්‍රව්‍යවලින් සාදා ඇති අතර, සේවා පහසුකම් නැත. රජයේ ආන්තික ඉඩම්වල ඒවා පිහිටා ඇත.

4. බහුමාන සංදර්භයක් තුළ දරිද්‍රතාවය මැනීම

ඉහත පරිච්ඡේදයන්හි සාකච්ඡා කරනලද පරිදි පාරිභෝජන දරිද්‍රතා මිනුම් තුළින්, බහුමාන සංදර්භයක් තුළ දර්ශනය වන දරිද්‍රතාවය මැනීම අපහසු බවත් එබැවින් දරිද්‍රතා මට්ටම් උභය ඇස්තමේන්තුගත කරනු ඇත. එබැවින් පහත සඳහන් විශ්ලේෂණයෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ, නාගරික අංශයේ රජයේ නිල දරිද්‍රතා මට්ටම අනුව දිළිඳු නොවන කුටුම්භ ලෙස හඳුනාගෙන ඇති ජනතාව, බහුමාන සංදර්භයක් තුළ තම මූලික අවශ්‍යතා ළඟාකර ගැනීමට නොහැකි තත්ත්වයක් තුළ දිළින්දන් ලෙස හඳුනාගත හැකි බවයි. මෙම පරිච්ඡේදය තුළින් දරිද්‍රතාවය උභය ඇස්තමේන්තු කිරීම සිදුවිය හැකි අවස්ථාවන් පිළිබඳව පැහැදිලි කරයි.

4.1. ක්‍රමවේදය

මෙම අධ්‍යයනයේ දී කුටුම්භ මට්ටමේ දරිද්‍රතාවය විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා, කුටුම්භ දරිද්‍රතාවයේ බහුමානයන් ආවරණය වන පරිදි මූලික අවශ්‍යතා නිර්ණායකයන් කිහිපයක් භාවිත කරන ලදී. මෙම අධ්‍යයනය යටතේ පැහැදිලිව සිතාබලා, දරිද්‍රතා මට්ටමට තරමක් ඉහළ ජීවන මට්ටමක් ඇති කුටුම්භ 20 ක් තෝරාගෙන ඇති අතර, එකී නියැදියේ කුඩා බව සහ නිරීක්ෂණයන්ගේ සුක්ෂම බව පදනම් කරගෙන දරිද්‍රතාවයේ විද්‍යාමාන වන තත්ත්වයන් මනාව විශ්ලේෂණය කර ඇත.

4.1.1. මූලික අවශ්‍යතා නිර්ණායකයන්

මෙහිදී විශ්ලේෂණ ඒකකය කුටුම්භ ඒකකයන් වන අතර තෝරා ගන්නා ලද සුභසාධන මානයන් ඉස්මතු වන ආකාරයට නිර්ණායකයන් තෝරා ගන්නා ලදී. මෙම නිර්ණායකයන් ලෙස කුටුම්භ ආදායම, ආදායමේ ස්ථායීතාවය, ආහාර හා පෝෂණ පාරිභෝජනය, රැකියා නියුක්තිය, නිවාසවල ගුණාත්මක බව, ආරක්ෂිත ජලය සහ සනීපාරක්ෂාව සඳහා ප්‍රවේශකත්වය, ළමයින්ගේ අධ්‍යාපනය, වෛද්‍ය පහසුකම් සඳහා ප්‍රවේශකත්වය, ආරක්ෂිත ඉන්ධන හා ආලෝකය, සංචලතාවය, සන්නිවේදනය, පෞරුෂ දූෂණය සහ ආරක්ෂාව යනාදිය අඩංගු කර ඇත. මෙම නිර්ණායකයන් තෝරා ගැනීම, මෑතකදී කොළඹ නගරයේ උභය සේවා පහසුකම් සහිත ජනාවාසයන් සම්බන්ධ අධ්‍යයනයක අන්තර්ගත කරුණු පදනම් වූ අතර ඒවා වාර්තාගත කිරීම ගුණතිලක, කාදර් සහ ප්‍රනාන්දු (2004) විසින් සිදුකර ඇත. මෙම නිර්ණායක ගොඩනගා ගැනීමේ දී ඒවාට අදාළ විචල්‍යයන් සඳහා ලකුණු දීමක් සහ බර තැබීමක් සිදුකර ඇති අතර, එය ක්ලැසෙන් (2000) විසින් විස්තර කර ඇති ලකුණු දීමේ හා බර තැබීමේ ක්‍රමය අනුව සිදුකරන ලදී. එකී බර තැබීමේ ක්‍රමය අනුව සෑම විචල්‍යයක් සඳහාම අංක 01 සිට 03 දක්වා පරිමාණයකට අනුව බර තැබීම් සිදුකරන ලදී.

ආදායම:

කොළඹ නගරයේ උභය සේවා පහසුකම් සහිත ජනාවාස අධ්‍යයනට අනුව (ගුණතිලක, කාදර් හා ප්‍රනාන්දු 2004), කුටුම්භ මට්ටමෙන් දරිද්‍රතාවය ප්‍රධාන වශයෙන්ම ආදායම අනුව හඳුනා ගෙන ඇති අතර, කුටුම්භ සාමාජිකයින් විසින් තම ආදායම් මාර්ගයේ ස්ථායී බව ආදායම මෙන්ම අවධාරනය කරති. කුටුම්භ සාමාජිකයින් විසින් ආදායම් ස්ථායීතාවය ගැන සලකා බලනවිට බහුවිධ ආදායම් මාර්ගවල වැදගත්කම පෙන්වාදෙන අතර, එමෙන්ම එවැනි බහුවිධ ආදායම් මාර්ග තිබෙනවිට අනපේක්ෂිත අවදානම් තත්ත්වයන්ට මුහුණදීමට ඇති හැකියාව වටහාගෙන ඇත. එමනිසා ආදායම් නිර්ණායකයෙහි ඇති බැරෑරුම්කම මෙන්ම බොහෝ ආදායම් මාර්ගවල වැදගත්කමද ඉස්මතු කර ඇත.

පෝෂණය:

පාරිභෝජන දරිද්‍රතා මට්ටමට අදාළ වියදම් ප්‍රවේශ ලක්ෂය (දේහලිය සීමාව) කුළ ආහාර හා ආහාර නොවන මූලික පාරිභෝජන අවශ්‍යතා අන්තර්ගත වුවත්, එකී අවශ්‍යතාවන් සත්‍ය වශයෙන්ම සපුරා ගන්නේ ද යන්න පිළිබඳව සහතිකයක් දිය නොහැක. නාගරික ප්‍රදේශයන්හි ආහාර නොවන අවශ්‍යතා සඳහා වියදම ජාතික මට්ටමේ එහි සත්‍ය අගය ඉක්මවා පවතින අතර, ආහාර නොවන අවශ්‍යතා සඳහා වැඩිපුර වැය කිරීම නිසා නාගරික දිළිඳු ප්‍රජාව විසින්, අවම නිර්දේශිත පෝෂණ කැලරි පරිභෝජනය නොකරන බව පෙනේ.

ජාතික පෝෂණ දර්ශකයට අනුව කුටුම්භයන් විසින් අවශ්‍ය අවම පෝෂණ ප්‍රමාණය පරිභෝජනය කරනවාද යන්න ඒකපුද්ගල දෛනික කැලරි පරිභෝජන අවම ප්‍රමාණය වන වැඩිහිටියෙකු සඳහා කිලෝ කැලරි 2030 පරිභෝජනය කල බව තහවුරු වූ විටයි. කුටුම්භයක දෛනික පෝෂණ පරිභෝජනය සහ කුටුම්භ සංයුතිය පදනම් කරගෙන, ඒක පුද්ගලික දෛනික පෝෂණ පාරිභෝජනය ගණනය කරන ලද අතර, එහි අනුපාතය, රජයේ නිර්දේශිත අවම දෛනික ඒකපුද්ගල කැලරි පාරිභෝජන දර්ශකය වන කිලෝ කැලරි 2030 සමග සංසන්දනය කර අදාළ පෝෂණ දර්ශකය ගොඩනගන ලදී.

රැකියා නියුක්තිය:

රැකියාවක නියුක්ත වීම පුද්ගල සුභසාධනයේ නිර්ණායකයක් වන අතර එයට ආවේනික හා එමගින් ජනිතවන ස්ථාවර තත්ත්වය අනුව එහි වැදගත්කම පෙනේ. කුටුම්භයක වැඩිහිටි සාමාජිකයින්ගේ රැකියා නියුතු ප්‍රතිශතය නිර්ණායකය ලෙස සලකන ලදී.

වැඩිහිටි අධ්‍යාපනය:

මේ සඳහා තෝරා ගන්නා ලද නිර්ණායකය වූයේ කුටුම්භයක වැඩිහිටි සාමාජිකයින් (අවුරුදු 18 ට වැඩි අය) විසින් අධ්‍යාපනය සඳහා යෙදී ඇති කාලයේ සාමාන්‍ය අගයයි.

නිවාසවල ගුණාත්මකබව:

නිවසේ ගුණාත්මක බව එහි වාසය කරන අයගේ සෞඛ්‍යට බලපායි. තවද එය, සම්මත ගති ලක්ෂණවලින් යුතු නිවසක ජීවත්වීමට පවුලකට ඇති හැකියාව විදහා දක්වයි. කොළඹ නගරයේ උභය සේවා පහසුකම් සහිත ජනාවාසයන්හි සිදුකරන ලද අධ්‍යයනයකට අනුව එකී ජනාවාසයන්හි වෙසෙන පවුල් විසින් කරනලද දරිද්‍රතාවයේ ස්වයං ඇගයීමකට අනුව, නිවාසයකට අදාළව බොහෝ අංශයන් හඳුනා ගෙන ඇති අතර ඒවා කුටුම්භ සුභසාධනය පිළිබිඹු කරන වැදගත් නිර්ණායකයන් වේ. ඒ අනුව මෙම අධ්‍යයනට භාවිත කරනලද නිවසේ ගුණාත්මක බව මනින නිර්ණායකයන් ලෙස, නිවසේ හිමිකම, (උදා: තමාට හිමි/ බදු අයිතිය/

කුලී නිවැසි/ කුලී රහිත/ අනවසර) පදිංචියේ ස්වභාවය (තනි පවුලක් හෝ පවුල් කිහිපයක්), තදබදය (කාමරයක් සඳහා පුද්ගලයින් ගණන), නිවාස වර්ගය (උදා: වෙන්වූ නිවාස/ මහල් නිවාස), ජේලි නිවාස (පැල්පත් හා මුඩුක්කු), බිත්ති ඉදිකර ඇති ද්‍රව්‍ය, වහල සහ පොළව සහ වාතාශ්‍ර ලැබීම (උදා: කාමර තුළට වාතය ලබා ගැනීමට ඇති විවෘත ස්ථානවල අනුපාතය) ආදියයි.

නිවාස අයිතිය, කුටුම්භ සුභ සාධනය අනුව බලන විට ඉතාම තීරණාත්මක සාධකයක් බවට සලකා ඇති අතර ඒ අනුව, අවදානම් තත්ත්වයන්ට හෝ බලහත්කාරයෙන් ඉවත් කිරීමට එරෙහිවීම, ආරක්ෂාව, ජලය, විදුලිය හා ප්‍රවේශ මාර්ග වැනි සේවාවන් ලබා ගැනීමේ හැකියාව, ආදායම් උත්පාදන හැකියාව, සහ නිවාසය වැඩිදියුණු කර ගැනීම සඳහා ආයෝජනය කිරීමට ඇති හැකියාව හඳුනාගෙන ඇත. බොහෝවිට පවුල් දෙකක් හෝ ඊට වැඩි ප්‍රමාණයක් එකම නිවසක ජීවත්වීම, එය ඔවුන්ගේ වැය කිරීමේ හැකියාව අනුව තෝරා ගත්තද, එය අනාරක්ෂිත, තදබදය සහිත සෞඛ්‍ය සම්පන්න නොවන තත්ත්වයක් ඇති කරයි. නාගරික අඩු ආදායම් නිවාස බොහොමයක් මුඩුක්කු, පැල්පත් හෝ අඩු වියදම් රජයේ නිවාස ගනයට අයත්වේ. නිවාස තදබදය නිර්නාශ කිරීම, කාමර සංඛ්‍යාව සඳහා සිටින පවුල් සංඛ්‍යාව අතර අනුපාතය ලෙස සලකන ලදී. නිවසේ ගුණාත්මක භාවය තීරණය කිරීමේ දී පොළව, බිත්ති සහ වහල සඳහා භාවිතා කරන ලද අමුද්‍රව්‍ය පදනම් කරගන්නා ලදී. නිවසට අවශ්‍ය වාතාශ්‍ර ලැබීමේදී යන්ත්‍ර සලකා බැලීමේ දී, කාමර සඳහා සවිකර තිබෙන ජනෙල්වල අනුපාතය ගනණය කර තීරණය කර ඇත. එම අනුපාතය එකක් හෝ ඊට වැඩි නම්, එය හොඳ තත්ත්වයක් බවත්, බිත්තුවක් එකක් අතර සාමාන්‍ය සතුටුදායක බවත්, බිත්තුව නම් එය ඉතාමත් අසතුටුදායක ලෙසත් සලකා ඇත.

සනීපාරක්ෂාව:

බොහෝ අඩු ආදායම් ජනාවාසයන්හි සනීපාරක්ෂක පහසුකම් නොමැතිකම නිසා සෞඛ්‍ය සම්පන්න නොවන පරිසරයක් ඇති වේ. ඒ අනුව පරිසරයේ දුර්ගන්ධය මෙන්ම ලෙඩ රෝග බෝවීම බහුලව සිදුවේ. සනීපාරක්ෂාව මැනීමේ දී නිර්ණායකයන් ලෙස තම පවුලට තනිව භාවිත කල හැකි වැසිකිළියක් තිබීම, අන් අය සමඟ හවුලේ හවිත කරන වැසිකිළි සහ වැසිකිළි වර්ගය යන ඒවා භාවිත කර ඇත. මෙම නිර්ණායකය නිර්වචනය කිරීමේ දී සනීපාරක්ෂක පහසුකම් සඳහා ඇති ප්‍රවේශකත්වය මෙන්ම එහි ස්වභාවය ද සැලකිල්ලට ගෙන ඇත.

ජලය:

ආරක්ෂිත පානීය ජලය සඳහා ඇති ප්‍රවේශකත්වය පුද්ගල සුභ සාධනයේ ඉතාමත් තීරණාත්මක නිර්ණායකයක් වන බැවින්, මෙම අධ්‍යයනය යටතේ එකී නිර්ණායකයට අදාල විචල්‍යයන් සැලකිල්ලට ගන්නා ලදී.

බලශක්ති භාවිතය - ආහාර පිසීම සහ ආලෝකය සඳහා ආරක්ෂිත බලශක්තියක් භාවිතයට ප්‍රවේශකත්වය:

ආහාර පිසීම සහ ආලෝකය සඳහා අනාරක්ෂිත ඉන්ධන භාවිතය පුද්ගල මරණ සහ තුවාල සිදුවීම මෙන්ම දිගුකාලීය ආසාදිත තත්ත්වයට මුහුණ දීමට සිදුවේ. එබැවින් මෙම අධ්‍යයනයේ දී ආහාර පිසීම හා ආලෝකය සඳහා ඉන්ධන භාවිතය ඇගයීම සඳහා විදුලිය, ගෑස්, දර, භූමිතෙල් හෝ වෙනත් ඉන්ධන මූලාශ්‍රයන් නිර්ණායක භාවිත කර ඇත. මෙම නිර්ණායකය මූලික වශයෙන් ගොඩනගා ඇත්තේ ආරක්ෂිත ආහාර පිසීම හා ආලෝකය ලබා ගැනීමට ඇති ප්‍රවේශකත්වය මැන බැලීමේ අරමුණ ඇතිවය.

ලමා අධ්‍යාපනය:

ඉහත පරිච්ඡේදයේදී සාකච්ඡා කරන ලද පරිදි ශිෂ්‍යලංකා රජය විසින් විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපනය දක්වා නිදහස් අධ්‍යාපනය ලබාදේ. එමෙන්ම වයස අවුරුදු 6 සිට 11 දක්වා වූ කාලය තුළ ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය ලබාදීම අනිවාර්යය වේ. රජයේ අධ්‍යාපන ප්‍රතික්ෂිප්‍තවලට අනුව ළමුන්ට තම පදිංචියට ආසන්නම පාසලට ඇතුළුවීමේ අවස්ථාව සහතික කර ඇත. පාසල් ළමුන් සඳහා නිල ඇඳුම් හා දිවා ආහාරය නොමිලයේ ලබාදෙයි. ජාතික මට්ටමේ දී පාසල් අධ්‍යාපනය සඳහා ඇතුළත් වීමේ ප්‍රතිශතය 98% ක් වන අතර පාසල්වලට ඇතුළත් කිරීම හෝ පාසල් හැරයාම බැරෑරුම් උගන්වායක් ලෙස පිළිගැනේ. ළමුන්ගේ අධ්‍යාපන මට්ටම පිළිබඳව මැන බැලීම සඳහා පාසල් සඳහා ඇතුළුවීමේ සහ පාසල් හැරයාම යන නිර්ණායකයන් දෙක භාවිත කරන ලදී. ළමුන් පාසල් යෑම මැනීමේ නිර්ණායකය ගොඩනගා ගැනීමේ දී වයස අවුරුදු 6 - 16 අතර ළමුන් පාසලට ඇතුළත්ව සිටින්නේ ද යන වග සහ පාසල් හැරයාම මැනීමේ නිර්ණායකයේදී අවුරුදු 6 - 16 ක් අතර පාසල් යමින් සිටි ළමුන්, දරුණු අසනීප තත්ත්වක් හැරුණුවිට අනෙකුත් හේතූන් නිසා පාසල් හැර ගියේ ද යන්න අවධානයට ලක්කර ඇත.

සෞඛ්‍යය:

ශිෂ්‍යලංකාව තුළ ඉතාමත් දියුණු සෞඛ්‍ය සේවාවක් පවතින අතර රටකුළ සෑම ජන කොටසක් වෙතම ළඟා වීමේ කමිටුවේදී සහතිකයක් ද සහතිකය. සියළුම ළමුන් සඳහා ප්‍රතිශක්තිකරණ ඖෂධ නොමිලේ ලබාදෙන අතර, ළදරු, ළමා හා මාතෘ මරණ අනුපාතය ඉතා පහළ මට්ටමක පවතී. එමෙන්ම විශේෂයෙන් නාගරික අංශ ගත්විට ළමුන්ගේ වර්ධනයේ අඩුවීම සහ මන්දපෝෂණය ද පහළ මට්ටමක පවතී. වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලබා ගැනීමේ දී දැරීමට සිදුවන වියදම් දැරීමට නොහැකි කම බොහෝ විට පෙන්වා දෙන කාරණයකි. එබැවින් මේ සඳහා තෝරා ගන්නා ලද නිර්ණායකය භාවිත කර අධික වියදම් නිසා වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර සඳහා ප්‍රවේශකත්වයක් නොමැතිකම, මැන බලයි. මෙහිදී විචල්‍යයන් ලෙස, වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර සඳහා ළඟාවීමේ ප්‍රවාහන වියදම්, රෝග පරීක්ෂාව සඳහා වියදම සහ ඖෂධ සඳහා වියදම යන අංශයන් අඩංගු කර ඇත.

සංවර්ධනය:

වර්ලතමාන සංදර්භයට අනුව මගී ප්‍රවාහනය ප්‍රධාන වශයෙන් ශෂ්ඨ වෙළඳපොල හා සම්බන්ධව පවතී. ඒ අනුව මගී ප්‍රවාහන සේවා පැවතුනද, ඒ සඳහා කළයුතු ගෙවීම් වැරදගත් සාධකයක් වේ. ආරක්ෂිත සහ කාර්යක්ෂම මගී ප්‍රවාහන පහසුකම් සඳහා ගෙවීමට ඇති නොහැකියාව නිසා අනාරක්ෂිත සහ ලාභදායී ප්‍රවාහන පහසුකම් භාවිතය හෝ තම සේවා ස්ථානයට බොහෝ දුර ඇවිද යෑමට සිදුවේ. ඒ සඳහා වැය කරන කාලය අනුව එය අධික වියදමකි. එබැවින් මෙම අධ්‍යයනය යටතේ රැකියා ස්ථානයට ළඟාවීමේ ප්‍රවාහන මාධ්‍යය පිළිබඳව අවධානය යොමුකර ඇත. ඒ සඳහා තෝරා ගන්නා ලද නිර්ණායකයට අනුව, වාහනයක් සතුවීම, ප්‍රවාහන මාධ්‍ය, සහ තම රැකියා ස්ථානයට ළඟාවීමේ කාලය මැනීම සිදුකරයි.

සන්නිවේදනය:

අවම මිලකට දුරකථන ලබා ගැනීමේ හැකියාවක් තිබෙන මෙම අවදියේ එවැන්නක් නොතිබීම තමාට ආදායම් මාර්ග අවහිර වීමට මෙන්ම, විකල්ප සන්නිවේදන මාර්ග භාවිත කිරීමට වැයවන කාලය හා වියදම අනුව අවාසිදායක තත්ත්වයකි. ඒ අනුව මෙම අධ්‍යයනය යටතේ දුරකථන පහසුකම් සඳහා සහ අනිකුත් සන්නිවේදන කමිටු සඳහා ඇති ප්‍රවේශකත්වය මැන බලයි.

මූල්‍ය පහසුකම්:

ඉතිරිකිරීම් නොමැතිකම සහ ණයගැති භාවය පවුලේ අසහනයට හේතුවන අතර එය වර්තමාන සහ අනාගත සුභ සාධනයට බලපායි. ඊට අමතරව, මූල්‍ය සේවාවන් සඳහා ඇති දුර්වල ප්‍රවේශකත්වය බොහෝ දිළිඳු පවුල් සඳහා තම ආදායම් මාර්ග ගොඩනඟා ගැනීමේ හැකියාව අතර අනපේක්ෂිත තත්ත්වයන්ට මුහුණදීම සීමා කරයි. ඒ අනුව පවුලේ ඉතිරිකිරීම් සහ ණය ගැතිභාවය යන නිර්ණායකය ඉහත අංශ මැන බැලීමට භාවිතකර ඇත.

පෞරුෂ දූෂණය:

උගත සේවා පහසුකම් සහිත ජනාවාස අධ්‍යයනය කිරීමේ දී මත්ද්‍රව්‍ය හෝ මත්පැන් භාවිතයට හුරුවීම දරිද්‍රතාවයට ප්‍රධාන හේතුවක් වන අතර කුටුම්භ සංවලතාවය හීන කරයි. අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් විසින් දකින පරිදි මත්ද්‍රව්‍ය සහ මත්පැන්වලට ඇබ්බැහිවීම, දරිද්‍රතාවය නිර්ණයනය කිරීම සඳහා මෙන්ම පවුලේ සුභසාධන මට්ටම මැනබැලීමේ නිර්ණායකයක් බවයි.

ආරක්ෂාව:

පුද්ගලයින්ගේ අනාරක්ෂිත බව දෙයාකාරයකින් පරීක්ෂාවට ලක්කරන ලදී. එනම්, නීතිවිරෝධී කණ්ඩායම් හරහා (ප්‍රධාන වශයෙන් මත්ද්‍රව්‍ය හා සම්බන්ධව ඡාලයන් සහ සමාජ විරෝධී කිණ්ඩාවල නියුතු පුද්ගලයින්) සහ දේශපාලන පක්ෂ හා කණ්ඩායම්වලට සම්බන්ධවීම තුළින් ඇතිවිය හැකි ආරක්ෂිත තත්ත්වයන් වේ. එබැවින් මෙම අධ්‍යයනය යටතේ කුටුම්භ සාමාජිකයින්, අනාරක්ෂිත තත්ත්වයට පත්වීම සඳහා මත්ද්‍රව්‍ය හා සම්බන්ධව ඡාලයන් හෝ දේශපාලන සම්බන්ධතා බලපා ඇත්දැයි විමසා ඇත. මෙවැනි අනාරක්ෂිත තත්ත්වයන්ට මුහුණදීම හා ප්‍රතිකිණ්ඩා දැක්වීම තුළින් අපතේ යන කාලය නිසා අමතර වැයක් සිදුවේ.

වගු අංක 6 හි විවිධ මානයන් මැනීම සඳහා භාවිත කරනලද නිර්ණායකයන් සහ අදාල විචල්‍යයන්ට ලකුණු ලබාදීම සඳහන් කර ඇත. සෑම විචල්‍යයක්ම ලකුණු 1 සිට 3 යන පරිමානයෙන් බර තැබීමේ කර ඇත. ඒ අනුව ලකුණු 3 යනු කුටුම්භ සාධකයේ ඉහළම මට්ටම වන අතර, ලකුණු 1 සහ ඉහත පහළ මට්ටමේ විරහිත තත්ත්වය වේ. උප නිර්ණායකයන් (මූලික අවශ්‍යතා නිර්ණායක) සඳහා ලකුණු ලබාදීම සහ ඇගයීම, ඒවායේ සාපේක්ෂ වැදගත්කම අනුව තීරණය කරන ලද අතර එය පුද්ගල බද්ධ හා හොඳම අනුමාන කිරීම මත පදනම්ව සිදුකර ඇත.

වගු අංක 6: මූලික අවශ්‍යතා දර්ශක ගොඩනඟා ගැනීමේ දී භාවිත කරන ලද විචල්‍යත් සඳහා ලකුණු දීම සහ මැනීම

මූලික අවශ්‍යතා නිර්ණායක	විචල්‍ය	ලකුණු			බර කැබීම
		1= ඉතා විරහිත		3= අවම විරහිත	
		1	2	3	
ආදායම	- ආදායමේ ස්ථාවර බව - නාගරික අංශයේ ආදායම් දශම භාගය තුළ කුටුම්භයට හිමි ස්ථානය	ආදායම් පිරිවැයෙන් දහයෙන් පංගුව 1 -3	ආදායම් පිරිවැයෙන් දහස් පංගුව 4 -7	ආදායම් පිරිවැයෙන් දහයෙන් පංගුව 8 -10	0.5
	ආදායම් මාර්ග: ආදායම් මාර්ග ගණන:	එකකි	දෙකකි	තුනක් හෝ වැඩි	0.5
රැකියාව	- රැකියා නියුතු කුටුම්භ සාමාජිකයින්ගේ ප්‍රතිශතය	0-49	50-79	80-100	1
වැඩිහිටි අධ්‍යාපනය	සියළුම වැඩිහිටියන් අධ්‍යාපනය ලබා ඇති සාමාන්‍ය වර්ෂ ගණන	6 ට අඩු	6 සිට 10 දක්වා	10 ට වැඩි	1
පෝෂණය	රජයේ නිර්දේශිත ඒක පුද්ගල අවම කැලරි පරිභෝජන දර්ශකය (කිලෝ කැලරි 2030) ට සමපාතව ඒක පුද්ගල වැඩිහිටි කැලරි පරිභෝජන ප්‍රතිශතය	80% ට අඩු	80%-100%	100% හෝ වැඩි	1
නිවාස	නිවාස අයිතිය / හිමිකම	අනවසර/ වෙනත්	කුලී/ බදු අයිතිය/කුලී නොගෙවන	සිත්තක්කර අයිතිය	2
	පදිංචිය	පවුල් 3 ක් හෝ ඊට වැඩි	පවුල් 2 ක්	එක් පවුලක්	2
	නිවාස ස්වභාවය	මුඩුකිකු /පැල්පත්/ වෙනත්	නිවසට එකතු කල කොටසක්/ පේලි ගෙයක්	වෙන්ව ඇති තනි නිවස/ මහල් නිවස	2

	තදබදය, වෙන්කර ඇති ඉඩකඩට සමපාත කුටුම්භ විශාලත්වයේ අනුපාතය	0.5 ට අඩු	0.5 සිට 1 දක්වා	1 හෝ ඊට වැඩි	2
	වහල ස්වභාවය	වෙනත්	ඇලුමිනියම් තහඩු/ පොල් අතු/ ටින් තහඩු	උළු/ ඇස්බැස්ටෝස් / කොන්ක්‍රීට්	.05
	බිත්තිවල ස්වභාවය	මැටි/ පොල්අතු/ වෙනත්	මැටි ගඩොල්/ ලෑලි/ යකඩ තහඩු	ගඩොල්/ සිමෙන්ති ගල්/ කබොක්	.05
	පොළව ස්වභාවය	වෙනත්	පස් / මැටි	පිඟන් ගඩොල්/ සිමෙන්ති	.05
	වාතාශ්‍රමය: වෙන් කරන ලද ඉඩකඩ සඳහා ඇති ජනේල ප්‍රමාණය	0.5 ට අඩු	0.5 -1 අතර	1 ට වැඩි	.05
සනීපාරක්ෂාව	වැසිකිළියක් තිබීම	නැත	හවුලේ පාවිච්චිය	තනි පාවිච්චිය	.05
	වැසිකිළි වර්ගය	වෙනත්	වල වැසිකිළි	ජල මූලික	.05
ජලය	ජල මූලාශ්‍ර	අනාරක්ෂිත ලීඳ හෝ වෙනත්	ආරක්ෂිත ලීඳ/ නිවසින් පිටත නල ජලය/ නල ලීඳ	නිවස තුළ නල ජලය	1
ඉන්ධන	ආලෝකය සඳහා ඉන්ධන	භූමිතෙල් හෝ වෙනත් ඉන්ධන	විදුලිය, මීටරය නොමැති	ප්‍රධාන විදුලි සැපයුමෙන් මීටරය සහිත විදුලිය	.05
	ආහාර පිසීම සඳහා ඉන්ධන	වෙනත්	දර / භූමිතෙල්	එල්.පී. ගෑස්/ විදුලිය	.05
අධ්‍යාපනය	පාසලට ඇතුළුවීම	අවුරුදු 6-16 අතර සෑම ළමයෙක්ම පාසලට ඇතුළුවී නැත	අවුරුදු 6-16 අතර සමහර ළමුන් පාසලට ඇතුළුවී නැත	අවුරුදු 6-16 අතර සියළුම ළමුන් පාසලට ඇතුළුවී ඇත	.05

	පාසල් හැර යාම	අවුරුදු 6-16 අතර සියලුම ළමුන් පාසල් නොයයි	අවුරුදු 6-16 අතර සමහර ළමුන් පාසල් නොයයි	අවුරුදු 6-16 අතර සියලුම ළමුන් පාසල් යයි	.05
සෞඛ්‍ය	වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර සඳහා ප්‍රවේශකත්වය	නිතරම නොමැත	සමහරවිට නැත	කිසිදා අපහසු නැත	1
සංචලතාව	වාහන තිබේ	කිසිවක් නැත	පාපැදියක් ඇත	යතුරු පැදිය/තිරි රථය/කාරයක්/වෙනත්	.33
	ප්‍රවාහන මාධ්‍යය	ඇවිදීම	පොදු ප්‍රවාහන සේවය (දුම්රිය / බසය)	පුද්ගලික ප්‍රවාහන මාධ්‍යය (තිරි රථය/ පාපැදිය/ වෙනත්)	.33
	රැකියා ස්ථානයට ළඟාවීමට ගතවන කාලය	පැය 3 කට වඩා වැඩි	එය 2 හා 3 අතර	පැය දෙකට අඩු	.33
සන්නිවේදනය	සන්නිවේදනය	ස්ථාවර දුරකථන/ ජංගම දුරකථන/ රේඩියෝ/ රූපවාහිනී/ කිසිවක් නැත	ස්ථාවර දුරකථන ක් හෝ ජංගම දුරකථන ක් හෝ රේඩියෝව ක් හෝ රූපවාහින යක් ඇත	ස්ථාවර දුරකථනයක් හෝ ජංගම දුරකථනයක් හෝ රේඩියෝවක් හෝ රූපවාහින යක් හෝ අන්තර්ජාලය ඇත	1
මූල්‍යමය හැකියාව	ඉතිරිකිරීම	නැත	අවිධිමත් ණය ගනුදෙනු කණ්ඩායම්	ඉතිරි කිරීමේ ගිණුමක් බැංකු හෝ වෙනත් විධිමත් මූල්‍ය ආයතනයක	0.4
	ණය / උකස්වල බැරැරුම්කම	රුපියල් 5000 ට වැඩි	රුපියල් 5000 ට අඩු	-	0.6

පෞරුෂ දූෂණය	පෞරුෂ දූෂණය	පවුලේ යම් අයෙකු මත්පැන් හෝ මත්ද්‍රව්‍ය වලට දරුණු ලෙස ඇබ්බැහි වී ඇත. එමඟින් පවුලේ ආදායමට දරුණු බලපෑමක් ඇති කරයි	පවුලේ යම් අයෙකු මත්පැන් හෝ මත්ද්‍රව්‍ය වලට දරුණු ලෙස ඇබ්බැහි වී ඇත. එමඟින් පවුලේ ආදායමට එතරම් බලපෑමක් නැත	එවුලේ කිසිම සාමාජිකයකු මත්පැන් හෝ මත්ද්‍රව්‍ය වලට ඇබ්බැහි වී නැත	1
ආරක්ෂාව	ආරක්ෂාව	අනාරක්ෂිත බව දැනේ. එමඟින් ආදායම් මාර්ග සහ ළමයින්ගේ අධ්‍යාපනයට බලපෑම් ඇති කරයි	අනාරක්ෂිත බව දැනේ. එනමුත් ආදායම් මාර්ග හෝ ළමුන්ගේ අධ්‍යාපනයට බලපෑමක් නැත	සම්පූර්ණයෙන්ම ආරක්ෂිත බව දැනේ	1

බහුමාන සංදර්භයක් යටතේ දිළිඳු පුද්ගලයින් හඳුනා ගැනීම සඳහා ඒකමාන දර්ශකයක් ලෙස ඒකීය ප්‍රවේශ ලක්ෂයක් (දේහලිය සීමාව) සාමාන්‍යයේ භාවිත කිරීම හෝ නිර්ණායකයන් කිහිපයක් බහුවිධ ප්‍රවේශ ලක්ෂයන් (දේහලිය සීමාව) සහිතව භාවිත කළ හැකිය. ඒකමානීය කමිසය යටතේ, කුටුම්භ සුභසාධනයට අදාළ බහුවිධ නිර්ණායකයන් භාවිතා කර ඒවායේ අගයන් එකතු කර එක් දර්ශකයක් ගොඩනගා ගනී. දරිද්‍රතා මට්ටමේ අගය තීරණය කිරීමේ දී සෑම නිර්ණායකයකම අවම ලක්ෂය තීරණය කර ඒවායේ එකතුව මත බහුමාන දරිද්‍රතා මට්ටම් දර්ශකය තීරණය කරයි. ඒකාබද්ධ නිර්ණායක කමිසයට අනුව යම් කුටුම්භයක් දිළිඳු යැයි තීරණය කිරීමට, බහුවිධ දරිද්‍රතා මානයන්ගෙන් එකකට අනුව හෝ විරහිතතාවයට පත්ව තිබිය යුතුය. විච්ඡේදන කමිසවේදය යටතේ යම් කුටුම්භයක් දිළිඳු යැයි සැලකීම සඳහා සියළුම නිර්ණායකයන්ට අනුව විරහිතතාවයට පත්විය යුතුය. බහුවිධ මානයන් සහිත ඒකාබද්ධ ප්‍රවේශයන්ට අනුව දිළිඳු බව තීරණය කිරීමේ දී එය අධි ඇස්තමේන්තුවට ලක්වන අතර විච්ඡේදන ප්‍රවේශයට අනුව උගත ඇස්තමේන්තු කිරීමට ලක්වේ.

මෙම අධ්‍යයනය යටතේ බහුවිධ නිර්ණායකයන් භාවිත කරමින් ඉහත ප්‍රවේශයන් දෙකටම අනුව දරිද්‍රතාවය ඇස්තමේන්තු කරන ලදී. ඒකමාන දර්ශක කමිසය එක් ප්‍රවේශ ලක්ෂයක් සමඟ ශීර්ෂ ගත කමිසයේ විචල්‍යතාවය සමඟ සංසන්දනය කර, යම් කුටුම්භයක් හඳුනාගත් මානයන් සියල්ලෙන්ම උගතතාවයට මුහුණ දෙන බව නිර්ණය කර ඇත. (ඇලකයර් හා ෆොස්ටර් 2007)

4.1.2. ඒකමානක දර්ශක භාවිතය

දරිද්‍රතාවයේ පුළුල් මානයන් ලෙස, දරිද්‍රතාවයේ එහි විවිධ මානයන් නියෝජනය වන පරිදි හඳුනාගත් උප නිර්ණායකයන් සමානව බර තැබීමක් කර ඒවායේ සංයුක්ත දර්ශකය හඳුනාගෙන ඇත. උප නිර්ණායකයන් යනු විශේෂයෙන් හඳුනාගත් මානයන්ට අදාල විචල්‍යත් වේ. ඒවායේ අගය සංයුක්ත දර්ශකය ලෙස ගණනය කරයි. (වගු අංක 6 බලන්න)

මෙම අධ්‍යයනයට යොදා ගන්නා ලද කුඩා නියැදිය නිසා එහි දත්තයන් සංඛ්‍යා විශ්ලේෂණ කමි, මූලික කොටස් / සාධක විශ්ලේෂණය වැනි දේ භාවිත කර ඇස්තමේන්තු කිරීම අපහසුය. විරහිතතා මට්ටම ඇගයීම සඳහා, දරිද්‍රතා ප්‍රවේශ ලක්ෂ (දේහලිය සීමාව) මට්ටම, සෑම නිර්ණායකයකම වටිනාකම 2 වශයෙන් වූ අවස්ථාව ලෙස සලකන ලද අතර එමඟින් සුභසාධනයේ මූලික මට්ටම ළඟාකර ගත හැකි බවත් ඒ අනුව සෑහීමකට පත්විය හැකි මට්ටමක ආරක්ෂාවක් සහ සෞඛ්‍ය තත්ත්වයක් පවත්වා ගෙන යෑමට හැකිබව විශ්වාස කරයි.

4.1.3. ගණනය කිරීමේ කමිවේදය භාවිතය

මෙම අධ්‍යයනය යටතේ භාවිත කරන ලද විශ්ලේෂණ කමියට අනුව සෑම මානයකටම ප්‍රවේශ ලක්ෂයක් (දේහලිය සීමාව) තීරණය කරන ලදී. ඒ අනුව සැලකිල්ලට ගන්නා ලද සියළුම මානයන්ට අදාලව කුටුම්භ විරහිතතාවය ඇස්තමේන්තු කරන ලදී. මෙම මානයන් සමානව බර තැබීමකට, ලක් කලහොත්, ප්‍රවේශ ලක්ෂය වන්නේ, කුටුම්භයක් දරිද්‍රතාවයට පත්වීම සඳහා එකී මානයන්ගේ අතරින් කුමන ප්‍රමාණයක විරහිතතාවය අදාල පවුල් සඳහා බලපා ඇතිද යන්න මතයි. උදාහරණයක් ලෙස මෙම අධ්‍යයනය යටතේ මානයන් සඳහා ප්‍රවේශ ලක්ෂය (දේහලිය සීමාව) "K" ලෙස තීරණය කර ඇති අතර එය විරහිතතා මට්ටමයි. ඒ අනුව කොපමණ මානයන් ප්‍රමාණයක් සඳහා "K" අගය ලබා ගත්තේ ද එවිට ඒ සියළු අගයන් එකතුකර ගණනය කිරීමේ දී බහුමානයන් යටතේ දරිද්‍රතාවයට පත්වන කුටුම්භ ප්‍රමාණය ගණනය කළ හැකිය. (පරිච්ඡේද 4.2.3.)

4.1.4. සමීක්ෂණ නියැදි සහ දත්ත

මෙම මානයන් ගොඩනගාගැනීම පදනම්ව ඇත්තේ සහේතුකව කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය තුළින් තෝරා ගන්නාලද කුටුම්භ පොකුරු නියැදියක් සඳහා ප්‍රශ්නාවලියක් (ඇමුණුම 1) භාවිත කර නිවැසියන් හමුවී සිදුකරන ලද සමීක්ෂණ දත්ත වේ.

කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය තුළ පිහිටි උප පරිපාලන ඒකකයක් වන තිඹිරිගස්සාය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය තෝරාගත් අතර, එහි වෙසෙන සම්පූර්ණ ජනගහනය නාගරික ජනගහනය ලෙස වර්ගීකරණය කළ හැකිය. තවද ඔවුන්ගේ පාරිභෝජන දරිද්‍රතාවය අවම මට්ටමක තිබෙන අතර අතෘප්ත මූලික අවශ්‍යතා අගය ඉහළ මට්ටමක පවතී. මෙය කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ ඇති ශීර්ෂ ගණන දර්ශකය පහළ මට්ටමේ ඇති එක් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයක් වන අතර එය 2002 වසරේ කුටුම්භ ආදායම් සහ වියදම් දර්ශකය අනුව 4.4% කි. කොළඹ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයෙහි දරිද්‍රතා මට්ටම 12.1%. එය තිඹිරිගස්සාය කොට්ඨාශයට වඩා ඉහළ අගයක් පෙන්වයි.

පහළ දරිද්‍රතා මට්ටමක් ඇති ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයක් තෝරා ගැනීම නිසා අවම පාරිභෝජන දරිද්‍රතා මට්ටමක් සහිත පවුල් සොයා ගැනීමේ හැකියාව ඉහළ මට්ටමක පැවතුණි. මෙම අධ්‍යයනයෙහි නියැදිය කුටුම්භ 20 ක් වැනි කුඩා එකක් බැවින්, එම නියැදිය තෝරා ගැනීම තුන්වැනි මට්ටම දක්වා සීමා කරන ලදී.

ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය තවත් කුඩා පරිපාලන ඒකකයක් වන ගම් නිලධාරී කොට්ඨාශ වලින් සමන්විත වේ. ශීර්ෂ ගණන දර්ශකය ගම් නිලධාරී කොට්ඨාශ මට්ටමින් ප්‍රකාශයට පත්කර නැත. නමුත් අතීත මූලික අවශ්‍යතා දර්ශකය ගම් නිලධාරී කොට්ඨාශ මට්ටමෙන් දක්වා ඇත. (DCS 2007). ඒ අනුව මෙම අධ්‍යයනය සඳහා අතීත මූලික අවශ්‍යතා දර්ශකය මත නියැදිය තෝරාගත් අතර එහිදී එකී දර්ශකය ඉහළ මට්ටමේ පවතින ගම් නිලධාරී කොට්ඨාශ තෝරාගන්නා ලදී. එවැනි තේරීමක් නිසා නියැදි කුටුම්භ රජයේ නිල දර්ශක මට්ටමට ඉහළ තලයකට අයත් වීමේ හැකියාවක් සහ අතීත මූලික අවශ්‍යතා දර්ශකයට අනුව පහළ මට්ටමක අය ලෙස හඳුනාගත හැකිය. මෙම කොන්දේසි සපුරාලන ගම් නිලධාරී කොට්ඨාශයක් ලෙස දෙමටගොඩ ගම් නිලධාරී කොට්ඨාශය තෝරා ගන්නා ලදී. ඒ අනුව එකී ගම් නිලධාරී කොට්ඨාශය තුළ ජීවත්වන දිළිඳු පවුල් 3368 ක් අතුරින් මෙම නියැදිය අහඹු ලෙස තෝරා ගැනීමට වුවහොත් එය විශාල භූගෝලීය ප්‍රදේශයක ව්‍යාප්ත විය හැකිය.

එබැවින් මෙම අධ්‍යයනය සඳහා එකිනෙකට ආසන්නව පිහිටි පොකුරු ජනාවාසයක් ගම් නිලධාරීන්ගෙන් විමසා තෝරා ගන්නා ලදී. ඒ අනුව කුටුම්භ 25 ක් මූලික සමීක්ෂණයකට භාජනය කර එයින් රජයේ නිල දර්ශක මට්ටමට වඩා ඉහළ මට්ටමකට අයත් කුටුම්භ 20 ක් තෝරා ගන්නා ලදී.

4.2. විශ්ලේෂණය

මෙම අධ්‍යයනයට අදාළ ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණය 2011 ජූලි මාසයේ දී සිදුකරන ලදී. ඒ අනුව මෑතකදී ප්‍රසිද්ධ කරන ලද (2011 මැයි) රජයේ නිල දර්ශක මට්ටම ප්‍රයෝජනයට ගත් අතර එය කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය සඳහා ඒකපුද්ගල මාසික වියදම රු. 3,578 ක් ලෙස හඳුනාගන්නා ලදී.¹³ මෙම දර්ශක මට්ටම, මාසික කුටුම්භ වියදම් ප්‍රවේශ ලක්ෂ්‍ය (දේහලිය සීමාව) වන රු. 14,312 කට සමාන වන අතර එය දෙවැනි ආදායම් දශක කාණ්ඩයට අයත්වේ.¹⁴ පෙර සූදානම් කරන ලද ආහාර ද්‍රව්‍යන්ගේ මිල ගණන් නිරීක්ෂණය කරනලද අතර එනම්, බනිස්, ඉදිආප්ප, කුනපහ වර්ග සහ වෙනත් විවිධ ද්‍රව්‍ය (බිස්කට්, රසකැවිලි, පැණිබීම වැනි දේද ඇතුළත්) සඳහා වෙළෙඳුන් ලබාදුන් දත්ත පිළිබඳව එතරම් සතුටුවිය නොහැකිය. එබැවින් ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ 2009 / 10 කුටුම්භ ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණ දත්ත පදනම් කරගෙන, 34.8% ක වටිනාකමක් මෙම අධ්‍යයනයේ දත්තවලට එකතු කරන ලදී.

කුටුම්භ සාමාජිකයින් අතර පාරිභෝජනයේ වෙනස්කම් ඇති බැවින් භාණ්ඩ පරිභෝජනයේ ප්‍රමාණය අනුව මිලෙහි උච්චාවචනයන් සිදුවන බැවින්, ඒකපුද්ගල පාරිභෝජන වියදම ගණනය කිරීම සඳහා කුටුම්භ පාරිභෝජන වියදම කුටුම්භ සාමාජිකයින් ගණනින් බෙදා ලබාගන්නා ප්‍රතිඵලය නිවැරදි නොවිය හැකිය. එබැවින් ඒ සඳහා විකල්පයක් ලෙස වැඩිහිටියකු විසින් පාරිභෝජනය කරන ලද ප්‍රමාණය ගණනය කර ඒ අනුව ඒකපුද්ගල

¹³ මෙම දත්ත ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් රු. 3,476/- ක් ලෙස සන්ශෝධනය කර ඇත. නමුත් අපගේ අවශ්‍යතා සඳහා ඊට පෙර පැවති අගය වන රු. 3,578/- භාවිත කරන ලදී.

¹⁴ දත්ත එකතු කිරීම සඳහා භාවිත කරන ලද ප්‍රශ්නාවලිය ඇමුණුම් අංක 1 හි දක්වා ඇත. දත්ත එකතු කිරීම 2011 ජූලි මස සිදුකරන ලදී. ආහාර පරිභෝජන ප්‍රමාණයන් හා ඒවාට අදාළ වියදම් සම්බන්ධයෙන් සිදුකරන ලද මූලික පරීක්ෂණයන්ට අනුව පිළිගත නොහැකි ආකාරයේ ඒකක මිල ගණන් විවිධත්වයෙන් දැකගත හැකිවිය. එබැවින් පරිභෝජනයට ගන්නා ලද සියලුම ආහාර ද්‍රව්‍ය සඳහා වූ වියදම් ගණනය කිරීම ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් කොළඹ විවෘත වෙළෙඳපොළේ 2011 ජූලි මාසයේ මුල් සතියේ පැවති සිල්ලර භාණ්ඩ මිල දත්ත පදනම් කරගෙන ගණනය කර ඇත. මෙහිදී වෙළෙඳපොළ භාණ්ඩ මිල ගණන් නිරීක්ෂණය කිරීම සඳහා මෙම අධ්‍යයනය යටතේ දෙමටගොඩ පොදු වෙළෙඳපොළේ වෙළෙඳසැල්වලින් තොරතුරු ලබා ගන්නා ලදී. එය නියැදි සමීක්ෂණ ජනාවාසයට ආසන්නයේම පිහිටි පොදු වෙළෙඳපොළ වේ.

පාරිභෝජන වියදම ලබා ගැනීම වඩාත් උචිතය. විසාරියා විසින් 1980 දී සිදුකරනලද ආසියානු රටවල ජීවන තත්ත්වය පිළිබඳව වූ අධ්‍යයනයකට අනුව, සමාන පරිමාන දර්ශක බර තැබීමේදී අනුව ගණනය කරනලද ඒකපුද්ගල වියදම් දර්ශකය මගින් දරිද්‍රතා ඇස්තමේන්තුවලට විශාල බලපෑමක් සිදුවී නොමැත. එබැවින් දරිද්‍රතා ඇස්තමේන්තු බර තැබීමේ ක්ෂීවේදය අනුව බලපෑමට යටත්නොවී ඇති බවත් ඒ අනුව වැඩිහිටි පුද්ගලයින් හා සම්බන්ධව වියදම් පරිමාන දත්ත භාවිතා කිරීම අනිවාර්යය නොවන බවට තර්ක කළ හැකිය.

4.2.1. තෝරාගත් කුටුම්භ පැතිකඩ

වියදම

මෙම සමීක්ෂණයේ දී තෝරා ගන්නා ලද කුටුම්භ නියැදිය ජාතික නාගරික අංශයේ මාසික වියදම් ව්‍යාප්තිය¹⁵ අනුව සසඳා බලනවිට, නියැදි කුටුම්භ 65% ක් පමණ දෙවැනි සහ හතරවැනි දශක කාණ්ඩයන්ට අයත්වේ, 15% ක් පස්වැනි සහ 20% ක් හයවැනි දශක කාණ්ඩයට අයත් වේ. (වගු අංක 7)

ආහාර හා ආහාර නොවන අවශ්‍යතා සඳහා සාමාන්‍ය මාසික කුටුම්භ වියදම රු. 25,561 ක් වේ. ¹⁶ එය ජාතික නාගරික අංශයේ මාසික කුටුම්භ වියදම වන රු. 44,928 ට වඩා අඩු මට්ටමක පවතී. නිවාස කුලී වියදම අඩංගු නොකර එහි සාමාන්‍ය මාසික අගය රු. 25,141 කි. නියැදිය සඳහා ලැබී ඇති කුටුම්භ ආහාර වියදම් අනුපාතය (ආහාර සඳහා වියදම මුළු වියදමේ අනුපාතයක් ලෙස) 77% කි. එය ජාතික මට්ටමේ නාගරික අංශයේ ආහාර වියදම් අනුපාතය වූ 34.4% මෙන් දෙගුණයකට වඩා ඉහළ අගයක් ගෙන ඇත. (2009 / 2010 කුටුම්භ ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණය පදනම් කරගෙන ඇස්තමේන්තු කරන ලදී.)

කුටුම්භ 20 ක් වූ නියැදියෙන් 7 ක් අනවසර පදිංචි කරුවන් වන අතර නිවාස සඳහා කුලී නොගෙවයි. කුලී නොගෙවන කුටුම්භයන්හි ආහාර වියදම් අනුපාතය 80%¹⁷ වන අතර කුලී ගෙවන කුටුම්භ සඳහා එය 76%. අනෙකුත් කුටුම්භ අතරින් කුටුම්භ 11 ක් කුලී ගෙවන අය වුවත් ඔවුන් රජයේ අඩු වියදම් නිවාසවල ජීවත්වන බැවින් වෙළඳපොළ කුලී වටිනාකමට වඩා ඉතා අඩු කුලියක් ගෙවති. 2009 / 2011 කුටුම්භ ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණයට අනුව ආහාර නොවන වියදම් අතර සාමාන්‍ය නිවාස වියදම 27% කි. එහෙත් මෙම අධ්‍යයනයට අනුව එය 9% කි. අපගේ නියැදි සමීක්ෂණයට අදාළව මෙලෙස ආහාර නොවන වියදම් ප්‍රතිශතය පහළ මට්ටමක පැවතීමට ප්‍රධාන හේතුව වන්නේ නියැදියට අදාළ කුටුම්භයන් විසින් නිවාස සඳහා කුලී නොගෙවීම සහ ගෙවන අය ඉතා අඩු මාසික කුලියක් ගෙවීමයි.¹⁸

¹⁵ සාමාන්‍ය වටිනාකම මත නිවාස කුලිය ආරෝපනය කර ඇත.

¹⁶ නිවාස කුලිය ආරෝපනය කර ඇත.

¹⁷ නිවාස කුලිය ආරෝපනය නොකරන ලද.

¹⁸ කුටුම්භ ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණය 2009 / 2010 හි අඩංගු ජාතික නාගරික අංශයේ ඒකපුද්ගලදශමභාග දත්ත ප්‍රසිද්ධ කර නොමැත.

වගු අංක 7: ජාතික නාගරික අංශයේ කුටුම්භ වියදම් ප්‍රතිශතයන්ට අනුව නියැදි සමීක්ෂණ කුටුම්භ ව්‍යාප්තිය.

දශම භාගය	ජාතික නාගරික අංශයේ වියදම් දශක කාණ්ඩ: 2009 / 10 කු.ආ.වි.ස.	නාගරික අංශයේ කුටුම්භ වියදමේ මධ්‍යන්‍ය 2009/2010 කු.ආ.වි.ස.	දශම භාගය තුළට අයත් නියැදි කුටුම්භ ගණන	නියැදිය පදනම් කරගත් කුටුම්භ වියදමේ මධ්‍යන්‍ය
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
	All	44,928	20	25,561
1	15,763 ට අඩු	12,109	0	-
2	15,763-20,794	18,221	6	17,577
3	20,794-25,125	23,162	4	23,609
4	25,125-29,161	27,059	3	26,454
5	29,161-34,039	31,420	3	30,757
6	34,039-40,136	37,064	4	341,922
7	40,136-46,320	42,984	0	-
8	46,320-58,468	51,834	0	-
9	58,468- 79,027	66,725	0	-
10	79,027 ට වඩා වැඩි	139,209	0	-

සටහන: ඉහත ශීර්ෂ (2) හා (3) 2001, ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තු දත්ත අනුවයි. ශීර්ෂ (4) හා (5) නියැදි සමීක්ෂණය අනුව වේ.

කු.ආ.වි.ස: කුටුම්භ ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණය

ආදායම්

නියැදි කුටුම්භයන්ගේ සාමාන්‍ය මාසික ආදායම රු. 15,466 ක් වන අතර එය ජාතික නාගරික අංශයේ කුටුම්භ ආදායම් ව්‍යාප්තියේ දෙවැනි දශක කාණ්ඩයට අයත් වේ. නියැදි කුටුම්භයන්ගෙන් 90% ක් සඳහා, ඇස්තමේන්තු කරන ලද මාසික කුටුම්භ වියදම ඔවුන්ගේ ප්‍රකාශිත ආදායම ඉක්මවා යයි. ආදායම් හා වියදම් සාමාන්‍යයේ වෙනස රු. 10,000/- මට්ටමේ පවතී.¹⁹ බොහෝ කුටුම්භ ප්‍රමාණයක් (80%) ණය ගැතියන් වන අතර සාමාන්‍යයෙන් ණය ගැති භාවයේ අගය රු. 40,000 ක් පමණ වේ. ඒ අනුව පෙනී යන්නේ ඔවුන්ගේ අවම ආදායමට සාපේක්ෂව වියදම් පියවා ගැනීම සඳහා ණය ලබා ගන්නා බවයි. කුටුම්භ 20 න් 13 ක්ම භාණ්ඩ උකසට තබා හෝ වෙනත් ආකාරයෙන් ලබාගත් ණය රු. 5,000 සිට 150,000 වන අතර ඒවා පාරිභෝජන අවශ්‍යතා සහ පවුලේ වෙනත් අවශ්‍යතා සඳහා ලබාගෙන ඇත.

¹⁹ ස්ථාවර ආදායම් උපකල්පනයන්ට අනුව, කාලයක් සමග වැයකළ හැකි ආදායමේ විචල්‍යතාවය සලකා බලන විට, යම් නිෂ්චිත වර්ෂයක ආදායම්, කුටුම්භයක සාමාන්‍ය සුභසාධන මට්ටමක් අත්කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය පාරිභෝජන භාණ්ඩ හා සේවාවන් සඳහා දැරීමට සිදුවන වියදමට සමාන නොවන බව පෙනේ. (Deaton and Muellbauer (1980) උපුටා ගැනීම Glewwe 1985)

කෙසේ නමුත් සමීක්ෂණ කාලය තුළදී කුටුම්භ සාමාජිකයින් විසින් තම පවුලේ ආදායම උගත ඇස්තමේන්තු කිරීමට ලක්කර ඇති බව පැහැදිලි විය. බොහෝ කුටුම්භ සාමාජිකයින් තම පවුලේ නියම ආදායම් හෙළි නොකිරීමට එක් හේතුවක් ලෙස දැනට ලැබෙන හෝ අනාගතයේ දී අපේක්ෂිත සමාජ ආරක්ෂණ ප්‍රතිලාභය නොලැබේ යන බිය නිසාවෙනි. නියැදි කුටුම්භ 20 න් 15 ක් සඳහාම බහුවිධ ආදායම් මාර්ග තිබෙන බව හෙළිවිය, ඒ අතර කුටුම්භ 9 ක් රැකියා දෙකක හෝ තුනක නිරතවී සිටිති. කෙසේ නමුත් ඒවා බොහොමයක් තාවකාලික හෝ අස්ථිර ආදායම් මාර්ග වේ. ගුණතිලක හා ප්‍රනාන්දු (2004) සිදුකරන ලද කොළඹ නගරයේ උගත සේවා පහසුකම් සහිත ජනාවාස අධ්‍යයනයකට අනුව කුටුම්භ සාමාජිකයින් විසින් දරිද්‍රතාවය නිර්වචනය කරන්නේ ඔවුන්ගේ ආදායම් ඉපයීමේ හැකියාව අනුවයි. කෙසේ නමුත් මෙම අධ්‍යයනය යටතේ කුටුම්භ සාමාජිකයින් වඩාත් අවධාරණය කර සිටියේ විවිධ ආදායම් මාර්ගවල වැදගත්කමට වඩා ඒවායේ ස්ථායීතාව ප්‍රධාන බවයි. එමෙන්ම බහුවිධ ආදායම් මාර්ග තිබීමද මූල්‍යමය වශයෙන් සිදුවිය හැකි අවදානම් තත්ත්වයන්ට මුහුණදීමට හැකිබව ඔවුන්ගේ මතයයි.

නියැදි කුටුම්භ 80% ක, හරි අඩකට හෝ ඊට වඩා ප්‍රමාණයක් වූ වැඩිහිටි පවුල් සාමාජිකයින් රැකියාවන්හි නියුක්තව සිටිති. නියැදි කුටුම්භ සාමාජිකයින් සියළු දෙනාම රැකියාවන්හි නියුතුව සිටින අතර ඒවා තාවකාලික මෙන්ම අනාරක්ෂිත රැකියාවන් බව පෙනේ. ඒ අනුව රැකියාවේ අවදානම් තත්ත්වය ඉහළ මට්ටමක පවතී. කුටුම්භ වැඩිහිටි, සාමාජිකයින්ගේ පාසල් අධ්‍යාපනයේ සාමාන්‍ය අගය වසර 06 කි, ඒ අනුව බහුතරයක් ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය පමණක් ලබා ඇත. කුටුම්භ දෙකක පමණක් වැඩිහිටි සාමාජිකයින් අවුරුදු 10 ක අධ්‍යාපනයක් නිමකර ඇත. ඒ අනුව කුටුම්භ සාමාජිකයින්ගේ පහළ අධ්‍යාපන මට්ටම හේතුවෙන් වැඩි වේතනයක් සහිත ස්ථිර රැකියා සොයා ගැනීමට නොහැකි වී ඇත. කෙසේ නමුත් නියැදියට අනුව පාසල් යායුතු වයසේ පසුවන සියළුම ළමුන් දැනට පාසලට ඇතුළත් කර ඇති බවත් එක් අයෙකු පමණක් පාසල් හැරගිය බව වාර්තා වී ඇත.

පෝෂණය සහ සෞඛ්‍යය

නියැදි කුටුම්භ සාමාන්‍ය ඒක පුද්ගල දෛනික ආහාර පෝෂණ පාරිභෝජනය කිලෝ කැලරි 3115 ක් වන අතර එය ආසන්න වැඩිහිටි පෝෂණ පාරිභෝජනය වූ කිලෝ කැලරි 4361 ක් වේ. ඒ අනුව ඒක පුද්ගල පෝෂණ පාරිභෝජනය නිර්දේශිත අවම පාරිභෝජන මට්ටමට වඩා 50% ක් ඉහළ මට්ටමක පවතී, එය වැඩිහිටියන්ට අදාල පෝෂණ පාරිභෝජන මට්ටම ගත්විට දෙගුණයකට වඩා වැඩි බව පෙනේ. නියැදි සමීක්ෂණයට අනුව කිසිම පුද්ගලයකු නිර්දේශිත අවම පෝෂණ මට්ටම වූ කිලෝ කැලරි 2030 ට අඩුවෙන් පාරිභෝජන කරන බව වාර්තා නොවුණි. එනමුත් ඒකපුද්ගල පෝෂණ පාරිභෝජනය අනුව එක් පවුලක් පමණක් නිර්දේශිත මට්ටමට පහළ තත්ත්වයක අයත් බව පෙනේ.

නියැදියට අයත් සියළුම කුටුම්භ සාමාජිකයින් ප්‍රකාශකර සිටියේ ඔවුන්ගේ සීමිත ආදායම් මට්ටම සහ සෞඛ්‍ය පහසුකම්වලට ඇති අවම ප්‍රවේශකත්වය නිසා, ඖෂධ වර්ග මිලදී ගැනීම සහ වෛද්‍ය පරීක්ෂණ ඉටුකර ගැනීමට නොහැකි බවයි. නියැදි පවුල් සාමාජිකයින්ගෙන් 50% කට වඩා ප්‍රකාශ කර සිටියේ හදිසි වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලබා ගැනීමට සිදුවුවහොත් ඔවුන්ට ඒ සඳහා ණයට මුදල් සපයා ගැනීමට සිදුවන බවයි.

නිවාස, ජලය, සනීපාරක්ෂාව සහ ඉන්ධන

මෙම අධ්‍යයනයට භාජනය කරන ලද නියැදියේ සියළුම නිවාස රජයේ මහල් නිවාස, මුඩුක්කු සහ පැල්පත් නිවාස වේ. නියැදි කුටුම්භ 20 න් 11 ක්ම, රජයේ මහල් නිවාසයන්හි කුලී නිවැසියන් වන අතර මාසික කුලියක් රජයට ගෙවති. මෙම මහල් නිවාස ජාතික නිවාස

සංවර්ධන අධිකාරියෙන් ඉදිකර ඇති අතර ඒවා සාමාන්‍ය වෙළඳපොළ කුලී වටිනාකමට ඉතා අඩු කුලියකට ලබාදී ඇත. ඉතිරි සියළුම පවුල් මුඩුක්කු හා පැල්පත්වල ජීවත් වන අතර ඔවුන් අනවසර පදිංචිකරුවන් ලෙස මීට පෙර පරම්පරාවේ සිට පැවත එන්නන් වේ. එබැවින් ඔවුන්ට පදිංචි ඉඩමට කිසිදු නීතිමය අයිතියක් නැත.

මහල් නිවාසයන්හි බිත්ති ඉදිකිරීමට ගඩොල් හෝ සිමෙන්ති භාවිත කර ඇත. වහලය කොන්ක්‍රීට් වලින්ද පොලව සිමෙන්තියෙන් ද නිමකර ඇත. මුඩුක්කු හා පැල්පත් වල බිත්ති ගඩොල්, සිමෙන්ති ගල්, හෝ ලෑලි වලින් නිමකර ඇත, ඒවායේ පොළව දළ සිමෙන්ති කපාරාවෙන් නිමවා ඇත, වහලය සඳහා ඇස්බැස්ටෝස් තහඩු, යකඩ තහඩු හෝ පොල් අතු භාවිතකර ඇත. නිවසේ තදබදය සහිත බව, නියැදි නිවාස හතරකින් වාර්තා වී ඇත, ඒවායේ එක් නිවාස ඒකකයක පවුල් 3 ක් හෝ ඊට වැඩි ගණනක් ජීවත්වෙති. නිවාස 20 න් 04 ක, වෙන්කරන ලද ඉඩකඩ අනුව කුටුම්භයේ විශාලත්වය 0.5 කට අඩු අගයක් ගනී.

කුටුම්භ නිවාස අයිතියේ විවිධත්වයක් තිබුණ ද කොළඹ මහනගර සභාවේ ප්‍රධාන ජල සැපයුමෙන් සපයනු ලබන නල ජලය ලැබී ඇත. එය නියැදි කුටුම්භයන්ගෙන් එක් පවුලකට හැර අන් සියල්ලටම නීත්‍යානුකූලව හෝ නොවන අයුරින් තම නිවස තුළට ලැබී ඇත. සියළුම පවුල් සඳහා ජල මූලික වැසිකිළි තිබේ. නියැදියෙන් 30% කට වඩා පවුල් සංඛ්‍යාවක් වැසිකිළි පවුල් 2 ක් හෝ 3 ක් එක්ව භාවිත කරයි. නියැදියෙන් පවුල් 17 ක් නීත්‍යානුකූලව හෝ වෙනත් ආකාරයකට විදුලි බලය ලබාගෙන ඇත. පවුල් 16 ක් ආහාර පිසීම සඳහා භූමිතෙල් හෝ දර භාවිත කරයි.

සංවලතාවය සහ සන්නිවේදනය

මෙම නියැදියට අනුව පවුල් 15 ක් සඳහා තම පවුලට වාහනයක් නොමැත, වැඩි දෙනෙකු තම රැකියා ස්ථානයට යෑම සඳහා පොදු ප්‍රවාහනයේවය භාවිත කරයි. තම රැකියා ස්ථානයට ළඟා වීම සඳහා ඔවුන්ට ගතවන සාමාන්‍ය කාලය පැයක් පමණ වේ. ප්‍රවාහනය සඳහා ඔවුන් විසින් දරණ සාමාන්‍ය වියදම ආහාර නොවන වියදමෙන් 11% ක් වේ, එය නාගරික අංශයේ ජාතික වියදම් ප්‍රතිශතය වන 17% ට වඩා බොහෝ අඩු මට්ටමකි. පවුල් 8 ක් තුළ අවම වශයෙන් එක් පවුල් සාමාජිකයෙකු ජංගම දුරකථනයක් භාවිත කරන අතර ඒ සඳහා මාසික සාමාන්‍ය වියදම රු. 200 කි. නියැදි පවුල්වලින් 1/4 ක් සඳහා පමණක් රේඩියෝ හෝ රූපවාහිනී පහසුකම් තම නිවස තුළ ඇත.

ආරක්ෂාව සහ සුභසාධනය

කිසිදු කුටුම්භ සාමාජිකයකු විසින් තම ආදායමට මත්පැන් නිසා හෝ මත්ද්‍රව්‍ය නිසා බලපෑමක් සිදුව ඇති බව ප්‍රකාශ නොකරයි. එමෙන්ම මත්ද්‍රව්‍ය හා සම්බන්ධ කල්ලි විසින් හෝ දේශපාලන බෙදීම් මත හෝ වෙනත් අයගෙන් තමන්ගේ ආරක්ෂාවට තර්ජනයක් ඇති බව කිසිදු නියැදි පවුලක් විසින් සඳහන් කර නැත. මෙම නියැදි සමීක්ෂණයට අනුව කුටුම්භ 40% ක් සිංහල ජනකොටසටද, 35% දෙමළ සහ 25% මුස්ලිම් ජනකොටස් වලට ද අයත්වෙන අතර ඔවුන් සමගියෙන් ජීවත් වෙති. හරි අඩකට වඩා පවුල් ගණනක් සඳහන් කර ඇත්තේ ඔවුන් මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ සුභසාධන තත්ත්වයකින් ජීවත්වෙන බවයි. ඒ සඳහා හේතු වශයෙන්, ප්‍රමාණවත් පරිදි ආහාර ලබා ගැනීම, ළමුන්ගේ අධ්‍යාපනයට ඇති ප්‍රවේශකත්වය, සෞඛ්‍ය හා රැකියා සඳහා ඇති ප්‍රවේශකත්වය, සඳහන් කරන ලදී. මෙම පවුල්වලට අදාළ දරිද්‍රතා මට්ටම වගු අංක 8 හි දක්වා ඇත.

වගු අංක 8: නියැදි කුටුම්භ 20 ට අදාළ විරහිතතා ලකුණු

මූලික අවශ්‍යතා නිර්ණායකය (උප නිර්ණායකය)	විවලය	සෑම ලකුණකට අදාළ නියැදි කුටුම්භ සංඛ්‍යාව 1 = වඩාත් විරහිත 3 = අවම විරහිත		
		1	2	3
ආදායම	ආදායම ස්ථායී බව: නාගරික අංශයේ ආදායම් දශක කාණ්ඩය තුළ ව්‍යාප්ත කුටුම්භ සංඛ්‍යාව	15	5	0
	ආදායම් මාර්ග: ආදායම් මාර්ග සංඛ්‍යාව	5	6	9
රැකියාව	රැකියා නියුතු කුටුම්භ වැඩිහිටි සාමාජිකයින්ගේ ප්‍රතිශතය	4	15	1
වැඩිහිටි අධ්‍යාපනය	වැඩිහිටි කුටුම්භ සාමාජිකයින්ගේ අධ්‍යාපනය ලබා ඇති සාමාන්‍ය වර්ෂ ගණන	11	7	2
ආහාර හා පෝෂණ පාරිභෝජනය	නිර්දේශිත පෝෂණ පාරිභෝජන දර්ශකයට : කිලෝ කැලරි 2030 ට සමපාතිකව කුටුම්භ ඒකපුද්ගල වැඩිහිටි පෝෂක පරිභෝජන ප්‍රතිශතය	0	0	20
නිවාස	අයිතිය	7	13	0
	පදිංචිය	4	10	6
	නිවසේ වර්ගය	8	0	12
	තදබදය: වෙන්කරන ලද ඉඩකඩ ප්‍රමාණයෙහි හා කුටුම්භ විශාලත්වයෙහි අනුපාතය	4	11	5
	වහල වර්ගය	0	6	14
	බිත්ති වර්ගය	0	2	8
	පොලව වර්ගය	0	5	15
	වාතාශ්‍රී: වෙන්කරන ලද ඉඩකඩ ප්‍රමාණයට අදාළ විශේෂ සංඛ්‍යාව ¹⁷			
සනීපාරක්ෂාව	වැසිකිළියක් තිබෙන බව	0	7	13
	වැසිකිළි වර්ගය	0	0	20
ජලය	ජලය සැපයීමේ මූලාශ්‍ර	0	1	19
ඉන්ධන	ආලෝකය සඳහා ඉන්ධන	3	0	17
	ආහාර පිසීම සඳහා ඉන්ධන	0	16	4
ළමයින්ගේ අධ්‍යාපනය	පාසලට ඇතුළත් කිරීම	0	0	20
	පාසැල් හැරයාම	0	1	19
සෞඛ්‍යය	වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර සඳහා ප්‍රවේශකත්වය	6	14	0
සංචලතාවය	වාහනයක් තිබීම	15	4	1
	රැකියා ස්ථානයට ලඟාවීමේ ප්‍රවාහන මාධ්‍යය	1	17	2
	රැකියා ස්ථානයට ලඟාවීමට කාලය	1	4	15
සන්නිවේදනය	සන්නිවේදනය	2	13	5
මූල්‍ය තත්ත්වය	ඉතිරිකිරීම	12	1	7
	ණය / උකස් වගකීම්	13	4	3
පෞරුෂ දූෂණය	පෞරුෂ දූෂණය	0	1	19
ආරක්ෂාව	ආරක්ෂාව	0	1	19

17. දත්තවල තිබූ සාවද්‍යතාවය නිසා ගණනය කිරීම්වලදී මෙම විවලය පාවිච්චි නොකරන ලදී.

4.2.2. ඒකමාන දර්ශකය මත පදනම්වූ දරිද්‍රතා සංසිද්ධි

මෙම පරිච්ඡේදය යටතේ, දරිද්‍රතාවයේ පුළුල් මානයන් නියෝජනය කරන උප නිර්ණායකයන් හා සම්බන්ධ සංයුක්ත නිර්ණායකයන් විශ්ලේෂණයට භාජනය කර ඇත. උප නිර්ණායකයන් යනු ඉහත සඳහන් මානයන්ට අදාළ විශේෂිත නිර්ණායකයන්ගේ සංයුක්ත නිර්ණායක වේ. සෑම නිර්ණායකම අගය 2 ක් වන අවස්ථාව දරිද්‍රතා මට්ටමේ ප්‍රවේශ ලක්ෂය ලෙස සලකා ඇති අතර එය මූලික සුභසාධන මට්ටම හා සමපාත වේ. මෙමගින් මුළු දරිද්‍රතා ප්‍රවේශ ලක්ෂය (දේහලිය සීමාව) 2 ට සමාන තත්ත්වයකට පත්ව ඇත. උප නිර්ණායකයන්ගේ අගය වූ දර්ශක 2 සෑම කුටුම්භයක් සමග සසඳා බැලූවිට, පැහැදිලි විරහිත තත්ත්වයක්, ආදායම, වැඩිහිටි අධ්‍යාපන මට්ටම, නිවාස සහ මූල්‍ය හැකියාව යන මානයන්ට අනුව දැකගත හැකිය. (වගු අංක 9)

වගු අංක 9: සෑම නිර්ණායකයක් අනුව විරහිත කුටුම්භ සංඛ්‍යාව

උප නිර්ණායකය	ප්‍රවේශ ලක්ෂය (දේහලිය සීමාව) "2" අඩු කුටුම්භ සංඛ්‍යාව
ආදායම	11
රැකියාව	4
නැඩිහිටියන්ගේ අධ්‍යාපන මට්ටම	11
ආහාර - පෝෂක පාරිභෝජනය	0
නිවාස	8
සනීපාරක්ෂාව	0
ජලය	0
ඉන්ධන	2
ලමයින්ගේ අධ්‍යාපනය	0
සෞඛ්‍යය	6
සංවලතාවය	5
සන්නිවේදනය	2
මූල්‍යමය අවදානම	15
පෞරුෂ දූෂණය	0
ආරක්ෂාව	0

උප නිර්ණායකයන් 15 න් 05 ක් තුළ (ආහාර-පෝෂණ, පාරිභෝජනය, ජලය, ළමා අධ්‍යාපනය, පෞරුෂ දූෂණය සහ ආරක්ෂාව) සියළුම කුටුම්භ (19 හෝ 20) විරහිතතාවයක් නොමැති ලකුණු මට්ටමේ (ලකුණු 3) සිටිති. (වගු අංක 9) එබැවින් එකී උප නිර්ණායක පහ සම්පූර්ණ දරිද්‍රතාවය ගණනය කිරීමේ දී භාවිත නොකරන ලදී. සෑම පවුලක් සඳහා සංයුක්ත දරිද්‍රතා දර්ශකය ගණනය කිරීමේ දී ඇතුළත් උප නිර්ණායක 10 භාවිත කරන ලදී. දරිද්‍රතා දර්ශකය නිර්ණායකයන් සඳහා වූ ප්‍රවේශ ලක්ෂය (දේහලිය සීමාව) හා සංසන්දනය කිරීමේ දී නියැදි කුටුම්භ 20 න් 06 ක් (30%) දරිද්‍රතා ප්‍රවේශ ලක්ෂයට පහතින් සිටින බව පෙනේ. මෙම නියැදිය දරිද්‍රතා මට්ටම ආසන්න එහෙත් ඊට ඉහළ මට්ටමට අයත් කුටුම්භයක් ලෙස අධ්‍යනයට තෝරා ගත්තද, මෙම අධ්‍යයනය විසින් අවධාරණය කරන ලද දර්ශකයන්ට අනුව

30% ක් පමණ දරිද්‍රතා මට්ටමෙන් පහළ කොටසට අයත් බව පෙනේ. එමනිසා බහුමාන දරිද්‍රතා සංදර්භයක් තුළ, දරිද්‍රතාවය උගත ඇස්තමේන්තුවට ලක්විය හැකි බව පෙනේ.

4.2.3. ගණනය කිරීමේ ක්‍රමවේදය මත පදනම් වූ දරිද්‍රතා සංසිද්ධි

ගණනය කිරීමේ ක්‍රමවේදය යටතේ සෑම නිර්ණායකයක් සඳහාම ශීර්ෂ ලක්ෂයක් නිර්ණය කර ඇත, දෙවැනි ශීර්ෂ ලක්ෂය වූ “K” නිර්ණය කර ඇති අතර එමගින්, සැලකිල්ලට ගන්නා ලද මානයන් අනුව කොපමණ දුරට දරිද්‍රතාවයට පත්ව තිබේදැයි ගණනය කළ හැකිය. මෙම මානයන් සඳහා සමානව බර තැබීමක් කර තිබෙනම්, ප්‍රවේශ ලක්ෂය වන්නේ කුටුම්භයක් දරිද්‍රතාවයට ලක්වීම සඳහා සලකන ලද මානයන් සංඛ්‍යාව අනුව එය තීරණය කිරීමෙනි. මෙම අධ්‍යයනයේ දී ප්‍රවේශ ලක්ෂය ලෙස “K” නිර්ණය කර ඇත. ඒ අනුව මැනීමේ දී භාවිත කරන ලද මානයන් කොපමණ ප්‍රමාණයකින් කුටුම්භයක් දරිද්‍රතාවයට පත්ව තිබේදැයි මැනීමට හැකියාව තිබේ. මෙම අධ්‍යයනය යටතේ දරිද්‍රතාවයේ මානයන් 10 ක් විශ්ලේෂණයට භාජනය කර ඇත, ඒ අනුව දරිද්‍රතා සංසිද්ධීන් 10 ක් “K” අගය සහිත මානයන්ට අදාළව ගණනය කර ඇත. (1 සිට 10 දක්වා.)

වගු අංක 10: විරහිතතාවයට අදාළ මානයන්ට අනුව විරහිතතාවයට පත්වූ පවුල් ගණන

විරහිතතා මානයන් ගණන (K)	විරහිතතාවයට පත්වූ පවුල් ගණන
මානයන් 10 ම	0
අවම වශයෙන් 9 ක්	0
අවම වශයෙන් 8 ක්	0
අවම වශයෙන් 7 ක්	0
අවම වශයෙන් 6 ක්	1
අවම වශයෙන් 5 ක්	3
අවම වශයෙන් 4 ක්	5
අවම වශයෙන් 3 ක්	16
අවම වශයෙන් 2 ක්	19
අවම වශයෙන් 1 ක්	20

වගු අංක 10 ට අනුව ප්‍රවේශ ලක්ෂය (දේහලිය සීමාව) K=3 ට අනුව නියැදියෙන් කුටුම්භ 16 ක් බහුවිධමානයන් අනුව විරහිතතාවයට / දරිද්‍රතාවයට පත්ව ඇත. ප්‍රවේශ ලක්ෂය (දේහලිය සීමාව) K=4 ලෙස ගත්විට, නියැදියෙන් කුටුම්භ 5 ක් පමණක් බහුවිධ මානයන්ට අනුව දරිද්‍රතාවයෙන් පෙළෙන බව පෙනේ. ප්‍රවේශ ලක්ෂය (දේහලිය සීමාව) K=4 තීරණය කිරීම සම්පූර්ණයෙන්ම පුද්ගල බද්ධ වේ. මෙම නියැදියේ ස්වභාවික බණ්ඩයක් සිතා බලනවිට, K=4 ප්‍රවේශ ලක්ෂයට (දේහලිය සීමාව) අනුව, නියැදි කුටුම්භ සංඛ්‍යාවෙන් 5 ක් (25%) දරිද්‍රතාවයට ලක්විය හැකි බව පෙනේ.

5. නිගමනය

දරිද්‍රතාවය පිළිබඳව සංකල්පය නිර්වචනය කිරීමේ ක්‍රමවේදය දරිද්‍රතාවය මැනීමේ හා එහි වැදගත්කමට සෘජුව බලපායි.

ශ්‍රී ලංකාවේ දරිද්‍රතාවය මැනීම සඳහා විවිධ ප්‍රවේශයන් සහ නිර්වචනයන් භාවිත කර ඇත. ඒ අතර මූලික ප්‍රවේශය ලෙස භාවිත කරනුයේ පාරිභෝජන දරිද්‍රතාවය මැනීමයි. එමගින් අවම ආහාර - පෝෂක පරිභෝජනය හෙවත් මූලික ආහාර හා ආහාර නොවන අවශ්‍යතා සඳහා වැයවන වියදම පදනම් කරගෙන නිරපේක්ෂ දරිද්‍රතා මට්ටමක් නිර්වචනය කරයි. මෙම ආහාර හා පෝෂක පාරිභෝජන ප්‍රවේශයට අනුව, දරිද්‍රතා මට්ටම තීරණය කරනුයේ, කලින් තීරණය කර ඇති අවම ආහාර හා පෝෂක පරිභෝජන අවශ්‍යතා පිරිමසා ගැනීම සඳහා ප්‍රමාණවත් පරිභෝජන වියදම් සීමාව පදනම් කරගෙනයි. මූලික අවශ්‍යතා වියදම් ප්‍රවේශයට අනුව, දරිද්‍රතා මට්ටම තීරණය කරනුයේ, මූලික ආහාර හා ආහාර නොවන සීමිත අවශ්‍යතා සමූහයක් සඳහා වූ වියදම දැරීමට ප්‍රමාණවත් ආදායම් මට්ටමකි.

දරිද්‍රතාවය මැනීමේ මූල්‍යමය ප්‍රවේශයන්ට ආවේනික සීමාවන් බොහොමයක් පිළිබඳව අදාල ලිපිලේඛනවල තුළ සාකච්ඡා කර ඇත. මෙම සීමාවන් ලෙස; විශේෂඥයින් විසින් තීරණය කරන ලද මූලික ආහාර හා ආහාර නොවන අවශ්‍යතා සහ ප්‍රවේශ ලක්ෂ අගයන්, මූල්‍යමය මිණුම්වලට අනුව, පුද්ගලයින්ගේ ආහාර හා ආහාර නොවන අවශ්‍යතා වෙනුවෙන් ඇති තෘප්ත බව මැනීමට ඇති නොහැකියාව, බහුමාන සංදර්භයක් තුළ දරිද්‍රතාවය ප්‍රමාණවත් ලෙස මැනීමට ඇති නොහැකියාව, පෞද්ගලික, සමාජයීය, දේශපාලනික හා ප්‍රජා විවිධත්වය හසුකර ගැනීමට ඇති නොහැකියාව, පෞද්ගලික පරිභෝජනය පමණක් මැනීමට යොමුවීම, එමෙන්ම පුද්ගල තෘප්තභාවයට බලපාන පොදු සම්පත් පාරිභෝජනය පිළිබඳව නොසලකා හැරීම යන අංශ වැදගත්කොට සැලකිය හැකිය.

අවධානයට ලක්විය යුතු ඉහත සඳහන් කරුණු වලට අමතරව, ක්‍රමවේදයන්ට ආවේනික වූ කරුණු සමහරක් ද සඳහන් කළ යුතුව ඇත. එනම් මෙම දරිද්‍රතා මට්ටම් බොහෝ ලෙස භාවිතා කරනුයේ නාගරික හා ග්‍රාමීය අංශයන්ම අදාල දරිද්‍රතාවය ඇස්තමේන්තු කිරීම සඳහායි. කෙසේ නමුත් ඒවා ගොඩනගා ඇත්තේ ජාතික මට්ටමේ දරිද්‍රතාවය මැනීම සඳහායි. එබැවින්, ආංශීය පාරිභෝජන විචල්‍යතාවයන් හෝ මිළ විචල්‍යතාවයන් අවධානයට ලක් නොකරයි. ඒ අනුව ආංශීය මට්ටමෙන් දරිද්‍රතාවය මැනීමේ ඇති හැකියාව සීමා කරයි. තවද, කොළඹ නගරයේ මිළ ගණන් අනුව ඇස්තමේන්තු කරන කොළඹ පාරිභෝගික මිළ දර්ශකය භාවිත කරමින්, කාලානුරූපව ගලපාගනු ලබන දරිද්‍රතා මට්ටම් ඇස්තමේන්තු කිරීම සඳහා අනෙකුත් භූගෝලීය ප්‍රදේශවලට එය අදාල කර ගැනීම ප්‍රශ්න සහගත ක්‍රියාවකි.

සෞඛ්‍ය ගන්නා ලද සාක්ෂිවලට අනුව නාගරික අංශයේ පහළ මට්ටමේ පෝෂණ පරිභෝජනයක් පැවතීම සහ නාගරික ජනගහනයේ ගන්නා කිරීමේ වැරදි සහගත ලෙස ගණනය කිරීම යන හේතූම නාගරික දරිද්‍රතාවය උගත ඇස්තමේන්තු කිරීමට ලක්විය හැකිය. දරිද්‍රතා මට්ටම අවම පෝෂක පාරිභෝජනය අනුව තීරණය කලද, ප්‍රවේශ ලක්ෂය (දේහලිය සීමාව) තීරණය කර ඇත්තේ වියදම් මත පදනම් වූ මූල්‍ය අගය ගණනය කිරීමක් මතය. ඒ අනුව පරීක්ෂාවට භාජනය කරන ලද පාරිභෝජන වියදම සත්‍ය වශයෙන්ම නිර්දේශිත අවම ආහාර පෝෂක අවශ්‍යතා සඳහා වැය කරනවාද යන්න සැකසහිතයි. නාගරික අංශය සාමාන්‍යයෙන් සලකා බලනවිට, ආහාර නොවන අවශ්‍යතා සඳහා වියදම ඉහළ මට්ටමක පවතී. ඒ අනුව එකී වියදමෙන් වැඩි ප්‍රතිශතයක් ආහාර නොවන පාරිභෝජන සඳහා වැයකරන බව පෙනේ. මෙම තත්ත්වය යටතේ නාගරික අංශයේ ආහාර සඳහා වියදම් ප්‍රතිශතය ග්‍රාමීය අංශයට වඩා පහළ මට්ටමක පවතී.

නාගරික දරිද්‍රතාවයේ බැරැරුම්කම හෝ ඇස්තමේන්තුගත ශීර්ෂ ගණන දර්ශකයේ, තීරණාත්මක බව රඳා පවතින්නේ නාගරික ජනගහනය නිර්වචනය කිරීමේ ක්‍රමවේදය අනුවය. නාගරික ජනගහනයේ බැරැරුම්කම, නාගරික ප්‍රදේශ නිර්වචනය කිරීම සහ ඒ අනුව අයත්වන පුද්ගලයින් කොපමණද යන්න මත තීරණය කරයි. පවත්නා තොරතුරුවලට අනුව, වර්තමානයේ නාගරික අංශය, දැනට කර ඇති නිර්වචනයට වඩා විශාල ප්‍රදේශයක් අයත්විය හැකි බවත්, ඒ අනුව ඇස්තමේන්තු කර ඇති නාගරික ජනගහනය සහ නාගරික දරිද්‍රතාවය ඉහළ මට්ටමක පැවතිය හැකි බවයි. නාගරික අංශය පිළිබඳව නිර්වචනයන්ගේ ඇති මෙම සීමාවන් සහ දරිද්‍රතා මිණුම් ප්‍රවේශයන්ගේ ඇති නොගැලපෙන බව යන කරුණු අනුව, නාගරික දරිද්‍රතා සංසිද්ධිය උගත ඇස්තමේන්තු තත්ත්වයක පැවතිය හැකි බවත්, දරිද්‍රතාවය බහුමාන දර්ශකයන්ට අනුව ඇස්තමේන්තු කිරීමේ දී එහි උගත ඇස්තමේන්තු තත්ත්වය තවත් ප්‍රවලිතව පැවතිය හැකි බව පෙනේ.

දරිද්‍රතා සංසිද්ධි පුළුල් ලෙස නිර්වචනය කිරීමේ දී දරිද්‍රතාවයට වෙනත් අංශ එකතු කිරීමේ වැදගත්කම පිළිබඳ සිදුවන්නා වූ සංවාද හේතුවෙන් සමහර රටවල් විසින්, අතෘප්ත මූලික අවශ්‍යතා නිර්ණායකයන් භාවිත කිරීමට අවදානය යොමුකර ඇත. දරිද්‍රතාවයේ විවිධ අංශයන් පිළිබඳව බොහෝ සාකච්ඡා සිදුව ඇත්තේ, විශාල වශයෙන් අවධානය යොමුවී ඇත්තේ, පෝෂණය, නිවාස, අධ්‍යාපනය, සෞඛ්‍යය, ජලය හා සනීපාරක්ෂාව කෙරෙහිය. බහුමාන සංදර්භයක් යටතේ දිළින්දන් හඳුනා ගැනීමට පොදුවේ භාවිතා කරන ක්‍රම දෙකක් පිළිබඳව අදාළ සාහිත්‍ය විවරණයේ දී දක්වා ඇත.

ඉහත සඳහන් පසුබිම යටතේ, මෙම අධ්‍යයනය මඟින්, නාගරික දරිද්‍රතාවය උගත ඇස්තමේන්තු කිරීමෙහි ඇති බැරැරුම්කම සහ, බහුමාන සංදර්භයක් තුළ නාගරික දරිද්‍රතාවය ඇස්තමේන්තු කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් මත එහි ඇති බලපෑම ගවේශනය කිරීම බලාපොරොත්තු වේ. මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සහේතුකව තෝරා ගන්නා ලද නියැදිය, දරිද්‍රතා මට්ටම ඉහළ ස්ථරයට අයත් පවුල් 20 ක් බැවින්, දරිද්‍රතාවයේ බහුවිධමානයන් ලෙස හඳුනාගත් නිර්ණායකයන් යොදා ගෙන අධ්‍යයනයට ලක්කරන ලදී. මෙම නිර්ණායකයන් ලෙස, ආදායම, පෝෂණය, රැකියාව, වැඩිහිටියන්ගේ අධ්‍යාපන මට්ටම, නිවාස (අයිතිය, පදිංචිය, නිවාස වර්ගය, ස්ථිර, අර්ධ ස්ථිර, තාවකාලික නිවාස, වාතාශ්‍රය), සනීපාරක්ෂාව, ජලය, ඉන්ධන (ආරක්ෂිත ආහාර පිසීම හා ආලෝකය සඳහා ප්‍රවේශකත්වය), ළමා අධ්‍යාපනය, සෞඛ්‍යය, සංවලතාවය, සන්නිවේදනය, මූල්‍ය තත්ත්වය (ඉතිරිකිරීම් හා ණය ගැනි බව), පෞරුෂ දූෂණය හා ආරක්ෂාව යනාදී නිර්ණායකයන් භාවිත කරන ලදී.

මෙම අධ්‍යයනයෙහි නියැදි පදනම කොළඹ නගරය වේ. එය ශ්‍රී ලංකාවේ අධික ජනගහනයකින් යුතු පරිපාලන දිස්ත්‍රික්කය වන අතර, එහි ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික

ජනගහනයෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක් වාසය කරති. මෙම අධ්‍යයනය ගවේශනාත්මක අධ්‍යයනයක් බැවින් ඒ සඳහා සහේතුකව තෝරා ගන්නා ලද දරිද්‍රතා මට්ටමට තරමක් ඉහළ ගණයට අයත් ජනගහනයක් සිටින ප්‍රදේශයකින් කුටුම්භ නියැදියක් තෝරාගන්නා ලදී. මෙම අධ්‍යයනය යටතේ ඒකමාන සංයුක්ත නිර්ණායකයන්, දරිද්‍රතා ප්‍රවේශ ලක්ෂ්‍යයන් (දේහලිය සීමාවන්) සහ උප නිර්ණායකයන් හා ඒවාට අදාළ බහුවිධ ප්‍රවේශ ලක්ෂ්‍ය (දේහලිය සීමාවන්) භාවිත කරන ලදී. මෙම විශ්ලේෂණයේ දී තෝරාගනු ලැබූ නියැදියේ ප්‍රමාණය ඉතා කුඩා බැවින්, නිර්ණායකයන්ගේ සංඛ්‍යානමය සංයුතිය පදනම්ව ප්‍රධාන සාධක විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේදය භාවිත කිරීමට නොහැකි බැවින්, සංයුක්ත දර්ශකයක් ගොඩනගා ගන්නා ලදී. ඒ සඳහා අහඹු ලෙස තෝරාගත් නිර්ණායක වර්ගීකරණය සහ අදාළ සාහිත්‍ය හා අනුමානයන් පදනම් කරගෙන බර තැබීම කරනලදී.

මෙම අධ්‍යයනය යටතේ, ඒකමානක සංයුක්ත දර්ශක සහ අහඹු ලෙස තෝරන ලද ප්‍රවේශ ලක්ෂ්‍යයන්ට (දේහලිය සීමාවන්) අනුව, නියැදි කුටුම්භ 20 න් 6 ක් (30%) බහුමාන සංදර්භයක් තුළ දරිද්‍රතා ප්‍රවේශ මට්ටමට පහළින් නොහොත් දිළිඳු මට්ටමට අයත් බව පැහැදිලි විය. මෙම අධ්‍යයනය යටතේ වෙනත් ක්‍රමවේදයක් ද නිරීක්ෂණය කරන ලද අතර, ඒ යටතේ සෑම නිර්ණායකයක් සඳහා ප්‍රවේශ ලක්ෂ්‍යයක් (දේහලිය සීමාවක්) තීරණය කරන ලදී. එමෙන්ම ඒ සඳහා විවිධ නිර්ණායකයන්ට අනුව කුමණ ආකාරයෙන් යම් කුටුම්භයක් දරිද්‍රතා මට්ටමට අයත්දැයි ගණනය කළ හැකි බව තහවුරු විය. අහඹු ලෙස තීරණය කරන ලද ප්‍රවේශ ලක්ෂ්‍යයන් (දේහලිය සීමාවන්) 06 ක් සහ මානයන් 04 ක් සඳහා ස්වභාවික විසන්ධි මට්ටමට අනුව, නියැදි පවුල් 20 න් 05 ක් මානයන් 04 ක් හෝ ඊට වැඩි ප්‍රමාණයක් අනුව නොහොත් බහුවිධ මානයන්ට අනුව දරිද්‍රතා මට්ටමට පහළින් සිටින බව පෙනී ගොස් ඇත.

මෙම නිරීක්ෂණයන් සමඟ නාගරික අංශයේ පරිභෝජනය පදනම් කරගෙන සිදුවිය හැකි දරිද්‍රතාවයේ උග්‍රතා ඇස්තමේන්තු කිරීම, නාගරික අංශය නිර්වචනය කිරීමට ජනගහනය අනුව උග්‍රතා ඇස්තමේන්තු කිරීම යනාදී කරුණු අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික දරිද්‍රතාවය බොහෝ දුරට උග්‍රතා ඇස්තමේන්තු ගත කිරීමට ලක්වී ඇති බව පෙනේ. මෙම අධ්‍යයනය යටතේ කරනලද සොයා ගැනීම් එයට අදාළ නියැදියේ විශාලත්වය අනුව මෙන්ම පුද්ගල බද්ධ මානයන් නිර්ණය කිරීම, උප නිර්ණායක ගොඩනැගීම, සහ දරිද්‍රතා මට්ටම නිර්ණය කිරීම ආදී සීමාවන්ට යටත්ව පිළිගැනීමට සිදුවේ. මෙම අධ්‍යයනයට අනුව නාගරික අංශයන් දරිද්‍රතාවය, ඇස්තමේන්තු යන අගයට වඩා වැඩිවිය හැකි බවත්, එබැවින් ඒ පිළිබඳව වැඩිදුර අධ්‍යයනය කරගෙන යාමේ වැදගත් කමක් ඉස්මතු කර දක්වයි.

ඇමුණුම 1:

සමීක්ෂණ උපලේඛනය

අයි. අයි. ඊ. ඩී. නාගරික දරිද්‍රතා අධ්‍යයනය

සමීක්ෂණයේ අරමුණ වන්නේ දරිද්‍රතාවය හා සම්බන්ධ දත්ත පද්ධතියක් නිර්මාණය කර එමඟින් රජයේ නිල දරිද්‍රතා මට්ටමට සමපාතිකව පුළුල් මානයන්ට අනුව කුටුම්භ දරිද්‍රතාවය විශ්ලේෂණය කිරීමයි.

කුටුම්භ ප්‍රශ්නාවලිය

ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂක සඳහා උපදෙස්:

- කරුණාකර සම්මුඛ පරීක්ෂණය සඳහා ගෘහ මූලිකයා හෝ බිරිඳ තෝරා ගන්න. ඔවුන් දෙදෙනාම නොමැති විටෙක ඔවුන් නැවත හමුවීම සඳහා වේලාවක් වෙන් කරගන්න.
- ගෘහ මූලිකයා හෝ බිරිඳ යන දෙදෙනාම රැකියාවක් නොකරන්නේ නම්, රැකියා විස්තර අඩංගු ප්‍රශ්නය කරුණාකර එකී පවුලෙහි ආදායම් උපයන පුද්ගලයාගෙන් අසන්න.
- ප්‍රතිචාරකයා විසින් යම්කිසි ප්‍රශ්නයකට පිළිතුරු දීමට අකමැත්තක් දක්වූ විට, ඔහු විසින් ඒ සඳහා පිළිතුරු දීමට අකමැතිදැයි අසන්න. ඔවු යැයි ප්‍රකාශ කළහොත්, ඒ පිළිබඳව ප්‍රකාශ කිරීම ගැන ස්තූති කරන්න. නමුත් නැවතත් ප්‍රතිචාරකයා අමතා, එලෙස පිළිතුරු දීමට අකමැති හේතුව විමසා දැනගන්න.
- තොරතුරු විමසීම ආරම්භ කිරීමට පෙර සමීක්ෂක / සමීක්ෂක කණ්ඩායම පිළිබඳව හඳුන්වා දී අප විසින් සිදුකරන්නට යන කාර්යය පහත පරිදි විස්තර කර දෙන්න.

අප දරිද්‍රතා විශ්ලේෂණ කේන්ද්‍රයට සම්බන්ධ අය බවත්, අපගේ ආයතනය ශීථිලංකාවේ ස්ථාපිත ආයතනයක් වන අතර එමඟින් අප රටේ සංවර්ධන උත්සාහයන් සඳහා අවශ්‍ය පර්යේෂණාත්මක සහාය ලබාදෙන බවත් පවසන්න. අප ආයතනය විවිධ රාජ්‍ය ආයතන සමඟ උදා: මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය, සමෘද්ධි අධිකාරිය, ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය සහ විදේශීය ආධාරක ආයතන වන ලෝක බැංකුව හා ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව සමගද හවුල්කාරීත්වයෙන් කටයුතු කරන බව පවසන්න.

අප විසින් ඉහත සඳහන් කළ අධ්‍යයනය යටතේ දෙමටගොඩ ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශයෙහි තෝරාගත් පවුල් 20-30 සමීක්ෂණයට ලක්කර ඔවුන්ගේ සුභසාධනයට අදාළ තොරතුරු රැස්කිරීම කරනු ලබනවා. මේ යටතේ අපට දැනගන්නට අවශ්‍ය වන්නේ ඔබලාගේ පාරිභෝජන වියදම් සහ මූලික ජීවන තත්ත්වයට අදාළ තොරතුරුයි.

ඔබ මෙම සමීක්ෂණය සඳහා සහභාගී වීමට කැමතිනම්, මා විසින් (සමීක්ෂක හඳුන්වා දෙන්න) පළමුව ඔබ පවුලේ වියදම් පිළිබඳව ප්‍රශ්න කිහිපයක් අසන්නෙමි. අප විසින් මූලින් සකස්කර ඇති මෙම ප්‍රශ්නාවලිය ඉදිරිපත් කිරීමේ දී යම්කිසි ප්‍රශ්නයක් බවට අපහැදිලි නම් ගැටලු සහගත නම් හෝ පැහැදිලි කිරීම් අවශ්‍ය නම් කරුණාකර ඒබව මතක් කරන්න. එමෙන්ම යම්කිසි ප්‍රශ්නයකට පිළිතුරු දීමට ඔබ අකමැතිනම්, කරුණාකර ඒබව දන්වන්න. එවිට අපිට ඊළඟ ප්‍රශ්නයට යොමුවිය හැකිය. ඔබ විසින් සපයනු ලබන සියළු තොරතුරු අප ඉතා රහසිගතව ආරක්ෂා කරන්නෙමු. මෙම සමීක්ෂණය සඳහා ඔබගේ සහභාගීත්වය සම්පූර්ණයෙන්ම ස්වේච්ඡාවෙන් සිදුවන දෙයක් බැවින්, ඔබට එයින් ඉවත්වීමට අවශ්‍ය වන්නේ නම් ඕනෑම අවස්ථාවක එසේ ඉවත්විය හැකිය. මෙම සම්මුඛ සාකච්ඡාව සඳහා පැයකට අඩු කාලයක් වැයවේ.

අප තොරතුරු විමසීමට පෙර ඔබට කිසියම් පැහැදිලි කර ගැනීමක් අවශ්‍ය වන්නේද? නැත්නම් අප තොරතුරු විමසීම ආරම්භ කරමු.

පළමු කොටස: මෙහෙයුම් තොරතුරු

බී 1: සමීක්ෂක පිළිබඳ තොරතුරු	
(අ) සමීක්ෂණ කණ්ඩායම	
(ආ) සමීක්ෂණ දිනය	
(ඇ) සමීක්ෂණ කාලය සිට දක්වා
(ඈ) කුටුම්භය වෙත පැමිණි වාර ගණන	
(ඉ) සම්මුඛ සාකච්ඡාවේ තත්ත්වය 1. නිමකරන ලදී 2. කල්දමන ලදී 3. සුදුසු ප්‍රතිචාරයෙකු නිවසේ නැත 4. ප්‍රතික්ෂේප කරන ලදී 5. නිවස තාවකාලිකව වසා ඇත 6. නිවස කඩා ඉවත්කර ඇත / දැනට හිස්ව පවතී 7. වෙනත් (විස්තර කරන්න)	
(ඊ) අධීක්ෂණ නිලධාරී වෙත ප්‍රශ්නාවලිය බාරදුන් දිනය	
(උ) සමීක්ෂකගේ අදහස් (කරුණාකර නිවස පිළිබඳව අදහස් සපයන්න.) (පිහිටීම, සාමාන්‍ය පෙනුම සහ පහසුකම්). කුටුම්භය / ප්‍රතිචාරකයා (ඔහුගේ සහයෝගය, තේරුම් ගැනීමේ හැකියාව, ඔවුන්ගේ සාමාන්‍ය පෙනුම සහ ආකල්ප) ප්‍රශ්නාවලිය අසා සම්පූර්ණ කළ ආකාරය (ප්‍රතිචාරකයා පමණක් සිටියේද වැනි තොරතුරු)	

බී 2: දත්ත පිරිසිදු කිරීම / සම්පූර්ණ කිරීම

(ඌ) දත්ත පිරිසිදු කරන ලද්දේ කවරුන් විසින් ද?	
(එ) දත්ත පිරිසිදු කරන ලද දිනය	
(ඒ) අධීක්ෂකගේ නම	
(ඔ) පරීක්ෂා කර අනුමත කරන ලදී (අදාල පරිදි රවුම් කරන්න)	1. සම්පූර්ණයි 2. අසම්පූර්ණයි 3. ප්‍රතික්ෂේප කර ඇත
..... අධීක්ෂකගේ අත්සන දිනය

අනු අංකය	1. නම සහ ගෘහමූලිකම ඇති ශ්‍රේණිත්වය	2. වයස (අවු)	3. ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය	7. අවුරුදු 16 ට වැඩි සෑම වැඩිහිටියෙකුම අධ්‍යාපනය ලබා ඇති වර්ෂ ගණන	8. පිටස්තරව ජීවත්වන පවුලේ සාමාජිකයා 1. ශ්‍රී ලංකාව තුළ 2. විදේශ රටක	15. පසුගිය සති 4 ක කාලය තුළ පහත දැක්වෙන කාර්යයන්හි ඔබ නිරත වූයේ ද? (පැය ගණනකට හෝ) ගෙවීම් ලබන රැකියාවක, ලාභ උපයන ස්වයං රැකියාවක, ආර්ථික ඵලදායීතාවයක් ගෙනදෙන පවුලේ කාර්යයක යෙදීම) 1. ඔව් 2. නැත සමීක්ෂක සඳහා උපදෙස්: මෙම ප්‍රශ්නය වසස අවුරුදු 10 ට වැඩි පවුලේ සෑම සාමාජිකයකුගේ නම අසන්න	16. ආර්ථික කටයුත්තක නොයෙදී සිටියේ නම් පවුලේ සාමාජිකයින්ගේ ප්‍රධාන කාර්යයන් 1. රැකියා විරහිත නමුත් රැකියාවක් සොයමින් සිටී. 2. රැකියා විරහිත නමුත් රැකියා සොයන්නේ නැත 3. තම පවුලේ වැඩකටයුතුවල යෙදේ 4. ශිෂ්‍ය 5. විශ්‍රාමික (ඕබ්මන් අංශයේ) 6. ආබාධිත 7. වයස්ගත 8. වෙනත් (කරු. විස්තර කරන්න)	18. රැකියාවක නියුතු නම් ඔබගේ රැකියාවේ තත්ත්වය කෙසේද? 1. දීමනා ලබන කම්කරු 2. වේතනය සහිත රැකියාවක නියුතු 3. ස්වයං රැකියාවක නියුතු 4. වෙනත් (සමීක්ෂක සඳහා උපදෙස්: ප්‍රශ්න අංක 8 ට ඔව් යන පිළිතුර ලබාදුන් සෑම ගෘහමූලිකයකුගේ නම මෙම ප්‍රශ්නය අනිවාර්යයෙන්ම අසන්න.	20. ඔබ නියුතුව සිටින්නේ, ස්ථීර, තාවකාලික හෝ අනියම් රැකියාවක ද 1. ස්ථීර 2. තාවකාලික 3. අනියම්	21. ඔබට, ඔබගේ දීමනාව/වැටුප ලැබෙන්නේ කෙසේද? 1. මාසික විධිමත්ව 2. දෛනික දීමනාවක් ලෙස 3. වැඩ කොටස අනුව 4. ගිවිසුමකට අනුව	22. අවසානයට ලැබුණු වේතනය/ ආදායම් (රු.) (ප්‍රධාන සහ අප්‍රධාන ආදායම් මාර්ග වලින්) (මාසයක කාලයක් සඳහා)							
1																		
2																		
3																		
4																		
5																		
6																		
7																		
8																		
9																		
10																		

ගෘහ මූලිකයා අයත් ජනවර්ගය: 1. සිංහල, 2. දෙමළ, 3. මුස්ලිම්, 4. වෙනත් (විස්තර කරන්න)

වෙනත් ආදායම් මාර්ග (පැවරීම් හා ගෙවීම් ද ඇතුළත්ව)

මූලාශ්‍රය	සාමාන්‍ය මාසික ආදායම

වයස අවුරුදු 6 - 16 අතර ළමුන්ගේ අධ්‍යාපන මට්ටම

9. වයස අවුරුදු 6-16, එක් ළමයෙකු / ළමයින් පාසලට ඇතුළත් නොකර තිබේද? 1. ඔව් 2. නැත	10. 1. අවුරුදු 6-10 අතර සියළු ළමුන් පාසලට ඇතුළත් කර නැත. 2. අවුරුදු 6-16 අතර සමහර ළමුන් පාසලට ඇතුළත් කර නැත. 3. අවුරුදු 6-16 අතර සෑම ළමයකුම පාසලට ඇතුළත් කර ඇත.	11. ළමුන් පාසලට ඇතුළත් නොකිරීමට හේතු	12. අවුරුදු 6-16 අතර කිසියම් ළමයකු / ළමුන් පාසල් නොයන්නේ ද? 1. ඔව් 2. නැත	13. 1. අවුරුදු 6-16 අතර සියළුම ළමුන් පාසල් නොයති 2. අවුරුදු 6-16 අතර සමහර ළමුන් පාසල් නොයති 3. අවුරුදු 6-16 අතර සියළුම ළමුන් පාසල් යති	14. ළමුන් පාසල් නොයෑමට හේතු
---	---	--------------------------------------	---	--	-----------------------------

24. කුටුම්භ ආහාර නොවන වියදම (ආහාර නොවන අයිතමයන් සඳහා මාසික වියදම)

අයිතමය	වියදම (රුපි)	සැලකිය යුතු කරුණු
නිවාස කුලී		
විදුලිය		
ජලය		
ගෑස්		
හුම්තෙල්		
දුර		
පෙට්‍රෝල්		
ඩීසල්		
දුරකථන		
ප්‍රවාහනය		
සෞඛ්‍ය ආරක්ෂාව / මාළු		
පෞද්ගලික ආරක්ෂාව (දත් බෙහෙත් / සබන් ආදිය)		
අයිතමය	වියදම (රුපි)	සැලකිය යුතු කරුණු
ඇඳුම්		
සපත්තු		
ඇඳ ඇතිවිලි		
අධ්‍යාපනය සඳහා වියදම්; පොත්පත්, පෞද්ගලික පන්ති සඳහා		
වෙනත් පරිභෝජන අයිතමයන්		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		

25. පසුගිය වසර තුළ මිලදී ගත් දිගුකල්පවත්නා කුටුම්භ අයිතමයන් සඳහා වියදම

අයිතමය	ඒකක	වියදම (රුපි)
ලී බඩු		
විදුලි අයිතමයන්		
ක්‍රීඩා භාණ්ඩ / සංගීත උපකරණ		
වෙනත් (විස්තර කරන්න)		
.....		
.....		
.....		
එකතුව		

නිවාස

26. නිවාස අයිතිය
3. කමාට අයිති/ ඉදිකරනලද/ පදිංචිකරු මිළදී ගත්/ පරම්පරා අයිතිය/ කාංග ලෙස ලැබුණු/ වන්දි ලෙස ලැබුණු
2. කුලී/ බදු/ කුලී නොගෙවන
1. අනවසර/ වෙනත් (විස්තර කරන්න)

27. මෙම නිවසේ පවුල් කියක් ජීවත් වන්නේ ද?	3	පවුල් එකයි	2	පවුල් දෙකයි	1	පවුල් 3 ක් හෝ වැඩි
--	---	------------	---	-------------	---	--------------------

28. ප්‍රතිචාරකයා ජීවත් වන්නේ කුමන වර්ගයේ නිවසකද?
3. වෙන් වූ තනි නිවස/ තනි මහල් බද්ධ නිවස (මහල්)
2. බද්ධ නිවාස/ එකතුකර කොටසක්/ ජෙට්ටි ගෙයක්
1. මුඩුක්කු/ පැල්පත්/ වෙනත්

29. කුමන ද්‍රව්‍යයක් වහලය නිම කිරීමට පාවිච්චි කර තිබේද? (වැඩිපුර පාවිච්චි කර ඇති ද්‍රව්‍ය අනුව)	30. බිත්ති වර්ගය කුමක් ද? (වැඩිපුර භාවිතකර ඇති ද්‍රව්‍ය අනුව)	31. පොළව කුමන වර්ගයකට අයත් ද? (වැඩිපුර භාවිතකර ඇති ද්‍රව්‍ය අනුව)
3. උළු / කොන්ක්‍රීට්	3. කපුරුරු කර ඇති / ගඩොල් / සිමෙන්ති ගල් / කළුගල්	3. පිහන් ගඩොල් / ඔප දැමූ සිමෙන්ති
2. යකඩ තහඩු / ඇස්බැස්ටස් තහඩු	2. ලෑලි / යකඩ තහඩු	2. රළු සිමෙන්ති නිමාව
1. පොල් අතු / වෙනත් (විස්තර කරන්න)	1. මැටි / පොල් අතු / වෙනත්	1. පස් / මැටි / වෙනත් (විස්තර කරන්න)

32. නිවසේ කාමර ගණන (නිවස තුළ වෙන්කරන ලද ඉඩකඩ)	33. නිවස තුළ වෙන මුළුතැන්ගෙයක් තිබේ ද?	34. නිවාස ඒකකයෙහි ඇති දොර / ජනාලය
	1. නැත 2. ඔව්	

ජලය

35. පානීය ජලය ලබා ගන්නා ප්‍රධාන මූලාශ්‍රය
3. නිවස තුළ ජල කරාමය (ප්‍රධාන සැපයුමෙන්)
2. ඉඩම තුළ ආරක්ෂිත ලීද / ආරක්ෂිත ලීද ඉඩමෙන් බැහැර / ජල කරාමය නිවසින් පිටත (ප්‍රධාන සැපයුමෙන්) තල ලීද
1. ආරක්ෂිත ලීද හෝ වෙනත් (විස්තර කරන්න)

36. පානීය ජල මූලාශ්‍රයක් සඳහා ඇති දුර	මීටර් ගණන
ඉඩම තුළ	
ඉඩමෙන් පිටත	

සනීපාරක්ෂාව

37. වැසිකිළියක් තිබේද යන වග	38. කුමන වර්ගයේ වැසිකිළියක් පාවිච්චි කරන්නේ ද?
3. පවුලේ තනි පාවිච්චිය සඳහා ඇත	3. ජල මූලික
2. තවත් පවුල් එකක් හෝ දෙකක් සමඟ හවුලේ පාවිච්චිය	2. වල වැසිකිළි
1. වැසිකිළියක් නැත / එබැවින් සෞඛ්‍ය සම්පන්න නොවන ක්‍රම භාවිත කරයි	1. වෙනත් (විස්තර කරන්න)

බලශක්ති භාවිතය

39. ආලෝකය සඳහා බලශක්ති භාවිතය (වඩාත් බහුලව භාවිතවන වර්ගය)	40. ආහාර පිසීම සඳහා ඉන්ධන (වඩාත් බහුලව භාවිත වන වර්ගය අනුව)
3. මීටරය සහිත විදුලිය, ප්‍රධාන සැපයුමෙන්	3. එල්.ඒ. ගෑස් / විදුලිය
2. මීටරය රහිත විදුලිය / විදුලි ජනකය මගින් / සූර්ය කෝෂ	2. දර / භූමිතෙල්
1. භූමිතෙල් / වෙනත් ඉන්ධන (විස්තර කරන්න)	1. වෙනත් (විස්තර කරන්න)

සාවලතාවය

41. වාහනයක් සතු බව	42. වැඩ බිමට ළඟාවීමේ සුදුසු ප්‍රවාහන මාධ්‍ය	43. රැකියා ස්ථානයට ළඟාවීම සඳහා ගතවන කාලය
1. කිසිදු වාහනයක් නැත	1. ඇවිදගෙන යාම	1. පැය 3කට වැඩි
2. පාපැදියක්	2. පොදු ප්‍රවාහන මාධ්‍ය (බසය / දුම්රිය)	2. පැය 1-2 අතර
3. යතුරු පැදිය / ත්‍රීරෝද රථය /කාරයක් හෝ වෙනත්	3. පුද්ගල ප්‍රවාහන මාධ්‍ය (කාරය / ත්‍රීරෝද රථ / පාපැදිය /වෙනත්)	3. පැයකට අඩු

සන්නිවේදනය

44. සන්නිවේදන පහසුකම්
3. නිවස සඳහා ස්ථීර දුරකථනයක් / ජංගම දුරකථනයක් / ගුවන් විදුලි යන්ත්‍රයක් / රූපවාහිනියක් / අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා ඇත
2. නිවස සඳහා ස්ථාවර දුරකථනයක් / ජංගම දුරකථනයක් / ගුවන්විදුලි යන්ත්‍රයක් / රූපවාහිනියක්
1. නිවස සඳහා ස්ථාවර දුරකථනයක් / ජංගම දුරකථනයක් / ගුවන් විදුලි යන්ත්‍රයක් / රූපවාහිනියක් හෝ අන්තර්ජාල පහසුකම් නැත

ඉතිරිකිරීම

45. හදිසි අවශ්‍යතාවයකදී පාවිච්චි කිරීමට මෙම කුටුම්භය සතුව කිසියම් ආකාරයක ඉතිරිකිරීම තිබේ ද?	46. ඉතිරිකිරීම වර්ගය
මව 1	
නැත 2	
	3. බැංකුවක හෝ වෙනත් විධිමත් ආයතනයක ඉතිරිකිරීමේ ගිණුමක්
	2. අවිධිමත් ඉතිරිකිරීමේ කණ්ඩායමක
	1. ඉතිරිකිරීම නැත

ණය ගැනි බව

47. මෙම කුටුම්භය යම්කිසි මූල්‍ය ණය ගැතිභාවයකට මුහුණ පා තිබේ ද? (බැංකුවක / මූල්‍ය සමාගමක / දැකියා නිමියා / මුදල් පොළියට දෙන අය / සිල්ලර කඩය / උකස් ණය / භාණ්ඩ ණයට ගැනීම මඬ 1, නැත 2	48. ණය මූලාශ්‍රය	49. වියවීමට ඉතිරිව ඇති ණය / උකසෙහි බැරැරුම්කම	51. ණය මුදල් ලබා ගැනීම හෝ උකස් ණය ලබා ගැනීමට හේතු විස්තර කරන්න	52. දරිද්‍රතාවයෙන් මිදීම සම්බන්ධයෙන් සලකන විට ණය ගැනි බව එයට බලපාන්නේ කෙසේද? කුටුම්භයේ අදහස
	3. බැංකු හෝ විධිමත් මූල්‍ය ආයතනයක්			
	2. අවිධිමත් ණය කණ්ඩායම්			
	1. වෙනත් (විස්තර කරන්න)			

සෞඛ්‍ය ආරක්ෂාව

53. පසුගිය මාස 03 ක කාලය තුළ යම්කිසි කුටුම්භ සාමාජිකයකු අසනීප වූයේ ද? මඬ-1, නැත-2	54. කුටුම්භ සාමාජිකයකු / සාමාජිකයින් අසනීපවීමට අදාලව පහත සඳහන් ඒවායින් වඩාත් ගැලපෙන ප්‍රකාශය කුමක් ද?
	3. වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලබා ගත යුතු කිසිදු ප්‍රශ්ණයක් ඇති නොවීය
	2. වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර සඳහා වැයවන වියදම අනුව සමහර අවස්ථා බලා ප්‍රතිකාර ලබා ගැනීමට අපහසු විය
	1. ප්‍රතිකාර ලබාගැනීම සඳහා වැයවන වියදම නිසා සෑම විට වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලබා ගැනීමට නොහැකිවිය

පෞරුෂ දූෂණය

55. පෞරුෂ දූෂණයේ ස්වභාවය
3. පවුලේ කිසිවෙකු මත්පැන් හෝ මත්කුඩුවලට ඇබ්බැහි වී නැත
2. පවුලේ යම් අයෙකු මත්පැන් හෝ මත්කුඩුවලට ඇබ්බැහි වී ඇත, නමුත් එමගින් ආදායම් මාර්ගයන්ට අවහිරයක් නැත
1. පවුලේ යම් අයෙකු මත්පැන් හෝ මත්කුඩුවලට ඇබ්බැහි වී ඇත, එය බැරැරුම්ලෙස පවුලේ ආදායමට බලපා ඇති අතර දරිද්‍රතාවයෙන් මිදීමට අපහසුය

ආරක්ෂාව

56. පවුලේ කිසියම් සාමාජිකයෙකු මත්කුඩු වාරුම්කරුවන්ගේ ඡාලයක් හෝ අපරාධ කල්ලි නිසා හීනියට පත්වී සිටී ද? මඬ-1, නැත-2	57. පවුලේ කිසියම් සාමාජිකයෙකු දේශපාලනික හෝ වෙනත් හේතු මත ජීවිත තර්ජනයකට ලක්ව සිටී ද? මඬ-1, නැත-2	58. නිවස තුළ හා ඉන් පිටතදී ආරක්ෂාව පිළිබඳව ඔබගේ අදහස කුමක් ද?
		3. සම්පූර්ණයෙන් ආරක්ෂිත බව දැනේ
		2. අනාරක්ෂිත බව හැගේ, නමුත් එය ආදායම් ඉපයීම සම්බන්ධව හෝ සමුදායයට බලපාන්නේ නැත
		1. අනාරක්ෂිත බව හැගේ, එබැවින් ආදායම් මාර්ගවලට හෝ සමුදායයට බලපෑමක් ඇත

පවුලේ සුභ සාධනය පිළිබඳව අදහස්

59. ඉහත කරුණු සියල්ල සලකා බලන විට ඔබගේ පවුලේ සුභ සාධනය පිළිබඳව අදහස කුමක් ද?		
1. අවම සුභසාධන මට්ටමකි	2. මධ්‍යම මට්ටමේ සුභ සාධන තත්ත්වයකි	3. ඉහළ මට්ටමේ සුභසාධන තත්ත්වයකි
හේතු දක්වන්න		

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

Alkire, S. and J. Foster (2007), *Counting and Multidimensional Poverty Measures*, Oxford Poverty & Human Development Initiative Working Paper Series 7, available from www.ophi.org.uk

Asian Development Bank (1985), *Poverty in the Philippines: Income, Assets and Access*, available from www.adb.org/documents/books/Poverty.../Poverty-in-the-Philippines.pdf

Asian Development Bank (2000), *Sri Lanka Urban Development Sector Study*, available from www.adb.org/Documents/Sector/SRI.../Sri_Lanka_UrbanDevSector.pdf

Balla, S. and P. Glewwe (1986), 'Growth and Equity in Developing Countries: A Reinterpretation of the Sri Lankan Experience', *World Bank Economic Review* 1, 35-65.

Central Bank of Sri Lanka (2010), *Annual Report 2010*, Colombo.

Chambers, R. (2006), *What is Poverty?*, in D. Ehrenpreis (ed.), *Poverty in Focus*, United Nations Development Programme, International Poverty Centre, Brazil.

Colombo District Secretariat (2011), *District Statistics* available from www.colombo.dist.gov.lk

Deaton, A., and J. Muellbauer (1980), 'An Almost Ideal Demand System', *The American Economic Review*, Vol. 70, No. 3, 312-326.

Department of Census and Statistics (1987), *Labour Force and Socio Economic Survey 1985/1986 Report*, Colombo.

Department of Census and Statistics (1992), *Household Income and Expenditure Survey 1990/1991 Report*, Colombo.

Department of Census and Statistics (2001), *Demographic and Health Survey 2000 Report*, Colombo.

Department of Census and Statistics (2001), *Brief Analysis of Population and Housing Characteristics*, available from www.statistics.gov.lk

Department of Census and Statistics (2003), *Household Income and Expenditure Survey 2002 Report*, Colombo.

Department of Census and Statistics (2004), *Official Poverty Line Report*, available from www.statistics.gov.lk

Department of Census and Statistics (2005a), *Poverty Statistics by DS Divisions* available from www.statistics.gov.lk

Department of Census and Statistics (2005b), *Selected Millennium Development Goals Indicators*, available from www.statistics.gov.lk

Department of Census and Statistics (2007). *Classification of GN Divisions by selected unsatisfied basic needs: An Exploratory Study*, Colombo.

Department of Census and Statistics (2008a), *Household Income and Expenditure Survey 2006/2007 Report*, Colombo.

Department of Census and Statistics (2008b), *Demographic and Health Survey 2006/2007 Report*, Colombo.

Department of Census and Statistics (2011a), *Household Income and Expenditure Survey 2009/2010 Final Report*, Colombo.

Department of Census and Statistics (2011b), *Household Income and Expenditure Survey 2009/2010 Preliminary Report*, Colombo.

Department of Census and Statistics (2011c), *Poverty indicators based on Household Income and Expenditure Survey 2009/2010*, available from www.statistics.gov.lk

Department of Census and Statistics (2011d), *Fourth Quarter Report of the Sri Lanka Labour Force Survey 2010*, available from www.statistics.gov.lk

DFID/UNDP/UN-HABITAT/UMP Urban Poverty Reduction Project (2002), 'Poverty Profile City of Colombo: Urban Poverty Reduction through Community Empowerment', Colombo.

- Edirisinghe, N. (1999), *Poverty in Sri Lanka: Its extent, distribution and characteristics of the poor*, World Bank - Sri Lanka Employment and Poverty Alleviation Project. World Bank, Washington DC.
- Glewwe, P. (1985), 'The Distribution of Welfare in Cote d'Ivoire in 1985', World Bank Working Paper No. 29, Washington D.C.
- Gunaratne, L. (1985), *Present Status of Knowledge on Poverty, Income Distribution and Welfare in Sri Lanka: A statistical Review*, Mimeo, Colombo.
- Gunathillake, N., A. Abdul Cader and M. Fernando (2004), *Understanding the Dimensions and Dynamics of Poverty in Underserved Settlements in Colombo*, Centre for Poverty Analysis Working Paper Series No.3, Colombo.
- Gunawardane, D. (1999), *Urban Poverty in South Asia, What do we know? And what do we need to know?*, Paper presented at the Regional Dialogue and Consultation on World Development Report 2001 for South Asia, Bangladesh.
- Gunawardane, D. (2000), *Consumption Poverty in Sri Lanka, 1985-1996*. Paper written for the Policy Framework for Poverty Alleviation in Sri Lanka, Colombo.
- Gunawardane, D. (2004), *Poverty Measurement: Meaning, Methods and Requirements*, Centre for Poverty Analysis, Study Series No. 1, Colombo.
- Gunawardane, D. (2005), *Improving poverty measurement in Sri Lanka*, Centre for Poverty Analysis, Working Paper Series No. 9, Colombo.
- Indrasiri, L. H. (2006), *Urbanization and Urban Redefinition-Sri Lanka 2005*, Urban Development Authority, Colombo available from www.uda.lk
- Klasen, S. (2000), 'Measuring Poverty and Deprivation in South Africa', *Review of Income and Wealth*, 46: 33-58.
- Ministry of Education (2011), Information available from www.moe.gov.lk.
- Nanayakkara, A.G.W. (1994). 'An Analysis of Poverty in Sri Lanka', *Sri Lanka Journal of Social Sciences*, 17 (1 and 2), pp 49-78.

- Nanayakkara, A.G.W and H.A.G. Premaratne (1987), 'Food Consumption and Nutritional Levels', in R.B.M. Korale (ed.) *Income distribution and poverty in Sri Lanka*, Department of Census and Statistics, Colombo.
- Ravallion, M. (1998), *Poverty Lines in Theory and Practice*, Living Standards Measurement Series Working Paper No.133, World Bank, Washington DC.
- Satterthwaite, D. (2004), *The Under-Estimation of Urban Poverty in Low and Middle Income Nations*, International Institute for Environment and Development, Poverty Reduction in Urban Areas Series Working Paper 14.
- Satterthwaite, D. (2010), *Urban Myths and the Misuse of Data that Underpin Them*, United Nations University-World Institute of Development Economic Research, Working Paper No. 2010/28 available from www.wider.unu.edu
- Sen, A. (1985), *Commodities and Capabilities*, Amsterdam, North Holland.
- Sen, A. (1987), 'The Standards of Living Lecture II in Lives and Capabilities', in G. Hawthorn (ed.) *The Standard of Living*, Cambridge University Press, Cambridge.
- Sen, A. (1999), *Development as Freedom*, New York, Anchor.
- Siddhisena, K.A.P. and M.D.R.K. Jayathilake (2003), *Identification of the Poor in Sri Lanka: Development of Composite Indicator and Regional Poverty Lines*, Institute of Policy Studies, Colombo
- Silva, K.T. (2001), *Poverty and Social Exclusion in Sri Lanka*, In proceedings of the Second Annual Symposium on Poverty Reduction in Sri Lanka, Colombo
- UN Habitat (2009), 'Defining Indicators to Measure Housing in Sri Lanka' Habitat, Colombo.
- United States Agency for International Development (1990), *Urban Sector Study Sri Lanka*, Colombo.
- Visaria, P. (1979), *The incidence of absolute poverty in Sri Lanka 1969-1970*, World Bank Staff Working Paper, Washington DC.
- Vidyaratne, S. and K.G.Thilakeratne (2003), *Sectoral and Provincial Poverty Lines for Sri Lanka*, Department of Census and Statistics, Colombo.